

**OKO DO SVĚTA
DIVOČINY**

**ZOOLOGICKÁ
ZAHRADA
OLOMOUC
VÝROČNÍ
ZPRÁVA 2017**

ZOOLOGICAL
GARDEN OLOMOUC
THE ANNUAL REPORT 2017

ZOOLOMOUC

**OKO DO SVĚTA
DIVOČINY**

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE

Vážení přátelé,

po roce se vám opět dostává do ruky výroční zpráva olomoucké zoologické zahrady, ve které jsou podrobně shrnuty všechny události uplynulého roku. Nejvýznamnější z nich byla jednoznačně výstavba afrického pavilonu Kalahari. Díky investiční podpoře Statutárního města Olomouc se podařilo zbudovat velmi atraktivní pavilon výrazně ovlivňující vzhled centrální části naší zoo. Do jeho nově vzniklých expozičních prostor umístíme také dva zajímavé druhy zvířat, které v Zoo Olomouc dosud nebyly chovány. Jedná se o hrabáče kapského přivezeného v srpnu 2017 ze Zoo Jakatěrínburg v Rusku a medojeda, který k nám zatím nedorazil. V loňském roce byla zahájena výstavba další etapy safari v Zoo Olomouc. V této části safari, v pořadí třetí, budou v roce 2018 návštěvníci projíždět vláčkem mezi skupinou arktických vlků. Z důvodu stále pokračující kůrovcové kalamity dochází k dalšímu kácení smrkových porostů, které způsobuje úbytek přirozeného stínu ve výběžích. Nejen výsadbou nových stromů, ale i výstavbou nových chovatelských zařízení se snažíme zajistit našim svěřencům ochranu před sluncem a pohodlí v teplém období. Příkladem je výběh makaků, kde téměř všechny stromy již vymizely.

V loňském roce navštívilo naši zoo více než 339 tisíc návštěvníků, což je zhruba stejný počet jako v roce 2016. Z pohledu návštěvnosti můžeme rok zhodnotit jako průměrný. Zoologická zahrada Olomouc chová přibližně stejný počet druhů zvířat jako v předešlých letech a k výrazným změnám nedošlo ani v počtu jedinců. Radost nejenom pracovníkům zoo, ale i jejím návštěvníkům zajisté udělal odchov dvou mláďat medvědů baribalů. Zoologická zahrada Olomouc působí nejen v oblasti vzdělávání a osvěty návštěvníků, ale i v oblasti ochrany přírody. Vedle účasti na ochrannářských programech v našich podmínkách, jako je vypouštění sov pálených a sýčků obecných do volné přírody, se naše zoo zapojuje i do projektů v zahraničí. V rámci reintrodukčního programu poskytujeme vejce dvou druhů jeřábů pro následnou inkubaci a vypouštění v oblasti Dálného východu v Rusku. V současné době jsme také partnerem České koalice na ochranu biodiversity CCBC, která již řadu let působí v ochraně přírody po celém světě. A podporujeme projekt Kukang v Indonésii, kde se aktivně podílíme na ochraně outloně váhavého. Chtěl bych poděkovat všem, kteří se podílejí na rozvoji olomoucké zoo, našim návštěvníkům za jejich přízeň, našemu zřizovateli Statutárnímu městu Olomouc za spolupráci a podporu. Rád bych také poděkoval Ministerstvu životního prostředí, sponzorům a v neposlední řadě i svým spolupracovníkům, kteří zajišťují každodenní chod zoologické zahrady a mají nemalý podíl na spokojenosti návštěvníků. Věřím, že i v dalších letech si udržíme pozici jednoho z významných turistických cílů ČR a Olomouckého kraje.

Dr. Ing. Radomír Habáň,
ředitel Zoo Olomouc

ZOO OLOMOUC

NÁZEV

Zoologická zahrada Olomouc

SÍDLO

Darwinova 29
779 00 Olomouc – Svatý Kopeček
Czech Republic

PRÁVNÍ FORMA

Příspěvková organizace
IČO: 000 96 814
Tel.: +420 585 151 601
GSM brána: +420 774 450 419
E-mail: info@zoo-olomouc.cz
reditel@zoo-olomouc.cz
zoolog@zoo-olomouc.cz
Internet: www.zoo-olomouc.cz

ZŘIZOVATEL

Název: Statutární město Olomouc
Sídlo: Horní náměstí 583
779 11 Olomouc
Právní forma: Obec
IČO: 002 99 308

PRIMÁTOR STATUTÁRNÍHO MĚSTA OLOMOUCE /Mayor/

Jméno: doc. Mgr. Antonín Staněk, Ph.D.
Datum narození: 2. 3. 1966
Bydliště: Olomouc

ŘEDITEL – STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE ZOO OLOMOUC

/Director/
Jméno: Dr. Ing. Radomír Habáň
Datum narození: 5. 5. 1971
Bydliště: Brodek u Přerova
Telefon: 585 151 605, 774 450 413

VEDENÍ ZOO

Ekonomická náměstkyně /Assistant director/
Mgr. Jana Lakomá

Vedoucí údržby

/Construction and maintenance/
Ing. Radek Dvořák

Vedoucí návštěvnického servisu /Visitor service/
Mgr. Ivana Mrtvá

Sponzorování, asistentka ředitele /Sponsoring/
Bc. Markéta Steinerová, DiS.

Vedoucí gastro provozu /Catering service/
Ing. Mgr. Ivica Rusko

Vedoucí péče o zeleň /Care of greenery/
Robert Nádvorník, DiS.

Vedoucí dopravy /Transportation service/
Ing. Petr Matyáš

ZOOÚSEK

Zoolog /Zoologist/
RNDr. Libuše Veselá

Ing. Jitka Vokurková

Krmivářka /Nutritionist/
Mgr. Dana Smičková

Privátní veterinářka /Veterinary/
MVDr. Lenka Chrastinová

TISKOVÁ MLUVČÍ A KONTAKT S VEŘEJNOSTÍ /Public relations/

Ing. Karla Břečková

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců
za rok 2017 činil 80 osob.

REDAKCE VÝROČNÍ ZPRÁVY

Milan Kořínek, Ing. Karla Břečková,
RNDr. Libuše Veselá, Mgr. Pavel Javůrek,
Ing. Jitka Vokurková

FOTO: Milan Kořínek, RNDr. Libuše Veselá,
Ing. Jitka Vokurková, Ing. Karla Břečková, Josef
Drtil, Eva Šlosarčíková, Ing. Lucie Čizmařová,
Veronika Peterková, Tomáš Podhorka

TELEFONNÍ SEZNAM A KONTAKTY NA PRACOVNÍKY ZOO OLOMOUC

Oddělení	Jméno	Mobil	Telefon	E-mail
VEDEŇÍ ZOO				
Ředitel Zoo Olomouc	Dr. Ing. Radomír Habáň	774 450 413	585 151 605	reditel@zoo-olomouc.cz
Ekonomická náměstkyně	Mgr. Jana Lakomá	774 450 412	585 151 603	lakoma@zoo-olomouc.cz
Vedoucí údržby	Ing. Radek Dvořák	774 450 423	585 151 607	dvorak@zoo-olomouc.cz
Asistentka ředitele, sponzoring	Bc. Markéta Steinerová, DiS.	774 450 013	585 151 600	steinerova@zoo-olomouc.cz
Vedoucí gastro provozu	Ing. Mgr. Ivica Rusko	774 450 014	585 151 636	ivica.rusko@zoo-olomouc.cz
Návštěvnický servis	Mgr. Ivana Mrtvá	774 450 425	585 151 600	mrtva@zoo-olomouc.cz
Vedoucí péče o zeleň	Robert Nádvořník, DiS.	774 450 414	585 151 607	nadvornik@zoo-olomouc.cz
Doprava	Ing. Petr Matyáš		585 151 607	matyas@zoo-olomouc.cz
ZOOÚSEK				
Zoolog	RNDr. Libuše Veselá	774 450 417	585 151 634	vesela@zoo-olomouc.cz
Zoolog	Ing. Jitka Vokurková	774 450 415	585 151 608	vokurkova@zoo-olomouc.cz
Krmivářka	Mgr. Dana Smičková	774 450 418	585 151 608	smickova@zoo-olomouc.cz
Veterinářka	MVDr. Lenka Chrástínová	603 360 312	585 151 634	info@zoo-olomouc.cz
Zimoviště afrických zvířat	Pavel Vidlář	774 450 428	585 151 604	info@zoo-olomouc.cz
Pavilon šelem, akvária	Josef Drtil	774 450 424		info@zoo-olomouc.cz
Úsek ptáků	RNDr. Libuše Veselá	774 450 417	585 151 634	vesela@zoo-olomouc.cz
Pavilon opic	Jitka Harnová	774 450 429		info@zoo-olomouc.cz
MARKETING				
Tisková mluvčí, marketing	Ing. Karla Břečková	774 450 411	585 385 382	breckova@zoo-olomouc.cz
Marketing, fotograf	Milan Kořínek	774 450 416	585 151 609	korinek@zoo-olomouc.cz
Marketing, výukové programy	Mgr. Pavel Javůrek	774 450 427	585 151 609	javurek@zoo-olomouc.cz
DALŠÍ DŮLEŽITÉ KONTAKTY				
Účtárna	Zdeňka Šolcová		585 151 606	solcova@zoo-olomouc.cz
Sklad	Stanislava Kořínková		585 151 630	korinkova@zoo-olomouc.cz
Pokladna zoo			585 310 411	
Vrátnice, GSM brána		774 450 419	585 151 601	

OBSAH

ZOOOLOMOUC

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE	2
INFORMACE O ZOO OLOMOUC	4
TELEFONNÍ SEZNAM A KONTAKTY NA PRACOVNÍKY ZOO OLOMOUC	5
OBSAH	7
CHOVATELSKÁ ČINNOST V ROCE 2017	8
SAVCI - ŠELMY	9
PRIMÁTI	15
KOPYTNÍCI	20
OSTATNÍ SAVCI	27
ODCHOV MEDVĚDŮ BARIBALŮ	32
CHOV MAKAKŮ ČERVENOLÍČÍCH	33
KOMPLIKOVANÝ ODCHOV MLÁDĚTE LAMY ALPAKY	35
PTÁCI	37
CHOV PLAMEŇÁKŮ RŮŽOVÝCH	43
TERÁRIA	45
AKVÁRIA	52
DOVOZ TRNUCHY MODROSKVRNNÉ ZE ZOO ARNHEM	57
PERLOVKA SKVRNITÁ	59
DALŠÍ AKTIVITY CHOVATELSKÉHO ÚSEKU	60
VÝZKUM	60
SPOLUPRÁCE SE STUDENTY	60
STANOVENÍ POHLAVÍ HRABÁČE KAPSKÉHO	61
POPULAČNĚ-GENETICKÉ ZHODNOCENÍ KOZOROŽCE KAVKAZSKÉHO	61
IN SITU PROJEKT PRO OCHRANU GIBONA (NOMASCUS ANNAMENSIS) V KON KA KINH NATIONAL PARK VE VIETNAMU	62
PUBLIKAČNÍ ČINNOST	62
SOUTĚŽ O „ODCHOV ROKU“	63
ZÁCHRANNÝ PROGRAM KUKANG	64
DERBIANUS CONSERVATION	66
SVOPAP VZDĚLÁVACÍ CENTRUM, S. R. O., V OLOMOUCI	66
DOBROVOLNÍCI V ZOO OLOMOUC	66
SPOLUPRÁCE S DOMEM DĚTÍ A MLÁDEŽE OLOMOUC	67
STANICE PRO HANDICAPOVANÁ ZVÍŘATA	68
EXPOZICE DRAVCŮ	69
VETERINÁRNÍ PÉČE	71
ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY U MRAVENEČNÍKŮ ČTYŘPRSTÝCH	73
VÝŽIVA A KRMENÍ	75
MARKETING ZOO	78
NÁVŠTĚVNOST ZOO OLOMOUC V ROCE 2017	78
PROPAGACE ZOO	80
AFRICKÝ PAVILON KALAHARI	80
SAFARI AMERIKA	80
NOVÝ VIZUÁLNÍ STYL A ONLINE PREZENTACE ZOO	81
GEOSTEZKA	82
PRODEJ PROPAGAČNÍCH PŘEDMĚTŮ	84
NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AKCE V ROCE 2017	86
KALENDAŘ AKCÍ V ZOO V ROCE 2017	89
SPOLUPRÁCE S MÉDIÍ	105
VZDĚLÁVÁNÍ V ZOO OLOMOUC	107
SPONZOŘI ZOO OLOMOUC	109
ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE	113
GASTRO	117
VÝSTAVBA A ÚDRŽBA PÉČE O ZELEŇ	121
KONFERENCE A SEMINÁŘE V ROCE 2017	127
ODBORNÉ SEMINÁŘE	128
ZASEDÁNÍ ODBORNÝCH KOMISÍ UCSZOO	130
THE ANNUAL REPORT 2017 - ENGLISH VERSION	138
PŘEHLED CHOVANÝCH DRUHŮ ZVÍŘAT V ROCE 2017	154
SAVCI (MAMMALIA)	154
PTÁCI (AVES)	159
PLAZI (REPTILIA)	162
RYBY (OSTEICHTHYES)	164
PARYBY (CHONDRICHTHYES)	167
BEZOBRATLÍ (VERTEBRATA)	167
PŘEHLED CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ŽIVOČICHŮ	170
ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA	175

CHOVATELSKÁ ČINNOST V ROCE 2017

Ke dni 31. 12. 2017 chovala Zoologická zahrada Olomouc celkem 400 druhů a 1 924 kusů zvířat v celkové evidenční hodnotě 7.767.547,41 Kč. V porovnání s hodnotami z předchozího roku je to o 3 druhy a 113 jedinců více.

Také rok 2017 můžeme považovat za rok chovatelsky úspěšný. Narodila se nám celá řada mláďat, po mnoha letech se opět podařilo odchovat mláďata u klokánků králikovitých a lemura běločelého. Poprvé jsme odchovali mláďata u baribalů, gekonů obrovských, siku vietnamského a daňka mezopotámského. Opakovaně jsme rozmnožili binturongy, kosmany běločelé, kosmany stříbřité, mravenečníky čtyřprsté i velké, kaloně zlaté, vari černobílé, damany skalní, oryxy jihoafrické, kozorožce sibiřské i kavkazské, urzony, ibisy skalní, plameňáky starosvětské, sovy pálené a felsumy madagaskarské.

PŘEHLED DRUHŮ A KUSŮ ZVÍŘAT CHOVANÝCH V ZOO OLOMOUC K 31. 12. 2017

	Druhů	Kusů	Deponovaná zvířata [kusů]	Cena [Kč]
Savci (<i>Mammalia</i>)	96	706	138	5.975.537,75
Ptáci (<i>Aves</i>)	60	387	53	985.384,60
Plazi (<i>Reptilia</i>)	30	98	12	196.299,32
Ryby (<i>Osteichthyes</i>)	117	363	0	150.936,94
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	4	5	0	352.939,00
Bezobratlí (<i>Evertebrata</i>)	93	365	1	106.449,80
Celkem	400	1 924	204	7.767.547,41

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

SAVCI - ŠELMY

Smečka vlků Hudsonových odchovala celkem osm štěňat (čtyři samce a čtyři samice). Na konci roku měla skupina 16 jedinců. Po dokončení výstavby je přesuneme do velkého safari výběhu, kudy bude projíždět vláček s návštěvníky. Dalším druhem psovitých šelem chovaným v zajímavě řešeném pavilonu netopýrů jsou fenci. Mladý pár se již několikrát pokoušel o odchov mláďat, bohužel zatím se jim to nedaří.

Medvědice malajská ještě stále obývá starý výběh a ubikaci. Bára má přibližně 31 let a již dávno překračuje všechny uváděné průměrné délky života těchto zvířat původem z jihovýchodní Asie.

Vlk arktický (*Canis lupus arctos*)
/North American Arctic Wolf/

Smečka vlků Hudsonových (*C. lupus hudsonicus*)
/Hudson's Wolf pack/

Mládě vlka Hudsonova (*Canis lupus hudsonicus*)
/Hudson's Wolf cub/

Fenek (*Vulpes zerda*)
/Fennec/

V současné době se těší dobrému zdraví. Baribalové nás letos potěšili úspěšným odchovem medvědů. Mláďata se narodila 4. 1. a patřila mezi první přírůstky roku 2017. Na konci tohoto roku z nich už byli velcí a krásní medvědi. Mláďata Artur a Amélie jsou doposud chováni pouze s matkou, odděleně od samce. Mají samostatný výběh i ubikaci. Vzhledem k mírné zimě se prozatím neuložili k zimnímu spánku, návštěvníci je tak mohli vidět ve výběhu i během vánočních svátků. Ozdobou výběhu budou ještě část následující sezóny a zoologickou zahradu by měli opustit na podzim. Binturongové, největší cibetkovité šelmy, odchovali jednoho samečka, který by měl začátkem roku 2018 odcestovat do anglické zoo. Odchov těchto šelem se nám dlouhodobě daří a koordinátorka chovu umisťuje všechna u nás narozená mláďata bez dlouhých časových proluk. Z dalších cibetek se podařil odchov dvou

Medvěd baribal (*Ursus americanus*)
/Black Bear/

Malá medvíďata baribalů
/Young Black Bear cubs/

Medvědice Tracy s mláďaty
/A female Black Bear named Tracy with young/

Malý baribal ve výběhu
/Young Black Bear in its enclosure/

Mládě binturonga (*Arctictis binturong*)
/A young Binturong/

Odrostlé mládě binturonga
/Young Binturong/

Mangusta tmavá (*Crossarchus obscurus*)
/Long-nosed Cusimanse/

Surikata (*Suricata suricatta*)
/Meerkat/

Mangusta liščí (*Cynictis penicillata*)
/Yellow Mongoose/

Rys karpatský (*Lynx lynx carpathicus*)
/European Lynx/

Rys ukrytý ve výběhu
/Lynx hiding in its enclosure/

Mládě rysa karpatského
/European Lynx cubs/

Kočka krátkouchá (*Prionailurus bengalensis euptilurus*)
/Amur Leopard Cat/

Kočka evropská (*Felis silvestris silvestris*)
/European Wildcat/

Serval stepní (*Leptailurus serval*)
/Serval/

Gepard štlhlý (*Acinonyx jubatus*)
/Cheetah/

Černý samec jaguára (*Panthera onca*) Perry
/Perry - a black male Jaguar/

Samice jaguára Inti
/Inti - a female Jaguar/

Transport mladé tygřice
/Transport of young tigress/

Samec tygra ussuríjského (*Panthera tigris altaica*) Amur
/A male Amur Tiger named Amur/

Lev berberský (*Panthera leo leo*) Šimon
/Barbary Lion named Šimon/

Portrét lvice Lilly
/A portrait of a female Barbary Lion named Lilly/

Levhart mandžuský (*Panthera pardus orientalis*)
/Amur Leopard/

Mládě levharta mandžuského se samicí
/A young Amur Leopard with female/

Sameček levharta mandžuského Kryšpín
/A young male Amur Leopard named Kryšpín/

surikatách mláďat. Neúspěšné zatím zůstávají mangusty tmavé. U malých koček během roku proběhlo několik změn. Do Zoo Ostrava a Zoo Opole odcestovala odchovaná servalí mláďata. Na podzim k nám přijela odstavená kořata koček krátkouchých ze Zoo Jihlava. Rysům karpatským se podařilo odchovat mládě samčího pohlaví. Bohužel při větrných smrštích v říjnu popadala část stromů na rysí výběh, proto museli být přesunuti do zázemí, a to do doby, než se podaří výběh zrekonstruovat. U samce kočky rybářské jsme řešili zdravotní problémy s přetrvávajícím průjmem. Úpravou krmné dávky a přidáním tablet na podporu trávení se jeho zdravotní problémy zlepšily. Kocour dostal doporučení od EEP koordinátora k přesunu do Zoo Rotterdam z důvodu opakovaného neúspěšného spojení s naší kočkou. Odcestuje začátkem roku 2018. Koordinátoři chovných programů nedali v roce 2017 svolení k rozmnožování

Nosál červený (*Nasua nasua*)
/Brown-nosed Coati/

Mýval severní (*Procyon lotor*)
/Northern Raccoon/

našich velkých koček. Mladá tygřice Rose odcestovala do dánské zoo Knuthenberg Safari Park. Pokračoval úspěšný odchov mladého levhartího samce Kryšpína, který se narodil na podzim roku 2016. I on má již umístění, v první polovině roku 2018 odcestuje do nové destinace.

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

Medvědřata rřada řplhala na stromy
/Climbing was the most popular/

PRIMÁTI

Chov poloopic se v naší zoo dlouhodobě daří. V roce 2017 se rozmnožily tři druhy těchto zajímavých zvířat. Chováme z nich pouze lemury, endemity ostrova Madagaskar. Ve volné přírodě se jedná o velmi ohrožená zvířata. Na tomto ostrově dochází každým rokem ke zvýšení počtu ohrožených druhů. Hlavním důvodem je úbytek vhodného prostoru způsobený velkým odlesňováním a spojený s úbytkem vhodné potravy, ale také lov těchto zvířat pro obživu místního obyvatelstva. Dochází k nekontrolovatelnému vypalování lesů pro zakládání rýžových polí. Bohužel i druhy, které byly na ostrově docela běžné, byly přeřazeny do kategorie ohrožených. Toto postihlo i nejnámějšího zástupce, lemura katu. U těchto zvířat jsme v roce 2017 odchovali tři samice. Všechna mláďata společně se dvěma samicemi z roku 2016 odcestovala do jihlavské zoologické zahrady, kde spojením s tamním samcem vytvoří novou chovnou skupinu. Dalším odchovancem byla samička vari černobílých. Matka ji letos bránila tak urputně, že byl problém v této expozici provádět i běžné chovatelské úkony. Mláďe zůstane s matkou a otcem do dalšího porodu, aby se naučilo pečovat o potomstvo. Následně bude

Lemuri kata ve výběhu (*Lemur catta*)
/Ring-tailed Lemur in the outdoor enclosure/

Lemuri kata odchovali tři mláděta
/Ring-tailed Lemur reared three young/

Samice lemura běločelého s mládětem (*Eulemur albifrons*)
/Female of White-headed Lemur with baby/

Samice lemura tmavého (*Eulemur macaco macaco*)
/A female Black Lemur/

Mládě lemura vari (*Varecia variegata*)
/Baby Black and White Ruffed Lemur/

Odrostlý lemur vari
/Young Black and White Ruffed Lemur/

Kosman zakrslý (*Callithrix pygmaea pygmaea*)
/Pygmy Marmoset/

Kosman běločelý (*Callithrix geoffroyi*)
/Geoffroy's Marmoset/

Kosmani stříbřití (*Mico argentatus*) s mláděty
/Silvery Marmosets with their young/

Tamarin vousatý (*Saguinus imperator*) s mláďaty
/Emperor Tamarin with their young/

Kalimiko (*Callimico goeldii*)
/Goeldi's Marmoset/

Lviček zlatý (*Leontopithecus rosaria*)
/Golden Lion Tamarin/

Tamarin bělovousý (*Saguinus mystax*)
/Black-chested Mustached Tamarin/

Kotul veverovitý (*Saimiri sciureus*)
/South American Squirrel Monkey/

Mirikina bolivijská (*Aotus azarae boliviensis*)
/Bolivian Night Monkey/

Kočkodan husarský (*Erythrocebus patas*)
/Patas Monkey/

Makak červenolící (*Macaca fuscata*)
/Japanese Macaque/

Siamang (*Hylobates syndactylus*)
/Siamang/

přesunuto do jiné zoo k dopárování. Tento druh lemura pečuje o mláďata odlišným způsobem než většina ostatních poloopic. Potomky nenosí na sobě, ale ponechává je ukryté v nějaké noře či hnízdě. V případě potřeby je přenáší v tlamě, podobně jako kočka kořata. Návštěvníci nám občas volají, že samice chce mláďe sníst. Posledním druhem poloopic, který se nám podařilo rozmnožit, a po delší přestávce úspěšně odchovat, je lemur běločelý. Mladá samička, i přes počáteční potíže se zraněním, odchov zvládla, proto si ho velmi ceníme.

V chovu drápkatých opic (*Callitrichidae*) se nám v roce 2017 dařilo a úspěšně jsme rozmnožili všechny druhy, které k tomu měly předpoklady a povolení koordinátora. Kosmani zakrslí odchováni mláďata v obou rodinných skupinách, v pavilonu opic to dokonce zvládli dvakrát. Druhý chovný pár v jihoamerickém pavilonu byl úspěšný po delší přestávce. Celkový počet odchovaných mláďat je pět a aktuálně je v naší zoo 10 jedinců těchto nejmenších primátů. Kosmani běločelí se množí velmi dobře a v roce 2017 jsme měli dva odchovy s celkově čtyřmi mláďaty. Začátkem roku 2018 očekáváme další porod. Momentálně je v rodině 12 jedinců, což řadí tuto skupinu mezi nejpčetnější v zoo. Vztahy mezi jedinci jsou naštěstí velmi dobré a není potřeba je předčasně ze skupiny oddělovat. Prozatím odešel pouze jeden sameček do Zoo Košice a v následujícím roce je

Samec gibona zlatočího (*Normascus gabriellae*)
/A male Yellow-cheeked Gibbon/

na základě doporučení chovného programu plánován odchod dalších jedinců do jiných zařízení. Posledním úspěšně rozmnoženým druhem jsou kosmani stříbřití, kterým se v prosinci téměř po roční přestávce narodila dvojčata. Prospívají velmi dobře a pečovat o ně vypomáhá i jejich starší bratr. To podstatně zvyšuje jeho chovatelskou hodnotu a v budoucnu z něj bude vhodný jedinec pro zařazení do chovu. Nově dovezeným druhem jsou tamaríni bělovouzí, kteří jsou dočasně ubytováni v zázemí, a po uvolnění chovatelského prostoru budou přesunuti do pavilonu. Kotuly veverovitě dlouhodobě chováme v jihoamerickém pavilonu, kde svůj výběh i ubikaci sdílejí s mravenečnickými čtyřprstými. Ve skupině těchto velmi čilých primátů proběhlo několik změn. Všichni dospívající samci, včetně chovného samce, museli být přesunuti do Zoo Spišská Nová Ves na Slovensku. Ze Zoo Zlín jsme přivezli dva nové samce a přidali je do skupiny samic. V této skupině byly samice po původním samci, proto bylo nezbytné oživit chov nově dovezenými nepřibuznými jedinci. Po nějaké době bohužel jeden z nich uhynul na bakteriální infekci, ale druhý se do skupiny zařadil a dokonce se mu podařilo spářit se s některými samicemi. Do konce roku se narodila tři mláďata, která dobře prospívají, další očekáváme začátkem roku 2018. Posledním chovaným druhem novosvětských opic jsou jediná noční

jihooameričtí primáti mirikiny bolivijské. Stejně jako v loňském roce, tak i letos odchovali mládě. Tato zvířata jsou chována jen ve velmi malém počtu institucí, z toho důvodu byla přeřazena do kategorie nekoordinovaných druhů.

Starosvětští primáti jsou v naší zoo zastoupeni kočkodany husarskými a makaky červenolicími. U kočkodanů proběhla pouze jedna změna, a to negativní – uhynul samec původem z Afriky.

Od počátku pobytu u nás ho provázely vleklé zdravotní obtíže, pravděpodobně způsobené nevhodným odchovem v zemi jeho původu. Jednalo se o jedince, který byl zabaven na trhu v Africe, prostřednictvím záchranného centra se dostal do Francie a odtud do naší zoo. Pozitivem je, že po sobě zanechal dva potomky. Samice je momentálně v Zoo Ohrada. Samec zůstal u nás a na podzim poprvé zkoušel pářit některé z našich samic. U makaků v průchozí expozici jsme měli letos veselo. Pět samic porodilo.

Mládě naší nejstarší samice Babčí se však narodilo mrtvé. Další čtyři – dva samečci a dvě samičky, prospívali dobře i přes počáteční potíže u dvou matek. Návštěvníci měli možnost pozorovat mláďata během celé sezony, a to velmi zblízka, protože matky je vodily až k nim. Přestože se jednalo většinou o prvorodičky, zvládl odchov bez větších potíží. Návštěvníci nadšeně sledovali dovádějící mláďata. Čtyřem narozeným mláďatům se velkým vzorem stala samička z roku 2016, která je učila všechny lumpárny. Výrazné změny můžeme zaznamenat i v samotném výběhu. Další část stromů napadených kůrovcem musela být pokácena, a na jejich místě vzniklo v pravé části výběhu nové lanové hřiště s hamaky pro makaky. S přípravou hamaků nám pomohla skupina dobrovolníků pracujících při zoo a lana byla připevněna za pomoci stromolezců a zahradnické čety. Další novinkou je budování ubikace společné pro oba výběhy.

Mladý gibbon lar (*Hylobates lar*)
/Young White-handed Gibbon/

Zvířatům poskytne útočiště při nepříznivém počasí. V zimních měsících jim tam bude servírováno krmení a nápoje. Tím se podstatně zlepší welfare chovaných zvířat. Poslední skupinou primátů chovanou v naší zoo jsou giboni. Stále nás překvapují drobnými kratochvílemi, které si vymýšlí. Samice gibbonů zlatolicích ráda předvádí žonglovací koušky s některými druhy ovoce. V roce 2017 jsme měli povoleno rozmnožit pouze gibony lary. Samice Yamoena se úkolu zhostila velmi dobře a mládě narozené v březnu se má čile k světu. Ve skupině má již dva starší sourozence, a tak se jimi nechává inspirovat při svých průzkumech. U ostatních druhů neproběhla žádná změna. Samice gibbonů zlatolicích mají stále ještě funkční antikoncepční implantát. Známkou toho, že jeho účinnost slábne, je znovu se vracející zlatavá barva srsti samic. Samec siamanga postupně dokončuje výchovu svého mláděte a v následujícím roce požádáme o umístění mláděte a získání nové samice.

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

KOPYTNÍCI

ZOOOLOMOUC

Žirafy Rothschildovy patří v Zoologické zahradě Olomouc již desítky let k největším celebritám a jejich hodnota stále roste. V oblasti svého přirozeného výskytu jsou ohrožené vyhoubením a zbývá jich řádově už jen asi 1 500 kusů. V evropských zoologických zahradách se jim daří a na svět přichází více mláďat, než kolik je jich možno umístit v rámci organizace EAZA. Chov žiraf, stejně jako chov dalších vzácných druhů, je proto regulován evropským záchranným programem. Z pohledu koordinátora tohoto programu jsou pouze některé z našich žiraf vhodné k chovu. Ke konci roku 2017 máme v Zoo Olomouc celkem 13 žiraf – 2 samce a 11 samic. Za mimořádně cenné zvíře je stále považován patnáctiletý samec Marc, který má stoprocentně známý původ, ale pro připuštění je geneticky vhodný jen s nejstarší z našich samic Zairou, protože ostatní jsou jeho dcery. Od koordinátora dostal tento pár ještě jednu možnost zplodit potomka, který by se mohl narodit až v roce 2019.

V sezóně 2017 jsme od oryxů jihoafrických odchovali 4 mláďata. Na jaře byl do výběhu jako stádový samec vypuštěn opět Kadet, ale opakovala se situace z předchozího roku. První dva měsíce se intenzivně věnoval samicím, a poté, co splnil veškeré jejich požadavky, se k nim začal chovat agresivně. Pro zajištění bezpečnosti ošetřovatelů, návštěvníků v projíždějícím vláčku i zbytku stáda jsme jej museli přesunout do zimoviště. Na kondici celého stáda se pozitivně projevila i úprava složení jejich krmné směsi. Všechna zvířata jsou ve velmi dobrém stavu, včetně nejstarší samice Gisely, která na jaře 2017 dosáhla věku 20 let. Protože je třeba stádo omladit, ponecháváme si mladé samičky a ze Safari

Žirafa Rothschildova (*Giraffa camelopardalis rothschildi*)
/Rothschild's Giraffe/

Parku v Beekse Bergenu jsme přivezli nového samečka jménem Axel. Je mladý, a proto bude zařazen do chovu pravděpodobně až v sezóně 2019.

U pakoňů běloocasých se bohužel rodí mláďata v nepříznivém poměru pohlaví – za uplynulé tři sezóny máme pouze jednu mladou samici odchovanou v roce 2017. Z důvodu problémů při jarním vypouštění matek s mláďaty, jsme u těchto antilop částečně změnili metodu chovu. V posledních letech několikrát došlo k přerušení jinak velmi pevné vazby, a proto jsme tentokrát pozdrželi samce ve stáji až do srpna, aby se mláďata rodila až na jaře ve výběhu.

Posledním druhem afrických kopytníků jsou kriticky ohrožení adaxi, kterým bylo v rámci evropského záchranného programu v roce 2017 doporučeno připuštění. Vzhledem k osmiměsíční době březosti můžeme mláďata očekávat až v prvních měsících roku 2018. Z kopytníků z chladnějších oblastí nám už několik let dělají velkou radost sobi a letos

jsme se radovali devítinásobně, i když na podzim loňského roku nebyl důvod k velkému optimismu. Koncem léta 2016 těsně před propuknutím říje uhynul chovný samec, který byl sice krásný a měl mohutné paroží, ale o páření neměl velký zájem. Z tohoto důvodu po něm máme jen jedno mládě – samce z roku 2015. Mysleli jsme, že se nám nepodaří rychle sehnat nového plemeníka schopného páření, avšak jeho roční syn ho zastoupil a všechny samice, kromě jedné 18leté sobi babičky, učinil matkami. Na jaře proběhlo 11 porodů, ve dvou případech bohužel vznikly při porodu komplikace. I tak se narodilo devět živých a zdravých sobích mláďat. Mladého chovného samce jsme nechali se stádem samic i na říji 2017, ale oddělili jsme ty, které jsme nechtěli připustit. Jednalo se o jeho matku, dále starou 19letou samici, její 13letou dceru, která není v dobré kondici z důvodu problému s chrupem, jednu samici dosti vyčerpanou z důvodu allokojení (produkovala zřejmě velké

Žirafy ve venkovním výběhu
/Rothschild's Giraffes in outdoor enclosure/

Stěhování samců žiraf
/Moving of giraffe males/

Oryx jihoafrický (*Oryx gazella gazella*)
/Gemsbok/

Souboje oryxů ve výběhu
/Gemsbok's fights/

množství mléka a pilo od ní vždy několik mláďat) a jednu slabší, které jsme dali v této sezóně volno. Jak je naším zvykem, necháváme v zoo mláďata samičího pohlaví a měníme chovného samce. Nepříbuzného mladého soba narozeného v roce 2016 jsme získali z brněnské zoo.

Na jaře bohužel uhynul pižmoň, ve stejné době bylo třeba umístit sedmiletého pižmoniho samce poddruhu *O. m. wardi*, který žil v Zoo Liberec, takže jsme ho ubytovali v uvolněném výběhu. Chov těchto atraktivních seveřanů je nadále naší prioritou. Liberecký samec je geneticky vhodný k chovu, požádali jsme tedy koordinátora evropského záchranného programu o přidělení jedné nebo dvou samic. Zatím jsme se bohužel nedočkali ani záporné odpovědi.

Kamzíci alpští jsou jedním z druhů, kterému se u nás daří mnohem lépe než v minulosti. Máme velmi dobře prosperující stádo 10 kusů a letos se narodila a byla odchována další 3 mláďata. I zde přikročíme k výměně samce, kterého nám rezervují kolegové ze Zoo Košice. Žádné velké starosti nám nedělají v posledních letech ani kozy šrouborohé, u kterých jsme dříve řešili velké zdravotní problémy. O dobré kondici skupiny svědčí 6 odchovaných mláďat. V roce 2016 proběhla u velbloudů říje, a to nejvýrazněji za posledních 20 let, očekávali jsme tedy, že by obě mladé velbloudice mohly být konečně březí. Bohužel tomu tak nebylo a velbloudí samec Zet definitivně ztratil naši důvěru. Výměna samce u velbloudů není úplně jednoduchá. Trvá docela dlouho, než se mladý velbloud stane pohlavně dospělým, a přitom není v našich podmínkách možné mít současně dva samce. První kroky jsme již ale učinili. Dvě samičky prasete štetkouna afrického zatím čekají jak na partnera, tak i na definitivní vyřešení své bytové otázky. Návštěvníci je prozatím mohou vidět v malém provizorním výběhu pod vyhlídkou u žiraf, ale s konečnou platností by se

Mládě oryxe jihoafrického
/Young Gemsbok/

Pakůň běloocasý (*Connochaetes gnu*)
/White-tailed Gnu/

Adax núbijský (*Addax nasomaculatus*)
/Addax/

Samice soba polárního (*Rangifer tarandus*) s mláďaty
/A female Reindeer with young/

Mládě soba polárního
/Reindeer youngling/

Pižmoň severní (*Ovibos moschatus*)
/Muskox/

Dovoz samce pižmoně
/Muskox male arrival/

Kamzík horský (*Rupicapra rupicapra*)
/Chamois/

Mládě kamzika horského
/Young Chamois/

Velbloud dvouhrbý (*Camelus bactrianus*)
/Bactrian Camels/

Lama alpaka (*Vicugna pacos*)
/Alpaca/

Zakrslé kozy jsou oblíbené zejména u dětí
/Dwarf goats are especially loved by children/

Koza zakrslá (*Capra hircus*)
/Dwarf Goat/

Transport samce zebry Chapmanovy
/Transporting a Chapman's zebra male/

Kozy bezoárové s mláďaty (*Capra aegagrus*)
/Wild Goats with younglings/

Stádo kozorožců kavkazských (*Capra caucasica*)
/Herd of West Caucasian Turs/

Kozorožec sibiřský (*Capra sibirica*) s mládětem
/Siberian Ibex with young/

Daněk mezopotámský (*Dama mesopotamica*)
/Mesopotamian Fallow Deer/

Samice daňka mezopotámského s mládětem
/Female Mesopotamian Fallow Deer with young/

Sika vietnamský (*Cervus nippon pseudaxis*)
/Indochinese Sika Deer/

Stádo muflonů (*Ovis orientalis musimon*)
/Mouflon herd/

Mladý zubr evropský (*Bison bonasus*)
/Young European Bison/

Kozy šrouborohé (*Capra falconeri*)
/Markhors/

Los evropský (*Alces alces*)
/European Elk/

jejich ubikace měla stát součástí plánované expozice Africké mokřady. Návštěvníci mají rádi zvířata, se kterými se mohou dostat do přímého kontaktu. Trvalému zájmu veřejnosti a především dětí se těší výběh pro zakrslé kozy, kam mají návštěvníci přístup a můžou kozy nakrmit. Některá kůzlata absolvovala určitou přípravu, aby se mohla účastnit různých akcí v zoologické zahradě i mimo ni. Jako zvířata s marketingovým využitím používáme i další domácí zvířata, například ovce kamerunské, valašky, lamy alpaky a další. Při těchto aktivitách jsme si všimli, že velkou pozornost dospělých i dětí upoutávají zakrslí králíci, které však nemůžeme nechat bez přímého dohledu. To nás přivedlo na myšlenku založit chov velkých plemen králíků, kteří by měli lépe zvládnout přímý kontakt s lidmi i větší návštěvnost. Pro začátek jsme vybrali dvě plemena - belgické obry a francouzské berany. Zatím jsou umístěni v zázemí a připravujeme pro ně expoziční prostory. V uplynulém roce jsme prohloubili spolupráci českých a slovenských zoologických zahrad týkající se chovu zeber Chapmanových. Tato zvířata jsou v Unii českých a slovenských zoologických zahrad z větší části přímým potomstvem zeber, které se v 70. letech 20. století dostaly do Dvora Králové a dalších zahrad při importech Ing. Josefa Vágnera. Jsou tedy velmi ceněné, a proto je důležité se jejich chovu věnovat intenzivně. Na podzim jsme přesunuli hřebce Tylera z naší zahrady do Dvora Králové, kde bude jeho genetický potenciál dále využit, nám zůstaly dvě klisvy Dáša a Tabby, které jsou po něm ještě březí, a tři mladé kobylinky. Hřebce k nim budeme pečlivě vybírat. Chov horských kopytníků byl letos skutečně plodný. U koz bezoárových se narodilo sedm mláďat, všechna se podařilo odchovat a všechna odcestovala do nových domovů. Kozorožci kavkazští měli osm živých mláďat a jedno mrtvé (to pocházelo z dvojčat a narodilo se ve špatné poloze). Jedna slabší samička uhynula koncem roku, nicméně

sedm odchovaných mláďat považujeme za velký úspěch. Z deseti mláďat narozených kozorožcům sibiřským se podařilo odchovat do konce roku osm. Již několik let v letním období přidáváme kokcidiostatika do granulí pro horské kopytníky. To se velmi osvědčilo – počet uhynulých mláďat z důvodu průjmů a následné dehydratace se výrazně snížil. V chovu kozorožců kavkazských probíhala letos DNA studie stávající evropské populace, která má koordinátorovi pomoci při sestavování vhodných kombinací jedinců tak, aby se udržela co největší variabilita v chovu těchto ohrožených horských kopytníků. Dva prvoodchovy jsme zaznamenali v chovech jelenovitých. Podařilo se rozmnožit a úspěšně odchovat daňky mezopotámské a siky vietnamské. Obě mláďata jsou zdravá a v budoucnu budou na základě doporučení koordinátorů přesunuta do dalších institucí zabývajících se chovem těchto druhů. Bohužel se nám dlouhodobě nedaří u losů. Během roku uhynuli mladý samec dovezený z Prahy i samice původem ze Zoo Chomutov. Ani v jednom případě nebyla pitvou stanovena přesná příčina úhynu, a tak jsme prozatím náš chov nerozšiřovali o další zvířata. Mufloni odchovali 12 mláďat a všichni mladí samci koncem roku odcestovali do oborových chovů. Zubrům se v tomto roce mláďata nenarodila a koordinátor nám sdělil, že samičky z roku 2016 budou určeny k reintrodukci po dostatečné socializaci, pravděpodobně v roce 2018.

*Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá,
Ing. Jitka Vokurková*

OSTATNÍ SAVCI

Průchozí výběh pro klokany a psouny je velmi oblíbený. V létě se v něm zdržuje nemalé množství návštěvníků. Chováme skupinu klokanů rudých, její počet i složení se v průběhu roku mění, většinou mívá 15 až 20 kusů. Na přelomu roku 2017 a 2018 jsme měli ve výběhu čtyři dospělé samce, zbytek stáda tvořily samice s mláďaty, některá z nich už vak opouštěla a některá nikoliv. U klokanů se mláďata rodí zcela nepozorovaně jako embrya a celý další vývoj probíhá ve vaku matky, proto za datum narození obvykle považujeme den, kdy mládě natrvalo opustí vak. První samostatná mláďata se objevují většinou kolem Nového roku. Malí klokani tak patřili k prvním letos narozeným mláďatům. Klokani rudí jakožto obyvatelé otevřených australských pouští si užívají pohody ve výběhu a návštěvníci rádi sledují jejich přeplněné vaky, ze kterých trčí končetiny nebo hlavy potomků, jejich péči o mláďata i vzájemné hravé souboje samců. Klokani parma, kteří s nimi výběh sdílejí, jsou malá nenápadná zvířata držící se od návštěvníků i od ošetřovatelů ve značné vzdálenosti. V roce 2017 jsme získali nepřibuzného samce ze Zoo Praha a některé ze samic už určitě mají mláďata ve vaku.

Klokan rudý (*Macropus rufus*)
/Red Kangaroo/

Klokan parma (*Macropus parma*)
/Parma Wallaby/

Klokančí králíkovití se v roce 2017 po delší přestávce rozmnožili a odchovaný sameček odcestoval do jiné instituce na základě doporučení koordinátora chovu pro tento druh. Koncem roku uhynul chovný samec, který měl dlouhodobě sociální a následně i zdravotní problémy. Aktuálně máme doporučení na dovoz geneticky cenného samce z Maďarska, který je potomkem rodičů z amerického chovu.

U mravenečníků velkých došlo začátkem roku k narození mláděte, které bohužel krátce po porodu uhynulo. Ve druhé polovině roku se narodilo mládě samčího pohlaví, jehož odchov probíhá standardně a samice o něj vzorně pečuje. I přes nižší porodní hmotnost z něj roste silný a zdravý jedinec. Jeho otce stále léčíme s kožními problémy. Prozatím se střídá období, kdy je jeho tělo bez boláků, s obdobími, kdy jeho kůže vyžaduje veterinární ošetření.

Chov mravenečníků čtyřprstých se podařilo doplnit o samici dovezenou ze španělské

Klokánek králíkovitý (*Bettongia penicillata*)
/Brush-tailed Bettong/

zoo Faunia. Samice zpočátku nechtěla přijímat krmnou dávku, na kterou byli zvyklí mravenečníci chováni a narození v naší zoo. Bylo nezbytné krmnou dávku upravit tak, aby vyhovovala všem požadavkům na náročnou výživu těchto zvířat a zároveň, aby ji samice byla ochotna přijímat. Starší odchovaný samec Tobi odešel na základě doporučení koordinátora chovu do ZSL London, kde na něj už čekala samice. Mládě z roku 2016 nepřibíralo dostatečně na váze, tento stav se nám bohužel nepodařilo zvrátit a zvíře uhynulo v červnu roku 2017. Posledním mládětem tohoto roku se stal velký a zdravý potomek samice Tary.

Třetími zástupci chudozubých na jihoamerickém pavilonu jsou lenochodi. Samice Pepina, původem ze Zoo Ústí nad Labem, porodila své první mládě, které přibližně desátý den po narození uhynulo. Pitvou bylo prokázáno, že mládě nebylo životaschopné, mělo funkční jen malou část plic. Budeme doufat, že další potomek bude již v pořádku. Oba rodiče jsou ještě mladí. Skupinu ve společné ubikaci s mravenečnický čtyřprstými doplňuje starší samice Bohuna. V současné době máme pouze dva pásovice štetinaté. Sameček pochází přímo z jižní Ameriky, samička je odchovaná před lety v naší zoo, často s ní pracujeme v rámci marketingové a vzdělávací činnosti.

V olomoucké zoo žije také několik druhů hlodavců a dobře se zde rozmnožují. Novým druhem pořízeným pro oživení výběhu lenochodů a mravenečníků čtyřprstých jsou morčata divoká. V zázemí jsme od nich odchovali již dvanáct mláďat, do expozice budou přesunuta na jaře 2018. Na doplnění expozice s králíky jsme pořídili i plemeno domácích morčat, které se nazývá Cuy a vyznačuje se velkým vzrůstem. Kromě záplavy malých psounů, kteří se na jaře objevili u klokanů, velbloudů a v okolních výbězích, se podařilo odchovat několik mláďat dikobrazů. Zhruba v polovině roku jsme tak dosáhli historicky nejvyššího počtu dikobrazů v naší zoo a to 13 kusů různé velikosti.

Mládě klokánka králíkovitého
/Brush-tailed Bettong younglings/

Psoun prériový (*Cynomys ludovicianus*)
/Black-tailed Prairien Dog/

Mravenečník velký (*Myrmecophaga tridactyla*) s mládětem
/Giant Anteater with young/

Mládě mravenečníka velkého
/A young Giant Anteater/

Mravenečník čtyřprstý (*Tamandua tetradactyla*)
/Southern Tamandua/

Lenochod dvouprstý (*Choloepus didactylus*)
/Southern Two-toed Sloth/

Morče divoké (*Cavia aperea*)
/Brazilian Guinea Pig/

Morče domácí plemene Cuy (*Cavia aperea f. porcellus*)
/Cuy Guinea Pig/

Urzon kanadský (*Erithizon dorsatum*)
/North American Porcupine/

Průběžně se snažíme je umístit do různých chovatelských institucí, ale i tak jich ke konci roku máme ještě devět. Tím ovšem výčet bodlinatých hlodavců nekončí. Naše zahrada je známá tím, že chová a rozmnožuje i urzony kanadské a jsme určitě jedini v širokém okolí, odkud urzoni odcházejí i do jiných zoologických zahrad. Na konci roku 2016 jsme odeslali dva do Zoo v Jekatěrinburgu a výměnou za ně jsme 29. 2. získali mladého samečka hrabáče.

Aguti středoamerický (*Dasyprocta punctata*)
/Central American Agouti/

Hrabáč kapský je neuvěřitelně zajímavý a atraktivní savec, který není podobný žádnému jinému tvorovi. Obývá rozsáhlé oblasti subsaharské Afriky, kde žije spíše samotářsky. Aktivní je převážně v noci, živí se hmyzem a olomoucká zoo je po Praze a Dvoru Králové třetí zoo v Česku, která toto zvíře má ve své kolekci. Zatím je hrabáč umístěn na izolaci. Bude jedním z obyvatel nového pavilonu Kalahari. Rodiče tohoto samečka nemají nic společného s evropskou populací, a tak koordinátorka evropského chovu neměla velkou práci s tím, aby mu vybrala partnerku. Po Novém roce plánujeme její příjezd z Prahy. Damani kapští jsou dalším druhem, který je zatím umístěn v zázemí. I tato zvířata podobná morčatům, ale nejlíže příbuzná slonům, jsou připravena ke stěhování do nové expozice Kalahari. Damani se v naší zoo také úspěšně rozmnožují a v roce 2017 odchovali dvě mláďata.

Hrabáč kapský (*Orycteropus afer*)
/Aardvark/

Pavilon netopýrů, který obývá velké množství zvířat, už svou kapacitu téměř zaplnil a v nejbližší době bude potřeba část odchovaných mláďat přesunout do jiných institucí. To platí zejména pro kaloně zlaté. Ke konci prosince jich chováme 46 a několik samic očekává narození dalších potomků. Tato zajímavá a velmi vzácná zvířata se úspěšně množí už dlouhodobě. Jejich umisťování ovšem tak snadné není – vlastníky všech jedinců chovaných v zoologických zahradách je totiž ostrov Mauricius. I když jejich umisťování probíhá prostřednictvím zvoleného koordinátora, vždy to musí schválit i jejich majitel. I nočních pavilonů není v zoologických zahradách příliš mnoho, a tak se noví chovatelé nehledají snadno. Repatriace zpět do přírody prozatím nepřipadá v úvahu, v místě jejich přirozeného výskytu je omezené množství potravy a na dalších ostrovech nejsou vhodné podmínky. Kromě kalonů

v tomto pavilonu chováme ještě klokanů králikovitých a během zimního období aguti. U nich se podařilo odchovat samečka, který společně s druhou samicí, která mláďata neodchovala, odešel koncem roku do jiné instituce.

Zpracovaly: Ing. Jitka Vokurková,
RNDr. Libuše Veselá

Kalon rodriguezský (*Pteropus rodricensis*)
/Rodriguez Flying Fox/

ODCHOV MEDVĚDŮ BARIBALŮ

ZOOLOMOUC

Dne 4. ledna bylo z kotce, kde přebývala samice Tracy, slyšet tiché mlaskání a kňučení. To nám signalizovalo, že došlo k narození mláďat. Dlouho jsme nevěděli, kolik mláďat se narodilo, protože samice si své soukromí přísně střežila. Do pavilonu měla přístup pouze ošetřovatelka, na kterou jsou medvědi zvyklí, aby provedla nezbytný úklid a nachystala krmení. Díky nízkým teplotám samec pospával, a tak byl v pavilonu naprostý klid a samice se mohla plně věnovat péči o mláďata. Tracy přišla na podávanou krmnou dávku poprvé až koncem ledna. Až po několika týdnech při první kontrole jsme zjistili, že mláďata jsou dvě (samec a samice), mají vyrovnanou hmotnost a jsou v pořádku. Od té doby byla medvíďata každý týden vážena a později prošla odčervněním a očkováním. Artur s Amélií, tak byla medvíďata pojmenována, poprvé otevřeli oči v polovině února. Malá samice od začátku vykazovala větší pokroky. První pevné krmivo začala mláďata přijímat ve věku tří měsíců. Po dosažení čtyř měsíců byla s matkou poprvé vypuštěna do výběhu, který byl oddělen od chovného samce Mína elektrickým ohradníkem.

Malá medvíďata ve stáří dvou měsíců
/Two-month old bear cubs/

Malí baribalové ve výběhu
/Young Black Bears in their enclosure/

Navzdory prvotním obavám nevykazoval vůči mláďatům známky agrese. V novém prostředí medvíďata vše důkladně prozkoumávala, šplhala na stromy, hrabala nory a vymýšlela další rošťárny, kterými přijímala návštěvníkům jejich prohlídku. Ke konci roku 2017 měla mláďata téměř rok a největší radost jim udělala sněhová nadílka. Vzhledem k mírnému začátku zimy si ji mohli naplno užít. Samice zvládla odchov velmi dobře.

Zpracovala: Eva Šlosarčíková

Medvíďata byla u návštěvníků velmi oblíbená
/Bear cubs were very popular among the visitors/

CHOV MAKAKŮ ČERVENOLÍČÍCH

Naši skupinu makaků červenolících tvořilo do letošního roku 16 dospělých jedinců a 1 mládě z roku 2016. Makaci jsou rozděleni do dvou skupin, v tzv. „polepšovně“ se nachází 5 kastrovaných samců a v hlavním výběhu, který je průchozí pro návštěvníky, jsou 2 dospělí samci, 7 samic, 2 dospívající samci z let 2012–2013 a 1 samice narozená v loňském roce.

V roce 2016 jsme přistoupili k větším úpravám krmných dávek, byly vyřazeny potraviny pro makaky nepřírodní a plné sacharidů (např. pečivo, těstoviny a jiné), nahradili jsme je větším podílem zeleniny, ovoce a luštěnin. Tento přechod makaci zvládli bez problémů. Nyní dochází pouze k drobným změnám v množství krmiva, které závisí na počasí a momentálních potřebách zvířat.

Letos jsme se rozhodli provést větší úpravy vzhledu hlavního výběhu. Během měsíců února až dubna se zahradníci pustili do vysekávání ostružiníku, který se ve výběhu hodně rozrostl a zmenšoval tak plochu, kde se opice mohly pohybovat. Kvůli problémům s kůrovcem bylo nutno pokácet několik smrků, ty jsme využili jako základ pro postavení lanového centra pro makaky.

Samice makaka červenolícího s mládětem
/Japanese Macaque female with its young/

Stromolezci ve výšce 10–12 m uřezali vršky napadených smrků, zbytky kmenů byly odkůrovány a na ně navěšena různá lana, síť a hamaky ze starých hadic. Změn doznala také stávající skákadla a odpočívadla pro makaky. Zahradníci vyměnili poškozené desky, tím vytvořili pro opice větší pohodlí. Po celý rok jsme se snažili o celkovou úpravu výběhu, což ocenili všímaví návštěvníci, kteří chválili, jak výběh vypadá. Započala také stavba odchytového zařízení pro makaky. Ke změnám nedošlo pouze ve vzhledu výběhu, ale i v počtu jedinců. V září 2016 začala u makaků říje, což poznáme podle výrazného zčervenání obličejů opic. V období října až listopadu docházelo k páření. Samice většinou zůstávaly zhruba čtyři dny se samcem a během dne docházelo k častému páření. Pokud samice nezabřezla, za měsíc se páření opakovalo. Hlavní samec takto vystřídal 5 samic. Koncem března už byly u některých samic zřetelné změny v chování i v kondici. První mládě, samička, se narodilo 6. dubna po 167 dnech březosti samicí Šklíbě. Další matkou se stala Růžena, která si dala s porodem načas a teprve 8. května po 190 dnech březosti porodila samečka. Kvůli vysoké březosti měla v posledních dvou týdnech velký problém vylézt i na krmný stůl. Ve stejný den bylo v boudě nalezeno mrtvé mládě. Žádná samice si ho nevšímala, ale podle menšího břicha a poporodního čištění bylo jasné, že matkou je naše nejstarší Babča. Podle výsledků pitvy se mládě narodilo už mrtvé. Vzhledem k věku a zdravotnímu stavu

Odrostlé mládě makaka červenolícího
/Adolescent of Japanese Macaques/

Lanové hřiště pro makaky
/Rope swings for the macaques/

této samice by úspěšný odchov mláďete byl malý zázrak. V červnu se narodila ještě další dvě mláďata, 16. 6. samice a 17. 6. samec. Prvním dvěma matkám nečinil odchov žádný problém a o mláďata se příkladně staraly. Standardně nosí samice mládě po porodu na břicho a asi po dvou týdnech se přesouvá i na hrbetní část těla. Měsíční mláďata se snažila přijímat už i kousky ovoce, měkkí zeleninu a luštěniny. Zato u dalších dvou byla situace složitější. Samice Mařena trpí psychickými problémy a kouše se do předních i zadních končetin a druhá samice Blažena už od druhého dne po porodu odkládala mládě na zem. Volající mládě nechávala samotné i ve vedrech na přímém slunci. Popřípadě vylezla do koruny stromu, tam začala poskakovat a slabé mládě mělo problém se na matce udržet. V obou případech se jednalo o prvoroďčky a projevila se patrně jejich nezkušenost. Tyto dvě samice měly i horší kvalitu srsti, kterou jsme řešili podáváním vitamínů. Nakonec se ale podařilo odchovat

všechna 4 mláďata, která vedena loňskou samicí řádila v celém výběhu. I v letošním roce si mohli zájemci vyzkoušet u makaků program „Dopoledne ošetřovatelem“, o který byl značný zájem. Komentované krmení v letním období jsme přesunuli z důvodu větší bezpečnosti a klidu zvířat na druhou stranu výběhu, kde se na zvířata návštěvníci dívali z visutého mostu nad výběhem. Při krmení občas docházelo k potyčkám mezi zvířaty, hlavně ze strany dominantního samce, ale všechny incidenty se podařilo urovnat bez větších problémů. Na podzim zoo potrápily větší vichřice, které způsobily pády stromů na výběh. Naštěstí se naši známí útěkáři nevydali na výlet a poškozené oplocení bylo vždy rychle opraveno. Na podzim jsme pozorovali opět páření, předpokládáme tedy, že se v příštím roce dočkáme dalších malých rošťáků.

Zpracovala: Veronika Peterková

KOMPLIKOVANÝ ODCHOV MLÁDĚTE LAMY ALPAKY

ZOOLOMOUC

Samice lamy alpaky, která sice v minulosti měla hezká mláďata, ale v některých případech jim nebyla dobrou matkou, porodila 19. 10. další mládě samčího pohlaví, s porodní váhou 5,8 kg. Mládě se snažilo pít od matky, ale nám připadalo, že matka nemá dostatek mléka. Druhý den odpoledne bylo mládě apatické a jeho stav se velmi rychle zhoršoval. Odvezli jsme ho na veterinární kliniku MVDr. M. Mazocha, kde bylo zjištěno, že u mláděte zřejmě probíhá závažná infekce. Byla nasazena antibiotika. Po podání infuze se mládě natolik zlepšilo, že druhý den ráno bylo z kliniky propuštěno a vrátilo se na zimoviště. Matka však neměla mléko.

Stádo lam alpак
/Alpaca lamas herd/

Začali jsme mládě krmit z kojenecké lahve mléčnou náhražkou pro telata. Po 7 dnech začalo vynechávat některé dávky krmení, zejména ráno, a zpozorovali jsme, že pije z matčina vemene. Po 18 dnech přestalo pít z lahve úplně a matka už ho jen kojila. Současně jsme sledovali hmotnost mláděte, která nadále rostla, i když jsme úplně přestali příkrmovat. Z toho vyplývá, že i když u matek kopytníků nezačne laktace ihned po porodu, není nic ztraceno, a pokud

Datum	Počet dávek	Celkové množství mléka vypitého z lahve [ml/den]	Váha mláděte [kg]
20. 10.	-	-	5,8
21. 10.	7	930	
22. 10.	7	1 050	
23. 10.	6	850	6,2
24. 10.	6	730	
25. 10.	6	930	6,6
26. 10.	6	960	
27. 10.	5	750	6,8
28. 10.	6	990	
29. 10.	5	840	
30. 10.	4	640	
31. 10.	6	810	
1. 11.	5	540	7,4
2. 11.	2	330	
3. 11.	2	220	
4. 11.	3	440	
5. 11.	4	195	
6. 11.	3	360	
7. 11.	2	20	7,5
22. 11.	-	-	8,8

Novorozené mládě alpaky
/Newborn Alpaca/

se mláděti v prvních dnech přiměřeně pomůže, může je biologická matka ještě odchovat.

Sameček Oskar se musel vyrovnat ještě s dalším problémem, a to poškozením vazů na patním kloubu zadní končetiny. Zadní noha nebyla v normální poloze, ale byla napnutá a při zatížení vykloubená opačným směrem. Mládě dostalo injekci veterinárního přípravku Selevit. Nohu jsme nejprve zpevnili obvazem, to však

Ošetření mláděte lamy
/Treatment of a young lama/

nepomáhalo, proto jsme asi po týdnu obvaz nahradili termoplastickou dlahou. Zhruba po měsíci byla dlaha odstraněna, ale patní kloub mláděte se stále obracel. Navíc mládě mělo na noze značně ochablou svalovinu, což mu ale nebránilo v divokém skotačení s ostatními zvířaty, i když jen na třech nohách. Opět byl injekčně aplikován Selevit a kloubní výživa Bonharen. Začalo se uvažovat o utracení. V následujících několika málo dnech jako zázrakem začalo mládě používat poškozenou nohu správně a během několika dalších dnů, pokud jde o pohyb, byla poškozená noha k nerozeznání od zdravé. Protože je tento sameček od narození zvyklý na lidi, využijeme ho k marketingovým účelům.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

PTÁCI

ZOOOLOMOUC

V roce 2017 jsme na úseku ptáků zaznamenali řadu nepříjemných událostí, ale i spoustu úspěchů. Jako první zaútočila hned začátkem roku ptačí chřipka, která se rozšířila po celém území České republiky. I když se objevila v nebezpečné blízkosti, asi 10 km vzdušnou čarou od naší zoologické zahrady na řece Moravě, kde hubila volně žijící vodní ptactvo, mezi opeřenými chovanci zoologické zahrady si nevybrala žádnou oběť. Značně však narušila začátek chovné sezóny a odrazila se i na jejím dalším průběhu, protože byla učiněna řada veterinárních opatření pro zabránění kontaktu s volně žijícím ptactvem. Většina ptáků z venkovních výběhů byla přesunuta do klecí, které jsme alespoň provizorně zastřešili. Tak se dostali například jeřábi do venkovních voliér pro papoušky, a ti pak spolu s řadou dalších druhů zase neměli dlouho přístup ven. Opatření trvala až do dubna a řadě z našich opeřenců nelze mít za zlé, že v uplynulé sezóně nezahnízдили. Z důvodu epidemie ptačí chřipky v roce 2017 nepokračoval ani program reintrodukce jeřábů mandžuských a bělošijích na Dálný východ. Na jaře udeřila škodná v podobě liščí rodiny sídlící v kamenném valu u pižmoňů. Odtud podnikaly výpravy do celého areálu. Bilance

Ara arakanga (Ara macao)
/Scarlet Macaw/

Aratinga sluneční (*Aratinga solstitialis*)
/Sun Parakeet/

v tomto případě byla pro nás horší, protože jsme přišli o chovnou samici jeřába bělošijího, pár jeřábů královských a mladý pár jeřábů panenských.

Nepřízeň počasí prohloubila dlouhodobě špatný technický stav chovatelských zařízení pro ptáky. Na říjen byla naplánována celková rekonstrukce voliéry „bábovky“, ale z důvodu deštivého podzimu byla znovu odložena. Spadený strom při vichřici na voliéru protrhl pletivo, a ta se stala definitivně neobyvatelnou. Počítáme s tím, že oprava bude započata hned na jaře.

Za úspěch můžeme považovat to, že po mnoha letech se v roce 2017 podařilo vyhovět přání velkého množství návštěvníků a zpřístupnit jim papoušky. Jedna z menších staveb na vrstevnicové cestě, která až dosud sloužila malým šelmám, byla přeměněna ve voliéru. Umístili jsme do ní ary ararauny, ary arakanga a skupinku papoušků mniších. Nově jsme založili hejnečko velmi atraktivně zbarvených papoušků arating slunečních. Tito ptáci se

Agapornis hnědohlavý (*Agapornis nigrogenis*)
/Black-cheeked Lovebird/

v přírodě vyskytují v jihoamerické Guayaně, ve Venezuele a v Brazílii a ve svém přirozeném prostředí jsou stále vzácnější. Podle některých průzkumů jich v přírodě žije už jen maximálně 2 500 kusů. V naší zoo jsme je již dříve chovali, dokonce i odchovávali mláďata. V souvislosti s dokončením stavby nového pavilonu určeného převážně pro živočichy jižní Afriky jsme pořídili několik nových druhů ptáků. Jsou to jednak snovači rudozobí z brněnské zoologické zahrady, dále snovači Napoleonovi a snovači zahradní odchovaní u soukromých chovatelů. Další jihoafrický druh jsou hrdličky damarské, ty jsme přivezli ze Dvora Králové. Prozatím jsou tyto ptáci ubytováni v zázemí zoo, připravujeme pro ně expozice v novém pavilonu a těšíme se, až je ukážeme návštěvníkům.

Řešení otázky ubytování vodního ptactva se v roce 2017 bohužel z objektivních příčin neposunulo, takže nedošlo ani k výraznějším událostem v chovu. Velmi významný je však odchov dvou mláďat ibise skalního, kriticky ohroženého brodivého ptáka. Původně jsme předpokládali, že by odchov mohl být početnější, sneseno bylo mnohem víc vajec. Poté, co v loňském roce byla prokazatelně několikrát přistižena v roli škodné samice hadilova pisaře, ponechali jsme je tentokrát poměrně dlouho v zimní ubikaci a plánovali jejich vypuštění do voliéry, až mláďata ibisu nebudou tak snadnou kořistí. Ibisí vejce se i přesto ztrácela dál. Pravděpodobně je odnášely kuny žijící v areálu zoo. Hadilovy jsme vypustili hned po zjištění, že se vejce ztrácejí i bez jejich přičinění.

Na doporučení koordinátora chovu jsme zkompletovali pár čápů černých dovozem samce ze Zoo Bojnice. Stejně jako předchozí samec, který byl zabit škodnou, ani nový samec není schopen letu, což by po rekonstrukci voliéry snad nemělo být překážkou úspěšného chovu.

Rok 2017 byl u dravců a sov vcelku plodný. V předchozím roce jsme neumožnili našemu páru orlů stepních hnízdit z důvodu neumístěných odchovů z let 2014 a 2015

Agapornis růžovohlavý (*Agapornis lilianae*)
/Lilian's Lovebird/

Amazónek šupinkový (*Pionus maximiliani*)
/Maximilian Parrot/

Vousák senegalský (*Lybius dubius*)
/Bearded Barbet/

Hrdlička damarská (*Streptopelia roseogrisea*)
/Ring-necked Dove/

Snovač zahradní (*Ploceus cucullatus*)
/Village Weaver/

Kondor krocanovitý (*Cathartes aura*)
/Turkey Vulture/

Jeřábí mandžušští (*Grus japonensis*) s mláďaty
/Red-crowned Cranes with their young/

Odstřílé mládě jeřába mandžuského
/Adolescent Red-crowned Cranes/

Jeřáb bělošíjí (*Grus vipio*)
/White-naped Crane/

Husička dvoubarvá (*Dendrocygna bicolor*)
/Fulvous Whistling-duck/

Odchov kachniček mandarínských (*Aix galericulata*)
/Rearing of Mandarin Ducks/

Nandu pampový (*Rhea americana*)
/Greater Rhea/

Emu hnědý (*Dromaius novaehollandiae*)
/Emu/

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*)
/Grey Heron/

Mláďata sov pálených (*Tyto alba*)
/Young Common Barn Owl/

Odrostlé mládě sovy pálené
/Barn Owl young/

v zázemí zahrady. Příležitost v tomto roce orlí náležitě využili. Přivedli na svět další dvě mláďata, v pořadí již jedenácté a dvanácté. Mladí orlí stepní nejsou předmětem vypouštění do přírody, neboť se nejedná o druh naší fauny, jsou však docela oblíbení u sokolníků, a právě tam našla uplatnění nejen nejmladší mláďata, ale i odchovy z předchozích let.

Návštěvníci rádi vyhledávají sovice sněžné a o jejich odchovy je zájem i mezi soukromými chovateli. Tyto velké bílé sovy pocházejí z oblastí, kde je v době jejich hnízdění nepřetržitý polární den, jsou tedy aktivní i během dne za světla. Tím jsou atraktivnější pro návštěvníky, kteří mohou sledovat, jak se rodiče starají o svá mláďata. V uplynulé sezóně byly odchovány 4 malé sovice. Sovy pálené se pravidelně rozmnožují ve své staré ubikaci pod výběhem kamzíků. Dvě mláďata vyklubaná na jaře 2017 byla prostřednictvím záchrané stanice ORNIS v Přerově zařazena do programu repatriace a vypuštěna do přírody. Chovný pár zahnízdil ještě podruhé, tři mláďata se pak vypouštěla prostřednictvím spolku TYTO z. s. V novém chovatelském zařízení se v tomto roce sovám páleným ani sýčkům příliš nedařilo. Výřečci malí vhodně doplňují noční expozici v pavilonu netopýrů. Tyto malé sovičky je možné pozorovat z minimální vzdálenosti, protože se moc nebojí a zdržují se relativně blízko návštěvníků.

Zoborožci kaferští obvykle na začátku roku snázejí vejce, ze kterého vysedí mládě, avšak sami dosud žádné neodchovali.

V minulých letech se nám řadu těchto velkých zoborožců podařilo odchovat, a poté připojit zpět k ptákům svého druhu. Takový odchov ošetřovatelem představuje vždy obrovskou a náročnou práci s velmi nejistým výsledkem. V roce 2017 jsme první mládě odebrali a pokusili se o odchov. V době, kdy jsme již nepředpokládali závažnější problém, mládě náhle uhynulo. Na jaře zoborožci vyseďeli ještě jedno mládě z druhé snůšky. Protože v prvních dvou dnech vykazovali určité projevy rodičovského chování, nerušili jsme je a mládě

Mláďata sovice sněžní (*Nyctea scandiaca*)
/A young Snowy Owl/

Starší mládě sovice sněžní
/An older Snowy Owl young/

Zoborožec šedolící (*Ceratogymna brevis*)
/Silvery-cheeked Hornbill/

Toko šedý (*Tockus nasutus*)
/African Grey Hornbill/

Turako fialový (*Musophaga violacea*)
/Violet Turaco/

Sovice sněžní (*Nyctea scandiaca*)
/Snowy Owl/

jim ponechali. Třetí den mládě bohužel zmizelo. V tomto roce chceme realizovat několik přesunů za účelem doplnění ptáků a zkompletování chovných párů. Především se těšíme, že se podaří uskutečnit alespoň některé z plánovaných rekonstrukcí, takže se chov ptáků v naší zoo posune o několik kroků dopředu.

Zpracovali: RNDr. Libuše Veselá,
Lubomír Veselý

Skupina plameňáků růžových (*P. ruber roseus*)
/A group of Greater Flamingo/

CHOV PLAMEŇÁKŮ RŮŽOVÝCH

ZOOLOMOUC

V roce 2017 jsme se zaměřili na chov plameňáků a velmi jsme se jim věnovali, protože po řadě úspěšných let předchozí rozmnožovací sezónu tito ptáci zcela vynechali. I u tohoto druhu byl však začátek sezóny poznamenán epidemií ptáčích chřipky, kvůli které byli až do začátku dubna ptáci zavřeni v zimní ubikaci a vypouštění ven jen na dobu nezbytnou pro úklid. V zimním období jsme zkrmovali granule vyráběné Troubeckou hospodářskou a. s., při tomto krmení se již na začátku roku za příznivého počasí začal velmi výrazně projevovat tok. Období, kdy byli plameňáci zavřeni v zimní ubikaci, jsme využili k navezení hlíny a jílu na hnízdiště a před velikonočními svátky jsme ptáky vypustili. Abychom se vyvarovali rušivých vlivů, požádali jsme kolegy z ostatních úseků o maximální omezení aktivit ve výběhu i v jeho bezprostředním sousedství. Co se týká krmení, přešli jsme na osvědčené granule značky Mazuri s přísadkou malého množství granulí od firmy Troubecká hospodářská a. s., kterými jsme převážně krmili v předchozím období. Dále byla krmná dávka doplňována ve větším množství sušeným gamarusem a čerstvým okřehkem s planktonem, takže ptáci byli krmeni několikrát denně. Intenzita toku se stupňovala. Pozorovali

Líhnoucí se mládě plameňáka
/Hatching of Greater Flamingo/

Malé mládě na hnízdě
/Little flamingo chick/

jme velmi časté páření, ale plameňáci vůbec nestavěli hnízda. Zdržovali se jen v travnaté části výběhu, nikoliv podél plotu, kde měli v předchozích letech hnízdiště. První vejce snesli volně na trávu a neměli o ně zájem. Bylo tedy umístěno do líhne a bylo oplozené. Až po dalších téměř dvou týdnech vzniklo nové hnízdiště u zadní stěny výběhu. Jednotlivé páry průběžně stavěly hnízda, další páry se přidávaly a snašely vejce, z nichž se některá ztratila. Spíš byla vyplavena deštěm než zásahem škodné. Někteří plameňáci se pak pokoušeli o náhradní snůšku. Maximální počet současně hnízdících párů byl 18. V sezóně 2017 bylo sneseno asi 40 vajec, z nichž se vylihlo devět mláďat. Kromě prvního vyklubaného v líhni další dvě mláďata uhynula pod rodiči, asi vlivem špatného počasí. Šest mladých plameňáků bylo odchováno.

Plameňáci diář:

7. 4. Plameňáci ponecháni přes noc venku. Od začátku probíhal tok a páření.
21. 5. Sneseno první vejce na trávu.

Mláďata ve stáří asi tří týdnů
/Three-weeks old chicks/

30. 5. První páry začaly stavět hnízda, nikoliv na místě bývalého hnízdiště, ale u zadní stěny výběhu.

4. 6. První vejce bylo sneseno na hnízdě a po krátké době následovala další.

19. 6. Plameňák vyklubaný v líhni podložen do hnízda, ve kterém ptáci seděli nejdéle. Ti ho zahřívají, ale nekrmili, následně úhyn.

12. 7. Vyklubalo se první mládě na hnízdě a během dvou dnů další čtyři mláďata.

Protože se nám vylíhla první čtyři mláďata téměř současně, mohli jsme přesně sledovat, jak se malí plameňáci vyvíjejí:

1. den – klubání asi po 30 dnech inkubace rodiči. Malý plameňák váží asi 60 gramů, má šedé prachové peří, krátké růžové nohy a rovný zobák. Na hnízdě se střídají oba rodiče.

5. den – mláďata obvykle opouštějí hnízdo a pohybují se v jeho blízkosti. Na večer opět sedávají pod matkou na hnízdě.

4. týden – začnou se jim křívit zobáky, které jsou

ještě růžové, nohy už jim tmavnou.

8. týden – začíná jim růst peří v křídlech.

12. týden – mladým plameňákům tmavnou zobáky a už jsou opeření, peří má šedohnědobílou barvu.

Mláďata se koncem prvního měsíce sdrůžují do „školek“, a pokud se později vylíhnou další, přidávají se k nim i ta mladší. Na vodě jsme je viděli poprvé v necelých čtyřech týdnech, mladší mláďata se přidávala taktéž dříve. Ve věku dvou měsíců jsme poprvé sledovali, že přijímali gamarus a okřehek při krmení do vody. Je možné, že se o potravu v naší nepřítomnosti zajímali i dříve, zároveň je ale těžké říci, kolik potravy skutečně mláďata sama sežrala. Ale ještě v šesti měsících se dožadována krmení od rodičů.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Odstřelá mláďata plameňáků
/Older flamingo chicks/

TERÁRIA

ZOOOLOMOUC

V olomouckých teráriích bylo za několik posledních let provedeno mnoho změn. Měnili jsme druhovou skladbu, tvořili nový styl místnosti i samotných ubikací.

Všechna vylepšení se nesla v duchu koncepce Jeden svět. V této expozici můžou návštěvníci vidět kombinovaná biotopová terária a mají možnost nahlédnout pod pokličku soužití lidí a herpetofauny.

Další novinkou je světelný banner, na kterém lidem představujeme nejohroženější druhy plazů a obojživelníků z celého světa. Člověk většinou klade důraz na ochranu a popularizaci vlnajkových druhů, mezi něž patří třeba tlustokožci nebo lidoopi. Ale i menší a pro mnohé ne tak atraktivní živočichové si zaslouží pozornost. V dnešní době, kdy Zemí zahluje plastový odpad, jsou znečišťována moře a oceány, dochází k odlesňování planety dřevozpracujícími a palmoolejným průmyslem apod., je naší povinností předávat návštěvníkům informace, které se týkají ochrany životního prostředí.

Prvními novými obyvateli terárií byly dva druhy malých leguánků. Naše zoo již chovala trio samců leguánků modrých (*Sceloporus cyanogenys*), ti však byli prozatím ukryti před zraky návštěvníků. V letních měsících se nám podařilo dopravit do zahrady dvě dospělé samice, to nám umožnilo vytvořit chovnou skupinu a přebytečné samce jsme přemístili. V zázemí byla přestěhována skupina 1,2 (jeden samec a dvě samice) do nového polopouštního terária s několika větvemi, kvalitním tepelným zdrojem a UV osvětlením. Jelikož jsou samci v dospělosti teritoriální a často se napadají kvůli vzájemné rivalitě, rozhodli jsme se je oddělit. Menší samec zůstal v zázemí, větší byl určen pro expozici. Nevýraznou expozici se starými samicemi hrozně Dumerilova

Mláďata krokodýlů čelnatých (*O. t. tetraspis*)
/Youngs West African Dwarf Crocodile/

(*Acranthopsis dumerilii*) jsme upravili a vytvořili tak prostor vhodný pro zvířata z jihu USA. Vznikla kombinovaná expozice, do které jsme umístili tři samce korovců jedovatých (*Heloderma suspectum suspectum*), kteří tak získali větší prostor s dostatkem úkrytů a místem na vyhřívání. Do stropní části ubikace jsme přidali větev a tepelný zdroj a následně vypustili samce leguánka modrého. Ten se velice rychle aklimatizoval. Zhruba půl roku po obsazení terária touto zdánlivě nesourodou skupinou ještěřů funguje jejich soužití perfektně. Leguánek sice občas seběhne do spodní části, ale dává si přitom maximální pozor na své spolubydlící.

Dlouhé, menší terárium Střední Amerika, které po přestěhování korovců zůstalo prázdné, jsme přeměnili na hornatou oblast jihovýchodní Kuby. Malí ještěři leguánci měniví (*Leiocephalus carinatus*) se zabydleli docela rychle. Tito zhruba 25 cm dlouzí plazi jsou velice rychlí, ale rádi se ukazují návštěvníkům. Lze je vidět na vyvýšených místech nebo skalkách, které

Želva tuniská (*Testudo graeca nabeulensis*)
/Tunisian Spur-thighed Tortoise/

využívají jako pozorovatelný a místa ke slunění. V nebezpečí bleskurychle opouštějí tato místa a ukrývají se do substrátu nebo pod kořeny. Pro leguánky je charakteristický jemně pruhovaný ocásek až 13 cm dlouhý, který stáčí nad hřbet do tvaru spirály a při lovu nebo námluvách s ním mrskají do stran. Stejně jako leguánky modré, i tyto ještěry krmíme 3krát týdně, střídáme různé druhy hmyzu, jako jsou cvrčci, švábi nebo sarančata. V letních měsících jim na zpestření stravy předkládáme květy smetánky lékařské, jetele nebo hluchavky. Stejně jako u ostatních plazů krmení obohacujeme minerálními a vitamínovými doplňky. V expozici nechbí miska s vodou a osvětlení doplněné UV zářením. V určitých obdobích rosíme 2–3krát za týden. Rozlišit pohlaví u těchto zvířat je velký problém, poznat lze až před dosažením pohlavní dospělosti. Prozatím chováme pouze samce, ale plánujeme vytvoření dvou chovných skupin. Na podzim jsme do nového domova poslali dvě poslední mláďata krokodýlů čelnatých (*Osteoalemus tetraspis tetraspis*), v září roku 2016 se jich u nás vylíhlo 13 kusů. V expoziční části se tak uvolnil prostor velkého terária s bazénem. V minulosti jsme zde chovali hroznýše psohlavé (*Sanzinia madagascariensis*) spolu s felsemami Standingovými (*Phelsuma standingi*). Po dlouhé a náročné léčbě nám uhynula dospělá samice hroznýše, a tak nám v chovu zůstali pouze dva samci. Rozhodli jsme se je umístit v jedné české spřátelené zoo, kde již na ně čekaly samice. Felsemy Standingovy jsme přemístili do zázemí a spárovali. K doplnění plazí diversity nám v našich chovech chyběli větší ještěři, proto jsme ze Zoo Plzeň přivezli mláďata varana Mertensova (*Varanus mertensi*), Karolinku a Melichara, a umístili je do skalnaté ubikace s rozmanitými větvemi a UV osvětlením. Tento drak obývá severní část Austrálie. Dospělý jedinec dorůstá délky zhruba 1,5 m, ocas samotný má až 90 cm, na konci je zploštělý, což těmto tvorům usnadňuje plavání. Zbarvení je nevyrazné, olivově hnědošedé s drobnými skvrnkami na hřbetě. Světlejší kresbu má pouze na hrdle. Varani mají v oblíbené vodní toky, a proto je ubikace s bazénem ideální.

Želva skalní (*Malacochersus tornieri*)
/African Pancake Tortoise/

Leguánek měnivý (*Leiocephalus carinatus*)
/Carinate Curly-tailed Lizard/

Leguánek modrý (*Sceloporus cyanogenys*)
/Blue Spiny Lizard/

Mládě leguánka modrého
/A young Blue Spiny Lizard/

Leguán fidžijský (*Brachylophus fasciatus*)
/Fiji Banded Iguana/

Chameleolis vousatý (*Chameleolis barbatus*)
/Western Bearded Anole/

Tillkva obrovská (*Tiliqua gigas*)
/Giant Bluetongue Skink/

Agama límcová (*Chlamydosaurus kingii*)
/Fried Dragon/

Agama západoafrická (*Agama africana*)
/West African Rainbow Lizard/

Tnorep skalní (*Uromastyx acanthinura*)
/North-african Mastigure/

Felsuma Standingova (*Phelsuma standingi*)
/Standing's Day Gecko/

Mládě gekona obrovského (*Gekko gekko*)
/A young Tokay Gecko/

Ještěři si ihned našli své oblíbené místo, a pokud je tam návštěvníci neuvidí, zcela jistě je najdou ponořené pod vodní hladinou. Do bazénu jsme umístili malé hejno živořek duhových (*Poecilia reticulata*), aby plazi mohli lovit podle libosti. Ti je ovšem nechávají bez povšimnutí a ryby tedy slouží jako zpestření pro návštěvníky. Varani od začátku přijímají potravu z pinzety, můžeme tedy perfektně sledovat jejich příjem potravy. Krmení jsou 2krát týdně a v potravě se jim střídají ryby s myšími mláďaty (ta jsou ale nabízena v menší míře). Jednou týdně jim do terária házíme sarančata, aby se zabavili lovem. Varani jsou tak trochu „nerváci“ – kontaktu s lidmi mimo krmení se vyhýbají. Na stresové situace při úklidu terária reagují syčením, cukavými pohyby těla a skoky do vody. Při chytání se ovšem nebrání kousnutím, i tak je nezbytné při manipulaci s těmito dráčky si dávat pozor. Největší skvost jsme si schovali až na závěr loňského roku. Změnou prošla i trochu nudná expozice Indonésie, ve které jsme chovali gekony obrovské (*Gekko gekko*) a želvu amboinskou (*Cuora ambonensis*). Místo bambusů a plazivých rostlin expozici zaphily bohatě zarostlé větve s mechem a keře fikusů. Terárium dostalo nový vzhled i název: Fidži – ostrov lidojedů. Nový domov tady našel samec leguána fidžijského (*Brachylophus fasciatus*). Poznávacím znakem těchto leguánů je zářivá barva kůže. Samice jsou jednobarevné, samci mají zřetelné dvoubarevné pruhy světlejších a tmavších odstínů zelené až smaragdové barvy. Podle proužkování dostali latinský název *fasciatus* – v překladu „pruhovaný“. To využívají samci především v období námluv a při zastrašování soupeře. Hlava těchto tvorů je kulatá s většíma očima, to jim dodává určitou roztomilost. Od hlavy až po ocas má leguán rostlý jemný hřeben. Celková délka těla je asi 80 cm. Ocas, který používají k udržování rovnováhy při šplhání, je delší než tělo samotné. Leguáni jsou tvorové, kteří se v přírodě maskují ve větvích stromů a keřů. Rádi využívají vodní plochy, a tak by v ubikaci neměla chybět větší miska s vodou nebo bazének. Tento endemit

ostrova Fidži je v přírodě ohrožený, a to především úbytkem přirozeného prostředí kvůli nárůstu zemědělských ploch, lovem pro nelegální obchod a také jej ohrožují predátoři, jako jsou kočky nebo velcí hlodavci. Od prvního dne se projevila zvláštní, trošku rozpačitá povaha těchto plazů. Brutus, jak byl samec přejmenován, nevypadal v novém prostředí spokojeně. První dny vůbec nepřijímal potravu, ať byla její škála jakkoliv pestrá. V jednu chvíli jsme si o něj začali dělat starosti. Ale všimli jsme si, že se živí mechem, který roste na větvích. Později začal také přijímat podávanou zelenou stravu jako polníček, rukolu, ibiškové listy i květy a v době jejich kvetení smetánku lékařskou, jetel, jitrocel atd. Leguán také výborně přijímá občas podávaná sarančata nebo papáju. Vše je opět důkladně sypané směsí vitamínů a minerálů. Samec je kontaktní, rád přijímá potravu podávanou z ruky (daleko lépe než z předložené misky), s tímto návykem k nám do zoo již přestoval. Evidentně má rád dny, kdy je v zoo rušno a terárium je plné návštěvníků. Vystavuje se blízko skla a zajímá se o ruch za ním. Nyní je naším největším zájmem sehnat mu samici a pokusit se o rozmnožení tohoto vzácného druhu ještě.

Již delší dobu chováme gekony obrovské (*Gekko gecko*), ale doposud se nám nepodařilo rozmnožit je. V poslední době se dříve hojný a oblíbený gekon vytrácí z chovu a už několik měsíců je velký problém sehnat tato zvířata odchovaná v České republice. O to větší byla naše radost, když se nově sestavený pár pochlubil prvními vejci a za nějaký čas také mláďaty. Juvenilní gekony jsme do určitého stáří nechali s rodiči. Oddělili jsme je, až když jim hrozil nedostatek krmení a vzájemné potyčky. Momentálně je chováme pouze v zázemí. Chov se dařil perfektně, z dalších snůšek se však začala ztrácet vejce. Předpokládali jsme jejich neoplozenost, ale v teráriu jsme objevili zbytek mláďete. Přistoupili jsme tedy k odebrání korkové dutiny se zbylými vejci a rodičům dali dutinu jinou. Nyní čekáme, jak bude tato situace pokračovat.

Korovec jedovatý (*Heloderma suspectum*)
/Gila Monster/

Krajta zelená (*Morelia viridis*)
/Green Tree Python/

Krajta Macklotova (*Liasis mackloti*)
/Macklot's Python/

Hroznýš Dumeriluv (*Acrantophis dumerili*)
/Dumeril's Boa/

Vejcožrout rezavý (*Dasypeltis medici*)
/East African Egg Eater/

V zázemí chováme také obrovského samce tohoto druhu Goliáše, a sice trošku přirozeněji – na volno. Jedná se o zvíře, které jsme do zázemí přemístili z velkého terária v expoziční části a nechtěli ho zavírat do menšího. Samec je klidný, našel si své teritorium, kde se zdržuje a i ve velkém prostoru je zvyklý na příjem krmiva z pinzety. Kálet chodí na jedno místo a pomáhá také při případné invazi hmyzu. Zajímavé je, že krmný hmyz, který v místnosti chováme v otevřených nádobách, lovit nechodí.

Kobřík kapský (*Aspidelaps lubricus*)
/Cape Coral Cobra/

Pokud se situace na trhu změní, počítáme s jeho dopárováním.

Postupnou přeměnou dosahujeme záměru uspokojit rozmanitými expozicemi každého teraristu i návštěvníka zcela nezavěšeného. Necháváme je nahlédnout na pár metrech čtverečních na pisky drsné Afriky i do útrob tropické džungle – mít jeden svět jako na dlaní. V následujícím roce plánujeme už jen dopárování některých zvířat a jednu z expozic vyšperkovat vybraným druhem tropických žab.

Menší změny v chovu terarijních živočichů proběhly i v Jihoamerickém pavilonu. Koncem roku 2016 bylo v jedné z prosklených vitrín zprovozněno biotopové terárium, ve kterém chováme kraby halloweenské (*Gecarcinus quadratus*). Ze Zoo Plzeň jsme dovezli zajímavé kapradinožravé pakobylky peruánské (*Oreophoetes peruana*).

Vzhledem k tomu, že se v dnešní době teraristika těší velké oblibě i u široké veřejnosti, chceme doplnit nově vznikající africký pavilon Kalahari o menší terarijní expozici, která bude

Pakobylka peruánská (*Oreophoetes peruana*)
/Peruvian Stick Insect/

čítat celkem devět terárií. Přípraveny jsou dvě vyšší nádrže u hlavního vstupu do pavilonu, ty budou s největší pravděpodobností obývat drobní afričtí ještěři – kruhochvosti nížinní (*Cordylus tropidosternum*) a plochoještěři obecní (*Platysaurus intermedius*). Další tři menší budou sloužit k chovu bezzobratých živočichů – mnohonožek a zákeřnic (*Psytalla* sp., *Platymiris* sp.). V centru pavilonu se nachází velká biotopová nádrž pro agamy modré (*Acanthocercus atricollis*) a ještěrkovce z rodu *Gerrhosaurus*. Poslední tři terária jsou připravena pro hady – užovky domácí (*Boaedon fuliginosus*), a první jedovaté hady v naší zahradě – kobříky kapské (*Aspidelaps lubricus lubricus*) a vejčořrouty rezavé (*Dasypeltis medicis*), přičemž poslední dva zmíněné druhy již máme v zázemí naší zoo.

Zpracovali: Eva Šlosarčíková,
Mgr. Pavel Javůrek

NEJOHROZENĚJŠÍ DRUHY PLAZŮ A OBOŽIVELNÍKŮ

Dětské učebnice obsahují špatné zprávy o 1400 druhů plazů, kteří jsou ohroženi. Vítejte, jak můžete pomoci.

 ZEMĚČKA LIZALKA	 KAPSKÝ KOBŘÍK	 AFRIČTÍ KRUHOCHVOST	 LEZAVÝ MOCNAN	 ZEMNÍ BLONK
 KAPSKÝ HADA				 ZEMNÍ OSTROHOŠT
 ZEMNÍ AMONČKA	 ZEMNÍ KAPSKÝ	 KAPSKÝ HADA	 AFRIČTÍ KRUHOCHVOST	 KAPSKÝ BALABAN

Banner neohrozenějších druhů plazů
/Banner with endangered reptiles/

V roce 2017 nebylo zapotřebí na akváriích v pavilonu šelem žádných výrazných změn, jelikož vše fungovalo, jak mělo, a expozice byly v podstatě stálé a neměnné.

Do malých expozičních akvárií nám přibyl nový chovanec – krab poustevníček (*Dardanus arrosor*) pocházející z Chorvatska. Ten se vzhledem ke svému přirozenému výskytu do naší expozice příliš nehodil, ale protože jsme jej dostali darem a do jiné nádrže umístit nešel, tak jsme jej ponechali na tomto místě.

V nádržích určených pro ostrorepy nastal problém s pyskounem třásnoploutvým (*Novaculichthys taeniourus*), který začal napadat ostatní spoluobyvatele. Jedinou možností bylo pyskouna chytit a najít mu jiné působiště. Situace se však zkomplikovala, protože nešel odlovit ani do sítky ani do rybí pasti. Když se kolem něj začalo dít něco nestandardního, zahrabal se do vysoké vrstvy písku, která je v nádrži kvůli ostrorepům.

Nakonec nebyla jiná možnost, než vypustit vodu z celé nádrže, odlovit veškeré živočichy a vytáhnout dekorace. Teprve až v akváriu zůstaly poslední zbytky písku, podařilo se jej odchytit a přemístit do vhodnější nádrže.

V našem menším reefovém akváriu došlo ke zvyšování obsahu dusičnanů. Situaci jsme vyřešili dávkováním přípravku Tropic Marin NP-BACTO-BALANCE, který napomáhá přeměně dusičnanů a fosfátů v méně škodlivé látky, a tím i jejich následnému snížení.

Na základě doporučení koordinátora nám do druhé největší nádrže přibyl nový chovanec – trnucha modroskvrnná (*Taeniura lymma*).

Jedná se o dospělou samici dovezenou z mořského akvária z Burgers' Zoo v Arnhemu (Nizozemsko), kde se jí narodilo 10 mláďat. Z důvodu přílišného zastoupení její genetické linie nebyla již vhodná k dalšímu rozmnožování

Siba atlantská (*Rhinoptera bonasus*)
/Cow-nosed Ray/

Klipka kapucín (*Heniochus varius*)
/Horned Bannerfish/

Chrochtal stříbnopruhovaný (*Plectorhinchus diagrammus*)
/Striped Sweetlips/

Králičkovec skvrnitý (*Siganus guttatus*)
/Deepbody Spinefoot/

Králičkovec dvoupruhý (*Siganus virgatus*)
/Barhead Spinefoot/

Pyskoun třásnoploutvý (*Novaculichthys taeniourus*)
/Clown Wrasse/

Piraña červená (*Pygocentrus nattereri*)
/Red Bellied Piranha/

Bodlok plachtonoš (*Zebbrasoma veliferum*)
/Eastern Sailfin Tang/

Kněžík cejlonský (*Halichoeres zeylonicus*)
/Ceylon Wrasse/

a pro nás se stala cennou expoziční rybou. Dále jsme do stejného akvária přesunuli tři druhy hvězdic (*Protoreaster nobosus*, *Pentacaster mammilatus* a *Protoreaster lincki*), v tom původním se jim ve společnosti perutýnů ohnivých moc nedařilo. Přesunutí se ukázalo jako přínosné a hvězdičky v nové nádrži již prosperují, dokonce během roku zvětšily svoji velikost více než dvakrát. V témže akváriu jsme demontovali část dekorací, které překážely sibám atlantským (*Rhinoptera bonaus*) ve volnějším pohybu, tím jsme pro ně dosáhli zvětšení otevřené vodní plochy.

V zázemí se podařilo odchovat sedm parmovců skvělých (*Pterapogon kauderni*) a velké množství korálnatců. V tomto akvarijním systému jsme byli nuceni vyměnit starý nevyhovující kalkreactor, tím jsme zlepšili obsah vápníku ve vodě a podmínky pro naše korálnatce. Nemalou změnou bylo vytvoření menšího akvária pro odchov korálů, které potřebují pro svůj růst aktivní krmení.

Bodlok pestrý (*Paracanthurus hepatus*)
/Blue Surgeonfish/

Bodlok krátkorohý (*Naso brevirostris*)
/Brown Unicornfish/

Jiné druhy totiž získávají živiny pomocí světla díky symbiotickým jednobuněčným řasám – zooxanthelám. Získali jsme nové druhy korálů – *Sinularia dura*, *Sinularia* sp., *Tubipora musica* a *Euphyllia* sp. Opět jsme začali s chovem ostrorepa amerického (*Limulus polyphemus*), který nám v expozičních nádržích už dva roky chybí. Zatím máme pouze jednoho jedince, ten se pravidelně svléká a dobře roste. Pro přemístění do expoziční nádrže musí ale napřed dorůst do požadované velikosti.

Akvárium o objemu 4 000 l s rifovým útesem funguje ve vstupní hale zoo bezproblémově už šestým rokem. Kolekce živočichů je stabilní, proto jsme v tomto roce doplnili pouze jednu rybu, a to slizouna (*Salarias fasciatus*). Pokud jde o korály, kolonie i nadále přerůstají a bylo potřeba provést několik větších zásahů a akvárium prosvětlit. Každý takový zásah je velkou změnou, na uvolnění prostoru korály reagují většinou pozitivně, a to zrychlením svého růstu. V přírodě probíhá neustálý boj

Bodlok bahamský (*Acanthurus bariene*)
/Bariene Surgeonfish/

Odchovávané korály v zázemí
/Corals grown in the back aquarium/

„o místo na slunci“ – žahavější a rychleji rostoucí kolonie většinou zahuší ty slabší a pomalejší. Odebrané korály se nám většinou daří umísťovat do ostatních expozičních nebo je nabízíme k odběru jiným zoologickým zahradám a obchodníkům.

Ve filtračním systému nebylo nutné provádět žádné zásadní změny. Pouze pravidelně měníme filtrační náplně a potřebnou techniku udržujeme funkční. Parametry vody se nám daří držet ve stanovených hodnotách. Vzorky vody pravidelně posíláme do německých laboratoří a na základě výsledků měření doplňujeme konkrétní prvky. Nadále provádíme pravidelné výměny 20 % vody čtyřikrát ročně.

Odchované a odeslané korály v roce 2017

Druh	[ks]
Větevnik <i>Acropora elegans</i>	3
Větevnik <i>Acropora valida</i>	1
Větevnik útlý <i>Acropora tenuis</i>	3
Větevnik <i>Acropora tumida</i>	4
Větevnik proměnlivý <i>Acropora valida</i>	3
Větevnik <i>Acropora yongei</i>	7
Laločnick <i>Anthelia sp.</i>	4
Laločnick <i>Capnella sp.</i>	3

Poustevníček (*Dardanus arrosor*)
/Mediterranean Hermit Crab/

Druh	[ks]
Útesovník vidličnatý <i>Caulastrea furcata</i>	2
Útesovník <i>Caulastrea sp. green</i>	3
Laločnice <i>Cladiella sp.</i>	1
Stolon zelený <i>Clavularia viridis</i>	4
Stolon <i>Coelogorgia sp.</i>	1
Dendrofyta vousatá <i>Duncanopsammia axifuga</i>	1
Útesovník bodavý <i>Echinopora lamellosa</i>	8
Sasanka čtyřbarevná <i>Entacmea quadricolor green</i>	7
Turbinatka <i>Euphyllia sp.</i>	28
Houbovník <i>Fungia sp.</i>	6
Okulína <i>Galaxea sp.</i>	5
Rohovitka <i>Gorgonia sp.</i>	2
Útesovník pichlavý <i>Hydnophora exesa</i>	2
Útesovník rozvětvený <i>Hydnophora rigida</i>	3
Laločnice <i>Lobophytum sp.</i>	5
Merulína <i>Merulina sp.</i>	1
Montipóra <i>Montipora capricornis</i>	8
Montipóra <i>Montipora capricornis green</i>	4

Druh	[ks]
Montipóra <i>Montipora confusa</i>	8
Montipóra prstovitá <i>Montipora digitata green</i>	5
Montipóra prstovitá <i>Montipora digitata red</i>	2
Turbinatka <i>Nemenezophyllia sp.</i>	1
Houbovník chorošovitý <i>Pachyseris rugosa</i>	2
Houbovník kaktusový <i>Pavona cactus</i>	3
Houbovník lupenitý <i>Pavona decussata</i>	6
Laločnick <i>Pinnigorgia sp.</i>	6
Pórovník <i>Pocillopora sp.</i>	8
Korálovník <i>Rhodactis sp. green</i>	1
Pórovník úhledný <i>Seriatopora caliendrum</i>	13

Druh	[ks]
Pórovník bodlinatý <i>Seriatopora hystrix</i>	4
Laločnice <i>Sinularia sp.</i>	2
Laločnice <i>Sinularia sp. green</i>	4
Pórovník různotvarý <i>Stylophora pistillata</i>	5
Dendrofyla <i>Turbinaria sp.</i>	1
Laločnick <i>Xenia sp.</i>	1
Sasankovec <i>Zoanthus sp.</i>	3
Celkem	200

Zpracovali: Tomáš Podhorka,
Josef Drtil

Sasanka velkolepá (*Heteractis magnifica*)
/Magnificent Anemone/

DOVOZ TRNUCHY MODROSKVRNNÉ ZE ZOO ARNHEM

Koncem roku 2016 nám byla holandskou Burgers' Zoo v Arnhemu bezplatně nabídnuta trnuha modroskvrnná (*Taeniura lymma*). Jednalo se o dospělou samici, velkou asi 70 cm, narozenou v říjnu 2012 v Oceanáriu Lisabon. Od roku 2013 byla chována v Arnhemu, kde se jí podařilo úspěšně rozmnožit, porodila 10 mláďat. Poté byla, z důvodu četného zastoupení její genetické linie, vyřazena z chovu a nabídnuta k expozičním účelům. Pro nás byl tento jedinec vhodný k doplnění expozice se sibami atlantskými, neboť siby plavou celé dny spíše u hladiny, kdežto trnuchy žijí na dně a rády se zahrabávají do písku.

Karanténní nádrže v Burger's Zoo v Arnhemu
/Quarantine cisterns at the Burger's Zoo/

Transport proběhl v lednu 2017. Po příjezdu do Arnhemu jsme se první den důkladně seznámili s provozem zdejšího pavilonu věnovaného životu v oceánu. Měli jsme možnost nahlédnout do zázemí, filtračních systémů, přípravy krmiv a odchovny. Velmi zajímavé bylo krmení žraloků, rejnoků a velkých ryb v největším akváriu, které probíhá na několika místech a odděleně pro jednotlivé druhy. Druhý den jsme v brzkých ranních hodinách započali s nakládkou trnuchy, která byla již

Trnuha modroskvrnná (*Taeniura lymma*)
/Blue Spotted Stingray/

Expoziční akvárium v Arnhemu
/Exposition aquarium in Arnhem/

nějakou dobu odstavena v karanténní nádrži. U ryb a paryb je velmi důležité zvíře před transportem několik dní nekrmit. K přepravě jsme použili plastový sud o objemu asi 600 l, který jsme přímo v autě naplnili asi do poloviny vodou z karanténní nádrže. Poté jsme opatrně přenesli trnuchu a sud vodotěsně uzavřeli víkem z voděodolné překližky s kontrolním okénkem. Na spodní stranu víka jsme umístili dva bateriové vzduchovací motorky, aby byla voda v průběhu cesty stále okysličována. Část vzduchu pod víkem jsme nahradili čistým kyslíkem. Důležité bylo v autě během cesty zpět hodně topit, aby teplota vody nepoklesla pod přípustnou hranici. Transport proběhl bez problémů. Po příjezdu do Zoo Olomouc jsme trnuchu pozvolna aklimatizovali na parametry vody v naší nádrži, což trvá obvykle jednu až dvě hodiny. Poté jsme ji mohli opatrně přenést do expoziční nádrže, kde se hned zabydlela. Chvilí však trvalo, než si zvykla na soužití s ostatními rybami. V současnosti

bezproblémově přijímá potravu podávanou kleštěmi, nejraději má krevetky, grundle a sépie.

Trnucha modroskvrnná je druh mořské paryby z čeledi trnuchovitých patřící mezi rejnoky. Jde o druh blízký ohrožení. Žije samotářsky nebo v malých skupinách v tropických vodách Indického a Tichého oceánu od Egypta po Japonsko. Obývá písčité mělčiny do 25 m hloubky. Je poměrně plachá a ráda se zahrabává do písku. Dorůstá velikosti až 70 cm a může vážit až 30 kg. V poslední třetině ocasu jí vyrůstají jedové ostny, které mohou způsobit bolestivá zranění. Trnuchy jsou živorodé, v dospělosti mohou rodit každé 4 měsíce několik mláďat. Živí se malými rybkami, krevetkami, červy, kraby a měkkýši. V akvarijních chovech jde o velmi oblíbený druh pro její pestré zbarvení a mírnou povahu. Ve velkých akváriích v západní Evropě se je daří úspěšně chovat a rozmnožovat.

Zpracoval: Josef Drtil

PERLOVKA SKVRNITÁ

V roce 2017 obohatil naši kolekci sladkovodních ryb nový druh – africké perlovky skvrnité (*Hemichromis elongatus*), které se nám podařilo získat od kolegů ze Zoo Ostrava. Jedná se o u nás dosud nechované ryby, které pocházejí přímo z odchyty. Potěr od dvou párů volně žijících ryb byl odchycen v únoru 2017 v lokalitě Batoke poblíž města Limbe v západním Kamerunu. Do naší zoo dorazilo v dubnu asi 35 jedinců. Jelikož se jednalo o malé rybky, umístili jsme je zatím do zázemí. Až rybky dorostou a podaří se nám je rozmnožit, hodláme je umístit do bazénu v expozici krokodýlů čelnatých. Perlovky jsou vnitrodruhově agresivní ryby, které vyžadují hustě zarostlou nádrž se spoustou úkrytů. Jsou velmi dravé a žravé.

Nejraději přijímají masitou potravu, různé larvy hmyzu, ale hlavně malé rybky. V dospělosti dorůstají velikosti 15 až 18 cm. V době tření jsou výrazněji zbarvené. U nás jsme zatím zaznamenali jeden výtěr, který se bohužel ve společné nádrži nepodařilo odchovat. Proto chceme páry ryb, které se samy vyberou, odstavovat pro další chov do samostatných nádrží.

Zpracoval: Josef Drtil

Perlovka skvrnitá (*Hemichromis elongatus*)
/Banded Jewel Cichlid/

DALŠÍ AKTIVITY CHOVATELSKÉHO ÚSEKU

VÝZKUM

Zoologická zahrada Olomouc spolupracuje na výzkumech s mnoha univerzitami a dalšími institucemi na území ČR i dalších států. Řada studentů v naší zoo zpracovává bakalářské, diplomové a doktorandské práce, někteří tu získávají zkušenosti během praxí.

Výzkum vnitrostátní:

- Spolupráce při řešení problémů s vnitřními parazity u exotických zvířat (Ústav parazitologie VFU Brno)
- Flexibilita vokalizace u gibbonů zlatolících (Petra Bolechová, Michal Hradec; ČZU)

Výzkum zahraniční:

- Conservation of cranes of Eurasia (Tatiana Kashentseva; Zoo Moskva)
- Genetická studie rysa karpatského (*Lynx lynx carpathicus*) (Branislav Tám; Zoo Bojnice)
- Observational studies on wolves (Simona Cafazzo; Wolf science centre)

SPOLUPRÁCE SE STUDENTY

Bakalářské práce:

- Hodnocení úrovně welfare lemuru kata ve vybraných zoo (Vendula Šmídová; VFU)
- Etologické pozorování kosmanů zakrslých a tamarinů pinčích (Věra Možná; VFU)
- Hodnocení pohody zoo zvířat v průchozích výbězích v zoologických zahradách České republiky (Aneta Podhorná; VFU)

Diplomové práce:

- Hodnocení tělesné kondice (body scoring) u sobů (Kateřina Toporová; ČZU)
- Vliv složení potravy na zdravotní stav gibbonů rodu *Nomascus* (Tereza Šindelářová; ČZU)

Studenti VFU v Brně obor Welfare /Welfare students from VFU Brno/

- Značkování u několika druhů lemuru chovaných v lidské péči (Tomáš Sommerlík; Ostravská univerzita)
- Vliv složení potravy na zdravotní stav a chování u kočkodanů husarských (Tereza Míšková; ČZU)

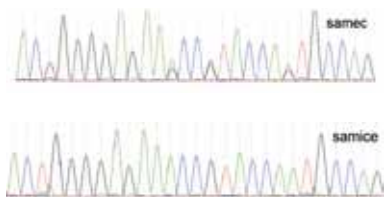
Dizertační práce:

- Welfare zoozvířat při přepravě (Martina Malíková; VFU)

Praxe studentů v Zoo Olomouc:

- Střední škola veterinární Emila Holuba Brno – 3 studenti
- Střední škola zemědělská Přerov – 2 studenti
- Střední škola veterinární Boskovice – 2 studenti
- Taufferova střední odborná škola veterinární Kroměříž – 3 studenti
- Střední odborná škola veterinární Hradec Králové – 2 studenti
- Střední škola zahradnická a technická Litomyšl – 12 studentů
- Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc – 25 studentů
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre – 2 studenti, praxe 3 měsíce
- ČZU, obor speciální chovy – 6 studentů, praxe 2 týdny
- VFU Brno, Ochrana zvířat a welfare – 3 studenti
- ČZU, Institut tropů a subtropů – 2 studenti

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

Grafy genové sekvence samce a samice hrabáče
/Gene sequence graphs of an Aardvark/

STANOVENÍ POHLAVÍ HRABÁČE KAPSKÉHO

Stanovení pohlaví hrabáče kapského metodou přímého sekvenování DNA genů ZFX/Y (zinc finger protein) realizovala laboratoř Genomia s. r. o., Janáčkova 51, Píseň. Výzkum byl proveden na podnět Zoo Olomouc z důvodu potvrzení pohlaví jedince, který byl přivezen do Olomouce ze Zoo Jekatěrinburg. K tomuto účelu poskytla Zoo Dvůr Králové vzorky chlupů svého chovného páru hrabáčů a Zoo Olomouc stěr bukalní sliznice zvířete, jehož pohlaví bylo třeba zjistit.

DNA samce a samice se liší v jednom z klíčových úseků. Na sekvenci genu ZFX a ZFY je vidět rozdíl dobře patrný v grafu. Čtyři barvy značí čtyři různé báze, z nichž se DNA skládá. Vrcholky, u nichž má samec překryv dvou barev, značí dvě odlišné sekvence genů ZFX a ZFY. Samice má v tom místě jen jednu barvu, tedy geny ZFX.

Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá,
Mgr. Markéta Dajbychová
(Genomia)

POPULAČNĚ-GENETICKÉ ZHODNOCENÍ KOZOROŽCE KAVKAZSKÉHO CHOVANÉHO V LIDSKÉ PĚČI V RÁMCI ESB

Cílem projektu je geneticky analyzovat populaci kozorožce kavkazského (*Capra caucasica*) chovaného v lidské péči. Všichni jedinci jsou součástí plemenné knihy, která je vedena olomouckou zoologickou zahradou

Kozorožec kavkazský (*Capra caucasica*)
/West Caucasian Tur/

od roku 1998. Aktuálně ke konci roku 2017 čítá populace kozorožců v ESB 155 jedinců. Počty těchto zvířat se v přírodě rapidně snižují, a proto je důležité udržet vhodnou záložní životaschopnou populaci v lidské péči. Populačně-genetická analýza je žádoucí pro zjištění dlouhodobé životaschopnosti populace a pro potřeby vedoucího plemenné knihy k dalšímu řízení chovu. Genetické zhodnocení je vhodné provést i z důvodu nedostatku historických dat, kdy je v současné době často těžké identifikovat přesný původ chovaných jedinců v lidské péči. Do analýzy bylo zařazeno minimální množství vzorků pro screening celé populace. Jedná se o časově náročný úkol s ohledem na možnost odebrání vzorků od všech vybraných jedinců. Na projektu se bude pokračovat ještě v roce 2018.

Status kozorožce kavkazského (*Capra caucasica*) podle IUCN Red List of Threatened Species je „ohrožený druh“ (Endangered), zde je také uváděna velikost populace v přírodě z roku 2004, která čítá 5 000 až 6 000 jedinců a má klesající tendenci. Tento druh je v přírodě ohrožen trofejním lovem, lovem pro potřeby zajištění potravy pro chudé obyvatelstvo, onemocněním od domácích koz a ovcí a zmenšením areálu kvůli rozšířenému chovu domácích zvířat. Na snížení populace měla také vliv politická nestabilita v oblastech výskytu kozorožce kavkazského. Kozorožec kavkazský byl v roce 2016 zařazen do CITES II, čímž je také podtržena významnost ochrany tohoto druhu. Z chovů

v lidské péči by v budoucnosti mohlo dojít k využití zvířat pro posílení jejich stavů ve volné přírodě, a proto je současný pečlivý management populace chované v umělých podmínkách velmi důležitý. Projekt je realizován ve spolupráci s RNDr. Janem Robovským, Ph.D., z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a za finanční podpory MŽP ČR.

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

IN SITU PROJEKT PRO OCHRANU GIBONA (NOMASCUS ANNAMENSIS) V KON KA KINH NATIONAL PARK VE VIETNAMU

V roce 2017 Zoo Olomouc podepsala partnerskou dohodu na projektu zabývajícím se primárně ochranou ohroženého gibona *Nomascus annamensis*. Tento druh není chovaný v lidské péči, a proto musí být veškerá ochrana realizována přímo v místě výskytu. V přírodě žije méně než 1 000 jedinců a jejich počet každým rokem klesá. Podle IUCN Red List of Threatened Species je gibbon zařazen do kategorie ohrožených druhů „Endangered“. V oblasti, kde žije, se mimo něj vyskytuje ještě dalších 46 druhů savců, 176 druhů ptáků a 46 druhů plazů. Z nich je 78 ohroženo vyhynutím v blízké budoucnosti. Projekt odstartoval svou činnost v roce 2011 pod vedením primatologů z Hanojské univerzity. Národní park, kde ochrana probíhá, se rozkládá na ploše 42 000 ha. Partnerství na tomto projektu je nabízeno zoologickým zahradám, které dlouhodobě chovají gibony rodu *Nomascus*. Naším úkolem bude přibližovat nutnost ochrany tohoto druhu veřejnosti jak vzdělávacími programy pro školy, tak zveřejňováním na webových stránkách a v dalších materiálech. Uspořádána bude také akce na přímou podporu tohoto projektu. **Zajímavosti ze života gibonů:** Giboni jsou pěvci asijských pralesů, jejichž pronikavý hlas opravdu nelze přeslechnout. Trylkování, duety i árie, které provozují, jsou slyšet v časných

ranních hodinách na velké vzdálenosti. Takto si hlasově označuje každá giboní rodina svoje teritorium. Žijí v nejvyšších patrech stromů, kde se velmi hbitě pohybují po rukou, takzvanou brachiáci. Giboni rodu *Nomascus*, jež se všichni řadí mezi ohrožené druhy, obývají lesy a pralesy Vietnamu, Laosu a severovýchodu Kambodže. Mláďata těchto nádherných zvířat se rodí světle zbarvena, stejně jako je barva matky a ve věku přibližně jednoho a půl roku se postupně přebarví do černá. Také samci mají černou barvu a v tuto dobu přebírají péči o mládě oni. Mláďata zůstávají v černém trikotu minimálně do dospělosti, tedy zhruba do sedmého roku. Pokud se jedná o samičku, ta většinou začne měnit barvu zpět na žlutou v okamžiku, kdy dospěje a je spárována se samcem. Pokud je mládě sameček, už si svou černou barvu ponechá natrvalo. Jakmile mláďata začnou dospívat, jsou ze své rodiny vyháněna – mladé samičky vyhání matka a mladé samečky otec. Rodinné skupiny tvoří přibližně pět jedinců – rodiče a mláďata různého věku. Partnerské vztahy jsou většinou na celý život. Výjimky způsobuje pouze náhlý úhyn jednoho z partnerů. Giboni jsou dlouhověcí a dožívají se až padesáti let.

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Zoologická zahrada Olomouc vydává každoročně výroční zprávu, jejíž první číslo vyšlo již v roce 1995. Na zpracování výroční zprávy se podílí celá řada úseků a jejich pracovníků. Kromě zhodnocení chovu všech zoologických skupin zvířat, výživy, veterinární péče, odborných článků a podrobných přehledů chovaných zvířat ve formě tabulek zde čtenář najde i informace o chodu zoo, jejím marketingu, ekonomice či stavební činnosti. Publikace obsahuje také na 350 aktuálních fotografií. V roce 2017 vydala zoologická zahrada jako další tištěnou publikaci 18. sborník odborné komise UCSZOO pro poloopice. Čtenář zde najde odborné články, překlady

ze zahraniční literatury a stavy poloopic v členských zoo UCSZ00. Všechny zoologické zahrady, které tato zvířata chovají, obdrželi tuto publikaci v tištěné i elektronické podobě na zasedání v Zoo Dvůr Králové.

21. vydání plemenné knihy pro korzorožce kavkazské vedené v rámci EAZA bylo realizováno na CD nosiči s informacemi ve formátu PDF. Členové chovného programu ji získali na výroční konferenci v Emmenu. Hana Dostálová a Libuše Veselá publikovaly ve sborníku Gazella článek „Zkušenosti z chovu mravenčeka čtyřprstého (*Tamandua tetradactyla*) v Zoo Olomouc“ (Gazella 42/2016, Zoo Praha).

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková,
RNDr. Libuše Veselá, Milan Kořínek

SOUTĚŽ O „ODCHOV ROKU“

Dne 19. dubna 2017 se ve Fulneku v prostorách bývalého kapucinského kláštera

Sborník komise UCSZ00 pro chov poloopic
/An anthology of Prosimians in the UCSZ00/

uskutečnilo vyhlášení výsledků každoroční soutěže Bílý slon – Odchov roku 2016. Zoologická zahrada Olomouc přihlásila několik svých odchovů. Tentokrát jsme nebyli oceněni, ale na slavnostní akci jsme poblahopřáli úspěšným kolegům z jiných zoo.

Výsledky:

Kategorie savců:

1. Rosomák sibiřský (*Gulo gulo gulo*) – Zoo Brno
2. Dril černolící (*Mandrillus leucophaeus*) – Zoo Dvůr Králové nad Labem
3. Manul (*Otocolobus manul*) – Zoo Chomutov

Kategorie ptáků:

1. Mada modrotěmenný (*Tanygnathus lucionensis*) – Zoo Praha
2. Dudek chocholatý (*Upupa epops*) – Zoo Hluboká nad Vltavou
3. Sup himálajský (*Gyps himalayensis*) – Zoo Ústí nad Labem/Zoo Liberec

Evropská plemenná kniha korzorožců kavkazských
/The European Studbook of West Caucasian Tur/

Kategorie ostatních:

1. Listovnice červenooká (*Agalychnis callidryas*) – Zoo Košice
2. Razbora menamská (*Trigonostigma somphongsi*) – Zoo Ostrava
3. Trnucha skvrnitá (*Potamotrygon motoro*) – Zoo Ústí nad Labem

V kategorii Expozice roku obsadila první místo Zoo Vyškov s výběhem pro malpy plachtivé.

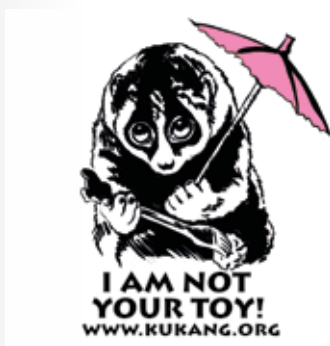
Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

ZÁCHRANNÝ PROGRAM KUKANG

Záchranné a rehabilitační centrum pro outloně váhavé na Sumatře se rozšířilo o další část pozemku vedle stávajícího centra, a tím došlo ke zvětšení oblasti pro další aktivity. Koncem roku zbývalo dokončit práce na renovaci kanceláří pro zaměstnance. V nadcházejícím roce plánujeme výstavbu rehabilitačních klecí pro outloně. Největší novinkou je, že všechny indonéské aktivity bude zajišťovat nová indonéská nadace Yayasan Peduli Kelestarian Satwa Liar (Nadace na ochranu volně žijících zvířat), kterou jsme v minulém roce založili. Vzdělávání o nutnosti ochrany přírody v Indonésii je nedílnou součástí aktivit Kukang Rescue Programu. Letos jsme vybavili lavicemi a pomůckami pro děti naši školu, kde probíhá pravidelná výuka angličtiny a environmentální výchovy. V naší terénní oblasti, kterou vyhodnocujeme jako vhodnou či nevhodnou pro vypouštění rehabilitovaných outloňů, jsme postavili environmentální knihovnu pro zdejší děti. Škola i knihovna disponují knihami o ochraně životního prostředí v indonéštině z organizace Green-books, jejímž zakladatelem je Čech Petr Hindřich. Další knihy věnovali jednotliví dárci a The Prague British School. Abychom o problematice ilegálního obchodu nejen s outloni informovali i širokou veřejnost, organizujeme kampaň v okolí záchranného centra. V loňském roce proběhly dvě a zapojili

se i čeští dobrovolníci. Náš český tým pořádá přednášky, workshopy a jiné aktivity po celé České republice, aktivní je i na sociálních sítích. Při právě probíhající kampani „Zodpovědný turismus“ oslovuje a informuje turisty na sociálních sítích o zodpovědnosti při cestování a vyhýbání se fotografování s divokými zvířaty za peníze. Nepřímo tak totiž podporují nelegální obchod s těmito zvířaty. Založili jsme také tzv. Kukang odboj, což je skupina dobrovolníků reagující na internetové příspěvky, které ukazují divoká zvířata jako domácí mazlíčky. Nelegální obchod se týká i České republiky. Abychom na tyto případy poukázali, vytvořili jsme společně s několika dalšími institucemi a odborníky kampaň „Ukradená divočina“, která již brzy bude spuštěna na www.ukradenadivocina.org.

Nadále pokračuje i naše práce s místními zemědělci. V nejbližší době bude vydána nová publikace „Jak svou farmu ochránit před zviřaty, a přitom je nechat žít“. Vznikla jako výstup našeho antikonfliktního týmu pracujícího s farmáři, kteří hospodaří v blízkosti lesů. Brožura jim má pomoci v ochraně farmy před divokými zviřaty, aniž by je museli zabít. Také má vzdělávat místní obyvatelstvo o ohrožených druzích zvířat žijících v jejich blízkosti, případně je zapojit do jejich ochrany.

V roce 2016 jsme vás informovali o zabavení 6 outloňů, kteří prošli v našem centru rehabilitačním procesem a následně byli předáni kolegům z organizace SOCP (Sumatran Orangutan Conservation Program). Členové jejich týmu outloně vypustili do chráněné oblasti a nyní probíhá jejich monitorování pomocí vyslaček v obojcích.

Na podzim jsme spustili crowdfundingovou kampaň na vybavení kliniky v našem záchraném centru, konkrétně na pořízení inhalační anestezie. Tato akce byla velmi úspěšná a všem dárcům tímto způsobem ještě jednou děkujeme.

V zoologických zahradách proběhlo několik akcí, například každoroční „Den pro outloně“ pořádaný Zoologickou zahradou Olomouc. Zájemci si mohli na stanovištích vyzkoušet, např. jak dobrý čich či sluch mají outloni.

*Zpracovala: Ing. Lucie Čižmářová,
terénní zoolog Zoo Olomouc*

Předávání knih od Green-books knihovně
/Books handover by Green-books/

Karanténní klece v Indonésii
/Quarantine cages in Indonesia/

Škola angličtiny a environmentální výchovy
/School of English and Environment Education/

Kampaň pro veřejnost
/Public campaigns/

Den pro outloně v Zoo Olomouc
/Lori's Day at Zoo Olomouc/

Naučný panel věnovaný antilopě Derbyho
/Education panel of Giant Eland/

DERBIANUS CONSERVATION

Zoologická zahrada Olomouc je členem spolku Derbianus Conservation, který se zabývá ochranou kriticky ohrožené antilopy Derbyho v oblasti jejího přirozeného výskytu.

Den s antilopou se uskutečnil v sobotu 2. září. Návštěvníci, kteří chtěli udělat něco pro záchranu této největší antilopy, měli možnost nechat si pomalovat obličej, zakoupit si trička, tašky, magnetky a další předměty s motivem antilopy Derbyho. Veškerý zisk z prodeje byl určen přímo k tomuto účelu.

Na vyhlídce u afrického safari jsme v průběhu roku nově umístili maketu samce antilopy Derbyho v životní velikosti a hned vedle informační panel, ze kterého se veřejnost dozví základní informace o ochraně této největší antilopy i o práci spolku Derbianus Conservation. Tuto smysluplnou činnost určitě budeme dále rozvíjet.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

SVOPAP VZDĚLÁVACÍ CENTRUM, S. R. O. V OLOMOUCI

Od pátku 8. září do neděle 10. září probíhal v naší zoologické zahradě již potřetí výukový blok rekvalifikačního kurzu „Chovatel zvířat v zoo“. Výuka se týkala výživy zvířat v zoo, základů biologie, chovu malých savců a chovu psotvárných. Studenti měli možnost podrobně se seznámit i v praxi s jednotlivými skupinami zvířat, kterých se výuka týkala. Praktickou část měla i výuka výživy zvířat. Během ní se připravovalo

Účastníci kurzu „Chovatel zvířat v zoo“
/Participants of the course titled 'Animal keeper' /

krmení pro některé druhy, určovaly se jedovaté rostliny apod. Absolventi tohoto kurzu se mohou ucházet o místa v zoologických zahradách, nebo mohou využít získané vědomosti v soukromých chovech či v prodejnách se zvířaty. Díky kurzu si své znalosti mohli rozšířit i stávající chovatelé ze zoo. Na části výuky se podíleli také zaměstnanci naší zoologické zahrady.

Zpracovala: Ing. Jitka Vokurková

DOBROVOLNÍCI V ZOO OLOMOUC

Dobrovolnická činnost v naší zoo stále pokračuje. Její počátky sahají do roku 2013 a je o ni stále velký zájem. Lidé všech věkových kategorií se v letošním roce, podobně jako v tom loňském, podíleli na osmi akcích:

- 26. 2. Výroba tří hamaků pro makaky, které jsou umístěné v průchozím výběhu těchto primátů.
- 26. 3. Velikonoční tvoření – výroba malovaných velikonočních vajec ze škrabu

Výroba hamaků pro makaky
/Making hammocks for macaques/

Dobrovolníci vyráběli i velikonoční vejce
/Volunteers making Easter eggs/

a papíru, pletení pomlázky z vrbového proutí a tvorba košíčků s vařenými vejci pro lemury a kočkodany.

- 17. 4. Předávání velikonoční pomlázky zvířatům.
- 21. 5. Příprava okusu pro primáty na zimu.
- 1. 10. Účast dobrovolníků na akci „Den pro outloně váhavé“.
- 21. 10. Dlabání dýní na „Večer duchů“.
- 9. 12. Výroba vánočních dárků, kornoutů a ovocných řetězů pro zvířata.
- 24. 12. Předávání vánočních dárků zvířatům. Primáty dostali kornouty a řetězy vyrobené ze sušeného ovoce. Šelmy měly maso vánočně zabalené do velkých krabic.

Největší účast dobrovolníků byla při výrobě hamaků a na akci „Den pro outloně váhavé“, která měla za cíl seznámit širokou veřejnost se záchranným programem Kukang zaměřeným na záchranu outloňů na Sumatře. Zoo Olomouc je druhým hlavním partnerem tohoto projektu. Dobrovolníci zajistili obsluhu jednotlivých stanovišť v areálu zoo, kde návštěvníci plnili různé tematicky zaměřené úkoly. S akcí pomohli i děti z přírodovědného oddílu Duha Rysi. Doufáme, že se i v příštím roce podaří tento úspěšný den zopakovat a zapálení všech přátel Zoo Olomouc se bude jen zvyšovat. Tímto moc děkujeme všem zájemcům za drahocenný čas věnovaný naší zoologické zahradě a těšíme se na další spolupráci v roce 2018.

Zpracovala: Mgr. Dana Smičková

Zvířata si dárky vždy náležitě užívají
/Animals had a lot of fun with their presents/

SPOLUPRÁCE S DOMEM DĚTÍ A MLÁDEŽE OLOMOUC

V roce 2017 navázala spolupráce s Domem dětí a mládeže Olomouc na svou dlouholetou tradici.

Zooklub se pravidelně schází v zoologické zahradě každý čtvrtek odpoledne pod vedením RNDr. Evy Havlické a Kateřiny Valušové. Navštěvuje jej 25 dětí ve věku od 7 do 15 let. V roce 2017 děti opět měly příležitost dostat se do zázemí zoo a užít si užšího kontaktu se zvířaty. V rámci celoroční hry se seznamovaly s profesemi, které jsou potřebné k zajištění chodu zoologické zahrady. Poznaly, že práce zaměstnanců zoo není vůbec jednoduchá, přesto by si většina z nich přála toto povolání vykonávat.

Dům dětí a mládeže pořádá ve spolupráci se zoologickou zahradou každoročně dva výlety do jiných zoo. Účastní se jich děti ze Zooklubu, některé i s rodiči, bývalí členové Zooklubu a zaměstnanci zoo. Velmi oblíbenou destinací je Tiergarten Schönbrunn ve Vídni,

Děti se v zooklubu seznámí s kontaktními zvířaty
/Children can be introduced to contact animals/

DDM pořádá v zoo řadu soutěží
/Children Centre organises many competitions/

kerou jsme navštívili 20. května a během podzimních prázdnin se děti podívaly do brněnské zoo.

Poslední prázdninový týden patří vždy příměstskému táboru s velmi atraktivním programem. Letos se o něj se svými kolegyňami a s pracovníky zoo postarala vedoucí tábora Kateřina Valušová. Účastníci navštívili zázemí zimoviště, nakrmili stádo sobů, postavili makety výběhů z přírodních materiálů, navštívili Lanáček a svezli se vláčkem. K nejoblíbenějším zvířatům patří ta, ke kterým se děti dostanou nejbližší, hlavně surikatí sameček Riša, kakadu Luigi, paní pásavcová nebo celé stádo zakrslých koz. Každoročně zaměstnanci DDM Olomouc organizují Den země v zoo. Tato akce pro návštěvníky se uskutečnila 22. dubna a byla v souvislosti s budováním nové expozice v zoologické zahradě zaměřena na Kalahari. Návštěvníci se dozvěděli řadu zajímavých informací o této jihoafrické polopoušti, jejích obyvatelích a o druzích zvířat, která zde žijí

Výlet DDM do Vídně
/Children and Youth Centre trip to Vienna/

Příměstský tábor DDM
/Suburban Children and Youth Centre camp/

a která bude možno v novém pavilonu vidět. Další oblíbenou akcí pořádanou DDM Olomouc je Noc v zoo, kdy děti přespi v budově hlavního vstupu, ale ještě předtím si zahrají noční hru v areálu a projdou stezkou odvahy. Jedna z posledních sobot v roce vždy patří zdobení vánočních stromků pro volně žijící ptactvo. Stromky se zdobí šiškami obalenými v krmení pro ptáky, špekem nazdobeným jablky nebo oříšky. Rádi bychom poděkovali RNDr. Evě Havlické, Kateřině Valušové a Haně Matysové za pomoc při přípravě dalších soutěží a akcí během roku, za přátelskou atmosféru, která všechny tyto akce provází a za velký kus práce vykonaný především pro naše malé návštěvníky.

*Zpracovaly: RNDr. Eva Havlická,
RNDr. Libuše Veselá*

STANICE PRO HANDICAPOVANÁ ZVÍŘATA

Z důvodu nálezové situace již od roku 2010 není možné do stanice přijímat zejména ptáky, ale ani žádné jiné volně žijící či exotické živočichy. Při nálezů poraněných nebo jinak handicapovaných ptáků nebo jiných živočichů je nutné obrátit se na tyto organizace:

Záchraná stanice a centrum ekologické výchovy, ZO ČSOP Nový Jičín,
742 54 Bartošovice na Moravě
Působnost: Bilovec, Bohumín, Bystřice pod Hostýnem, Český Těšín, Frenštát pod

Radhoštěm, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Havířov, Hlučín, Hranice, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Lipník nad Bečvou, Nový Jičín, Odry, Opava, Orlová, Ostrava, Rožnov pod Radhoštěm, Trinec, Valašské Meziříčí, Vítkov, Vsetín
Telefon: 556 758 675, 723 648 759, 602 540 037
E-mail: zachr.stanice.bartosovice@csopnj.cz
Web: www.csopnj.cz

Záchranná stanice dravců a sov Stránské, ZO ČSOP Sovinecko, Stránské 55, 793 51 Břidličná
Působnost: Bruntál, Litovel, Mohelnice, Rýmařov, Šternberk, Uničov, Zábřeh
Telefon: 554 291 000, 777 256 577
E-mail: p.schafer@seznam.cz
Web: www.stanicestranske.mistecko.cz

Stanice pro zraněné a handicapované živočichy, ZO ČSOP Haná, Komenského náměstí 38, 798 27 Němčice nad Hanou
Působnost: Bučovice, Konice, Prostějov, Slavkov u Brna, Vyškov
Telefon: 602 587 638
E-mail: d.knourek@seznam.cz

Záchranná stanice pro živočichy ORNIS Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově, p. o.
Bezručova 10, 750 02 Přerov
Působnost: Přerov, Olomouc
Telefon: 581 219 910, 724 947 543
E-mail: ornis@prerovmuzeum.cz

Záchranná stanice Ruda nad Moravou, ZO ČSOP Šumperk, M. R. Štefánika 947/11, 787 01 Šumperk
Působnost: Jeseník, Šumperk, Zábřeh
Telefon: 724 618 060 (Jiří Maixner), 605 347 433 (Marcel Minář)

Azyl pro exotická terarijní zvířata Olomouc (hadi, ještěrky, želvy)
p. Šimek, Olomouc
Telefon: 775 204 327, 731 886 641

Útulek pro psy LOZ ČR Olomouc, areál letiště, Neředínská ul., 779 00 Olomouc
Telefon: 585 418 484
E-mail: olomouc.utulek-loz@seznam.cz
Web: www.olomouckyutulek.cz

AOPK Olomouc, RNDr. Jiří Šafář (volejte pouze v případě nálezu netopýrů)
Telefon: 602 205 589
E-mail: jiri.safar@nature.cz

Další stanice sdružené v Národní síti záchranných stanic, jejich oblasti působení a kontaktní údaje naleznete na této webových adrese: www.csop.cz.

Zpracoval: Milan Kořínek

EXPOZICE DRAVCŮ

V roce 2017 oslavila expozice dravců v Zoo Olomouc již 21 let svoji existenci. Expozice byla v roce 1996 založena na základě ekologicko-výchovného projektu a účelem zřízení byla myšlenka seznámit návštěvníky zoo s péčí o nalezené a zraněné dravce přijaté do Záchranné stanice pro handicapované živočichy. Od června 2002 je expozice celoročně volně přístupná. V současné době je v expozici umístěno sedm dravců trvale handicapovaných, tři dravci deponovaní ze zoo a tři sokolnický vedení dravci. Poděkování patří všem návštěvníkům zoologické zahrady, kteří se zúčastnili prezentací jednotlivých dravců

Eliška Doležalová předvádí výra
/Eliška Doležalová showing a Horned Owl/

Sova pálená (*Tyto alba*)
/Common Barn Owl/

a dobrovolně přispěli na provoz expozice a péči o handicapované dravce částkou 54.300 Kč.

Činnost expozice dravců bude i v roce 2018 spočívat v aktivní pomoci zoo při působení na širokou veřejnost v oblasti ekologické výchovy, a to formou oblíbených prezentací jednotlivých dravců v areálu zoo, propagací ochrany našich dravců a sov, oživením historie a významu českého sokolnictví, které bylo v roce 2011 zapsáno do seznamu UNESCO jako kulturní dědictví.

Počty a druhy umístěných dravců

- 0, 4 káně lesní (*Buteo buteo*)
- 1, 1 výr velký (*Bubo bubo*)
- 1, 2 poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)
- 1, 0 orel stepní (*Aquila rapax*)
- 0, 1 sovice sněžní (*Bubo scandiacus*)
- 1, 0 káně rudoocasá (*Buteo jamaicensis*)
- 1, 0 rarah velký (*Falco cherrug*)

Zpracoval: Milan Hulík

Orel stepní (*Aquila nipalensis*)
/Steppe Eagle/

VETERINÁRNÍ PÉČE

Zoologická zahrada Olomouc je pod stálým dozorem Krajské veterinární správy a Státní veterinární správy v Olomouci v čele s MVDr. Alešem Zatloukalem. V průběhu roku 2017 jsme nejčastěji spolupracovali s MVDr. Vierou Karabovou, dále s MVDr. Zuzanou Sliamařikovou a dalšími, kterým děkujeme za velmi vstřícný a operativní přístup. Snad nejzávažnější ze společně řešených situací byla epidemie ptačí chřipky, která se v předjaří, kdy jsou ptáci oslabeni nepříznivými povětrnostními podmínkami, rozšířila prakticky po celé Evropě. Nemoc si vyžádala řadu různých opatření, aby se minimalizoval kontakt našich ptáků s volně žijícím ptactvem.

Veterinární péči v Zoologické zahradě Olomouc zajišťuje MVDr. Lenka Chrastinová, kterou zastupuje MVDr. Ivana Amoussa. V roce 2017 jsme rozvinuli velmi dobrou spolupráci také s veterinární klinikou MVDr. Michaela Mazocha. Základem veterinární činnosti byla opět prevence v podobě pravidelné a částečně i povinné vakcinace, sledování parazitologické situace a provádění různých předtransportních a potransportních vyšetření. Podobně jako v předchozích letech docházelo i letos ke značení zvířat mikročipy nebo aplikaci

Rentgenové vyšetření kloubů lva
/X-ray examination of lion's joints/

RTG snímek pánevní končetiny lva
/X-ray photograph of lion's hindleg/

antikoncepce podle pokynů koordinátorů evropských záchranných programů.

V průběhu roku jsme zaznamenali také řadu zajímavých případů:

- Každoročně se opakujícím problémem jsou infekce dutiny ústní u klokanů parma i klokanů rudých. Toto onemocnění, které se vyskytuje po celém světě, se nám pomocí širokospektrálních antibiotik a chirurgických zásahů v dutině ústní daří především u klokanů rudých relativně minimalizovat.
- Poranění klokana králikovitého bylo vzhledem k poškození kostní tkáně nutno řešit amputací ocasu.
- Abscesy v pánevní oblasti a následně komplikovaný porod u staré samice urzona kanadského skončily úhynem. Na základě tohoto případu jsme poněkud přehodnotili krmnou dávku. Zvýšením procenta bílkovin pomocí přídatku kvalitních granulí pro psy si slibujeme posílení obranyschopnosti organismu.

Chirurgické ošetření pochvy lenochoda
/Surgical intervention of sloth's vagina/

Císařský řez samice oryxu
/Sectio caesarea in gemsbok female/

Kastrace žirafího samce
/Testectomy of giraffe male/

Vyšetření abscesu na končetině mravenečníka
/Examination of an abscess in anteater's leg/

Odcvrčení mláďat medvědů baribalů
/Devorning of American black bear cubs/

Korekce kopyt u poníka
/Hoof trimming in pony/

Absces slinné žlázy adaxu byl chirurgicky odstraněn
/Surgical intervention of abscess in salivary gland of addax/

Stomatologické vyšetření soby
/Reindeer's stomatology/

Rentgen pánevní končetiny lemura
/X-ray examination of the hindleg in lemur/

Ošetření mláděte oryxe
/Nursing of gembok calf/

- Výrazně zvýšený příjem tekutin u březí samice aguti byl diagnostikován jako cukrovka v graviditě.
- Dlouhodobé zdravotní problémy samce kočkodana husarského skončily úhynem.
- Problémy starých zvířat, jako například artrózu u velbloudice Elišky nebo u lva Šimona, řešíme pomocí preparátů kloubní výživy. U lva jsme museli přikročit k aplikaci depotních kortikoidů.
- Dlouhodobé problémy zažívacího ústrojí samce kočky rybářské byly uzavřeny jako chronické onemocnění slinivky a byly řešeny podáváním Pancreolanu.
- Natržená pochva lenochodí samice Bohuny byla chirurgicky ošetřena.
- Opakovaně byly řešeny poruchy příjmu potravy mravenečníků čtyřprstých.
- Dlouhodobý problém postižení rohovky u tří samic lam alpak je řešen imunoalergologicky.
- Poškození tarzálního kloubu mláděte lamy alpaky bylo řešeno pomocí dlouhodobé aplikace termoplastické dlahy, aplikací Selenu a kloubní výživy.
- Bronchopneumonie a enteritis u samce pižmoně aljašského skončily úhynem. V tomto případě k výsledku dopomohlo i teplé počasí.
- Korekce paznehtů kopytníků patří k častým veterinárním zásahům. U samice losa byla provedena v celkové anestezii a patřila k úspěšným zákrokům.
- Císařský řez samice jihoafrického.
- Ortopedická komplikace u mláděte pakoně, která vznikla po imobilizaci, byla dlouhodobě řešena fixací hrudních končetin. Po měsíci

Ošetření rány po kousnutí u mangusty
/Nursing of a wound in mongoose/

- postupného uvolňování gázového vyvázání bylo zvíře schopno samo se postavit a pohybovat, i když jeho levá přední končetina zůstala vybočená.
- Absces slinné žlázy samice adaxe nubijského Wendy byl úspěšně chirurgicky odstraněn.
  - Kastrace žirafího samce na základě požadavku koordinátora evropského záchranného programu.

*Zpracovaly: MVDr. Lenka Chrastinová,
RNDr. Libuše Veselá*

ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY U MRAVENEČNÍKŮ ČTYŘPRSTÝCH

V roce 2017 jsme, stejně jako v roce předchozím, řešili několik zdravotních problémů mravenečníků čtyřprstých. Hmotnostní přírůstky dvou posledních mláďat Tobyho a Kryštofa byly mnohem nižší v porovnání s přírůstky prvních 6 mláďat narozených v letech 2009–2012.

Toby 7. 9. 2015 – porodní hmotnost 470 g – ve věku 3 měsíců 1,5 kg

Kryštof 18. 10. 2016 – porodní hmotnost 480 g – ve věku 3 měsíců 2 kg

Předchozích 6 mláďat – porodní hmotnost 440–513 g, ve 3 měsících 2,60–3,30 kg.

Zatímco Toby dále pomalu přibíral, Kryštof dosáhl svého maxima 2,32 kg ve čtyřech měsících. Současně se u něho začaly objevovat krvavé hlenovité průjmy, nebyl ochotný přijímat potravu a samozřejmě přestal růst. Byla provedena

Kontrola hmotnosti mláděte mravenečníka
/Checking young anteater weight/

řada veterinárních vyšetření: bakteriologické vyšetření výtěru z konečnicku a z dutiny ústní, kde byl nalezen *Streptococcus* a kvasinky, biochemické i hematologické vyšetření krve. Dvakrát proběhla léčba antibiotiky, ošetření dutiny ústní genciánovou tinkturou, byla mu podávána probiotika, Pankreolan, injekční B-komplex a vitamín B12. Nabízeli jsme mu různé přídatky ke krmné dávce, kterou odmítal. Jeho váha klesla pod 2 kg a 11. 6. uhynul. V tomto věku zdravá mláďata vážila přes 4 kg. Přes důkladně provedenou pitvu nebyla příčina úhynu zcela objasněna.

Problémy se nevyhnuly ani Tobymu, který zhruba v 1 roce sice dosáhl váhy 7 kg, ale měl krvavé a hlenovité průjmy, jež vedly v červnu až k výhřezu konečnicku. Jeho zdravotní stav se později zlepšil a Toby odcestoval do jiné zoo. Ze španělské zoologické zahrady Faunia Park Madrid k nám 4. 10. přicestovala roční samička, kterou jsme pojmenovali Morgana. Z místa původu jsme získali i složení její krmné dávky obsahující vařené kuře, vařená vejce, psí granule a Termant, což je směs určená pro hmyzožravé savce, kterou zkrmujeme v posledních letech i my, avšak nevěděli jsme, v jakém poměru byly jednotlivé složky v původní krmné dávce zastoupeny. Morgana vážila 8,64 kg, ale měla od začátku průjem s krví a hlenem. Ještě v izolaci jsme odebrali výtěr z konečnicku k bakteriologickému vyšetření. Dostávala preparát Enterozoo, probiotika, vitamín B komplex a B12. Dvakrát proběhlo přeléčení antibiotiky, byla posílena její imunita, provedli jsme vyšetření krve, pravidelně jsme měřili

Mravenečník nebyl v dobré kondici
/Anteater's condition was not good/

teplotu. Asi měsíc po příjezdu začala Morgana odmítat krmnou dávku, ke které jsme jí opět nabízeli různé doplňky, například křepelčí žloutky. Morgana téměř nezrala a ztrácela na váze, 21. 11. jsme navážili pouze 5,40 kg. Za 6 týdnů tedy zhubla o 3,20 kg a obávali jsme se, aby další průběh nebyl stejný jako před časem u samičky Ellie, která nakonec uhynula. Na začátku prosince jsme jí proto nabídli do druhé misky krmnou dávku, kterou jsme používali před lety, kdy mravenečníci neměli žádné zdravotní problémy. Tato dávka byla bez Termantu, obsahovala rozmixované vařené kuřecí maso a namočené granule pro štěňata, které jsme později nahradili hypoalergeními granulami pro psy. Morgana jednoznačně dala tomuto krmení přednost, celkové množství sežrané kaše rostlo a hmotnostní křivka ihned obrátila svůj směr. Na přelomu roku už zase vážila 6,5 kg. Protože z důvodu blížícího se porodu bylo třeba oddělit březí samici Taru a spojit samce s Morganou, začal i on dostávat krmnou dávku bez Termantu, což se okamžitě pozitivně odrazilo na konzistenci jeho trusu.

Uvedené zkušenosti tedy nasvědčují tomu, že by u mravenečnicků stromových mohlo vést krmení dávkou obsahující směs Termant (nebo některou jeho složku) k viditelným zdravotním potížím, citelnému úbytku hmotnosti a celkovému zhoršení jejich zdravotního stavu.

Podle individuální odolnosti ho některá zvířata zřejmě snášejí lépe, avšak některá ho nesnesou vůbec.

Zpracovala: *Hana Dostálová*

VÝŽIVA A KRMENÍ

V roce 2017 se spotřebovalo krmiva v hodnotě 5.719.468 Kč. Průměrné náklady na 1 krmný den činily 15.669,78 Kč. Část nákladů byla hrazena z dotace Ministerstva životního prostředí, a to v částce 1.026.889 Kč.

V hlavní sezóně přidáváme ke krmné dávce kopytníků a některých dalších zvířat zelené krmení, které je bohaté na bílkoviny a vitamíny. V letošním roce poskytli vojtěškový porost celkem 3 seče, přičemž poslední seč byla slabší. Vojtěška je tříletou plodinou, to znamená, že produkuje největší množství zelené hmoty během vegetačního období po dobu tří let a pak postupně výnosy klesají. Proto jsme letos na podzim přistoupili k agrotechnické údržbě louky na ulici Dvorského. Byla provedena hluboká orba a během zimního období se oraniště nechá odpočinout a promrznout. Na jaře se pak půda lépe připravuje k osetí jetelotravní směsí, která nahradí původní vojtěškový porost. Střídání plodin na jednotlivých plochách je důležité z důvodu rozdílného čerpání živin rostlinami, kvůli zaplevelení pozemku i pro dlouhodobou udržitelnost půdy.

V letošním roce bylo do krmných dávek šelem zařazeno pouze kvalitní hovězí maso určené pro lidskou spotřebu. To mělo za následek

Zelené krmení tvoří v létě základ krmné dávky
/Greens become the basis for food during summers/

Větve s listy mají rádi i primáti
/Branches are popular among the primates/

vylepšení krmných dávek všech kočkovitých šelem a odbourání zažívacích potíží způsobených masem z nucené porážky. Navázali jsme výhodnou spolupráci s firmou Makovec, která nám dodává kvalitní vepřové maso za přijatelné ceny. Dostávají ho kočkovité i psovitě šelmy. Vepřové a hovězí maso je v krmných dávkách šelem obsaženo nejčastěji.

Zoborožcům a dalším plodožravým ptákům, které u nás chováme, bylo do stravy doplněno mražené mango, které je bohaté na vitamíny a minerální látky. Je to druh ovoce běžně dostupný v tropických oblastech, kde tyto ptáky žijí. Slibujeme si od toho zlepšení jejich kondice a zdravotního stavu, případně i lepší přípravu na chovatelskou sezonu.

Další změnou byla úprava krmné dávky u lenochodů dvouprstých. Požadované zvýšení hodnoty vlákniny pro tento jihoamerický druh jsme dosáhli přidavkem Leaf Eater Primate Pellets od firmy Mazuri.

Příprava na krmení v safari Euroasie
/Feeding preparations at the Eurasia Safari/

Krmení velbloudů dvouhrbých
/Feeding Bactrian camels/

Lenochodi rozmočené granule společně s dalšími složkami krmné dávky přijímají velmi ochotně od prvního dne jejich podávání. Doufáme, že se do budoucna zlepší i jejich kondice.

Chov losů se nám dlouhodobě nedaří. Krmení je velmi náročné, hlavně na množství okusu, který by měl být k dispozici během celého dne. Bohužel tak velké množství větví není schopna zajistit téměř žádná zoologická zahrada, proto se musí vláknina doplňovat

Připravené krmení pro jihoamerické savce
/Prepared food for South American mammals/

ještě speciálními granulemi. Stávající granule jsme nahradili speciálními granulemi Mazuri Moose. Jedná se o specifické krmivo určené přímo pro tento druh. Základem je vysoký obsah rostlinných proteinů doplněný vyrovnaným množstvím ostatních živin, včetně vitamínů a minerálů. Cena těchto granulí je podstatně vyšší, ale v konečném důsledku se nám tato investice může vrátit zlepšením zdravotního stavu zvířat a nižšími náklady na veterinární péči.

Během května, kdy jsou listy dřevin světlezelené barvy, plné vitamínů a minerálů, pravidelně chystáme menší větve pro mražení na další zimní období, a to hlavně pro primáty. V tomto časném jarním období jsou primáty ochotni přijímat ohromné množství listů a dokonce je upřednostňují před dalšími složkami krmné dávky.

S přípravou okusu na zimu vypomáhají dobrovolníci, kteří věnují svůj volný čas pomoci při různých činnostech. Pro tento účel se převážně využívají větve třešně, lípy, lísky,

Krmení kusovým masem zvířata i zabaví
/Animals like to be fed pieces of meat/

jívy, javoru a trnky. Mimo okus pro primáty byl letos ve spolupráci se žáky ze základní školy v Břidličně připraven i okus na zimu z listí maliníku pro lenochody. V zimních měsících se okus zvířatům předkládal a všechna jej přijímala s chutí. Nově přichozím druhem, který je z hlediska krmení velmi specifickým zvířetem, je hrabáč kapský. V současné době dostává krmnou dávku, na kterou byl zvyklý v rodné zoologické zahradě. Je složena z psích granulí značky Fitmin obsahujících vysoké množství kvalitní živočišné bílkoviny a vyvážený poměr omega 3 a 6 mastných kyselin, dále ji tvoří mouční červi, zophobasové a vařená zelenina s ovesnými vločkami.

I letos bychom rádi poděkovali všem sponzorům dodávajícím naší zoo naturální dary, jenž mají významné zastoupení v krmných dávkách našich zvířat. Jedná se zejména o firmy Dajana Pet, Ahold ČR, Europasta SE a mnoho dalších.

Spotřeba vybraných druhů krmiv v roce 2017

Krmivo	Náklady [Kč]
Maso (hovézí, vepřové, skopové, kuřecí)	1.398.403
Ovoce a zelenina	825.243
Granule pro kopytníky	975.360
Granule pro ptáky	216.400
Granule pro opice	111.768
Králici, hlodavci, hmyz	762.000
Seno, sláma	48.957
Zrnliny	191.246
Hlodavci, králíci	567.902
Hmyz	218.687
Mořské plody	81.355
Vejce	45.392
Mazurí Termant	23.360
Arabská guma	17.183
Luvos-Heilderde	6.744

Zpracovala: Mgr. Dana Smičková

MARKETING ZOO

NÁVŠTĚVNOST ZOO OLOMOUC V ROCE 2017

Návštěvnost většiny turistických cílů, zejména zoologických zahrad, významným způsobem ovlivňuje počasí. V letošním roce prošlo branami zoo 339 162 návštěvníků, v porovnání s rokem 2016 se návštěvnost snížila o pouhých 344 osob. Zima v tomto roce byla tužší než v předchozích letech, a to se odrazilo už v lednu, kdy návštěvnost v tomto měsíci dosáhla nejnižší hodnoty za posledních 10 let.

Mrazivé počasí a trvalá sněhová pokrývka lákaly spíše na lyže než do zoo.

Břežnová návštěvnost dosahovala průměrných hodnot, nástup jara byl pomalý, teploty se pohybovaly mezi 8 až 10 °C. Alespoň první dva víkendy nalákalo návštěvníky slunečné počasí. Duben a květen konečně přinesly příjemné jarní oteplení, což se projevilo v nárůstu návštěvnosti, která byla vyšší než v předešlém roce. V červenci prošlo našimi branami 71 674 návštěvníků. Počasí i návštěvnost tak kopírovaly předchozí rok. Docházelo ke střídání horkých dnů s chladnějšími, těch tropických bylo letos méně a po nich přicházely bouřky s několikadenním ochlazením. Začátek srpna byl statisticky nejteplejší za posledních 23 let, tomu lze přičíst, že návštěvnost oproti červenci klesla o 9 920 osob. Celý týden panovaly tropické teploty, které v lidech ubíjely zájem o jakýkoliv pohyb.

Oblíbený Večer duchů proběhl skvěle, přestože citelné ochlazení a předpovědi silného větru částečně utlumily zájem veřejnosti. Odbavení návštěvníků

Návštěvnost zoo byla téměř stejná jako v roce 2016
/Zoo turnout was almost the same as in 2016/

na pokladnách probíhalo plynule a zájemci si mohli prohlédnout zoo netradičně nazdobenou vyřezanými dýněmi, podzemní výzdobou, s čarodějnicemi u vstupu a mnoha dalšími překvapeními. I přes nevlidné počasí se této akci zúčastnilo 2 310 návštěvníků. Listopad se vydařil jako jeden z pěkných podzimních měsíců, při nichž návštěvnost o polovinu převýšila tu z roku 2016. V prosinci si přišlo zoo prohlédnout 10 493 návštěvníků. Večerní vánoční prohlídky přilákaly 1 452 návštěvníků. V průměru na den se prohlídek zúčastnilo 242 osob. Denní návštěvníkový rekord v roce 2017 byl dosažen 1. května s 5 586 návštěvníky. Detailnější informace o vývoji návštěvnosti a změnách v jednotlivých měsících vám přiblíží grafické znázornění s tabulkou za poslední dvě období.

Zpracovala: Bc. Markéta Steinerová, DiS.

O velikonočních svátcích zoo navštívilo 11 695 osob
/During the Easter we registered 11,695 visitors/

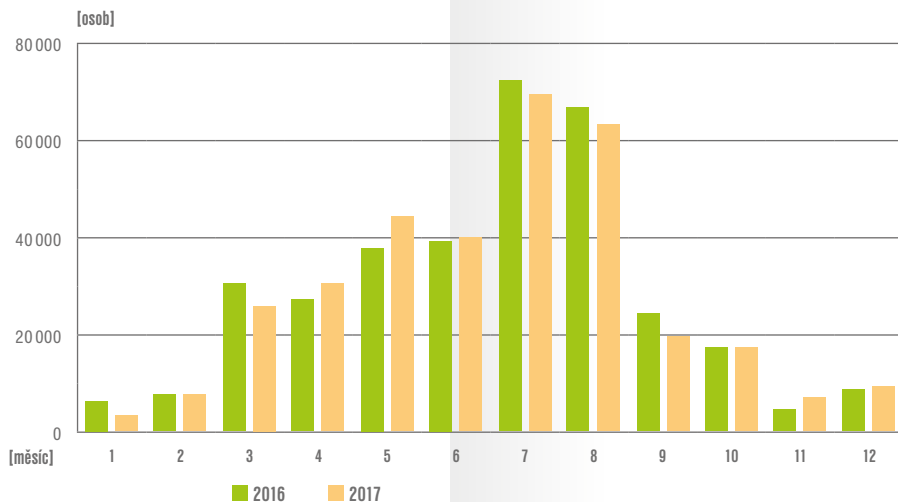

Vývoj návštěvnosti v roce 2017 a její srovnání s rokem 2016

2016	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Součet
Dospělí	2 920	3 598	13 281	12 073	16 372	15 086	35 075	31 915	13 192	6 100	1 392	3 606	154 610
Mládež	1 210	2 066	6 406	6 108	8 356	6 777	22 168	22 381	6 359	6 938	717	2 768	92 254
Sponzoři	843	284	7 715	1 886	876	623	1 604	192	240	435	627	904	16 229
Škola	55	25	179	696	4 505	10 370	0	0	704	487	142	404	17 567
Zlevněné vstupné	720	864	2 149	3 272	3 307	3 001	7 583	7 114	2 954	1 329	474	1 402	34 169
Platící celkem	5 748	6 837	29 730	24 035	33 416	35 857	66 430	61 602	23 449	15 289	3 352	9 084	314 829
Neplatící	589	206	559	641	1 007	1 703	2 545	1 360	1 315	571	175	344	11 015
Děti do 3 let	198	244	1 010	1 195	1 701	1 481	2 831	2 626	1 131	682	119	444	13 662
Celková návštěvnost	6 535	7 287	31 299	25 871	36 124	39 041	71 806	65 588	25 895	16 542	3 646	9 872	339 506
Kumulativní	6 535	13 822	45 121	70 992	107 116	146 157	217 963	283 551	309 446	325 988	329 634	339 506	

2017	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Součet
Dospělí	854	2 488	8 497	16 258	21 621	14 866	35 616	28 377	10 315	6 506	2 750	4 334	152 482
Mládež	391	1 448	4 784	7 817	10 230	7 215	22 295	20 874	5 434	5 338	1 349	3 717	90 892
Sponzoři	230	1 061	8 040	2 940	2 787	674	192	945	185	444	452	220	18 170
Škola	25	5	146	764	4 153	11 199	50	32	635	536	253	158	17 956
Zlevněné vstupné	176	887	3 043	3 360	4 355	3 117	7 354	6 875	2 107	1 387	547	1 397	34 605
Platící celkem	1 676	5 889	24 510	31 139	43 146	37 071	65 507	57 103	18 676	14 211	5 351	9 826	314 105
Neplatící	69	269	290	374	819	1 703	2 416	1 458	273	217	123	211	8 222
Děti do 3 let	78	307	709	1 471	2 322	1 450	3 751	3 193	1 363	1 407	328	456	16 835
Celková návštěvnost	1 823	6 465	25 509	32 984	46 287	40 224	71 674	61 754	20 312	15 835	5 802	10 493	339 162
Kumulativní	1 823	8 288	33 797	66 781	113 068	153 292	224 966	286 720	307 032	322 867	328 669	339 162	
Porovnání měsíční	-4 712	-822	-5 790	7 113	10 163	1 183	-132	-3 834	-5 583	-707	2 156	621	-344

Graf vývoje návštěvnosti v roce 2016 a 2017

PROPAGACE ZOO

Budování nových a úprava zastaralých objektů jsou neustávajícími aktivitami každé dobré zoo. Slouží nejen k udržení vysokého standardu chovatelských a expozičních prostor, ale také k její propagaci. Rok 2017 se v Zoo Olomouc nesl ve znamení dvou větších budovatelských akcí – nový pavilon Kalahari a další etapa safari – jako třetí v pořadí Amerika s bílými vlky.

AFRICKÝ PAVILON KALAHARI

První a samozřejmě neoptimističtější plány, podle kterých jsme chtěli pavilon otevřít už na začátku hlavní návštěvnické sezóny, vzaly za své hned při výběrovém řízení, které se protáhlo o více než dva měsíce. Stavební firma se od ledna hrdinně prala s tuhou zimou, a i když čilý ruch na stavbě neustával ani při teplotách hluboko pod bodem mrazu, bylo jasné, že práce postupují pomalu. Začátkem léta už jsme věděli, že jsou věci, se kterými nemá smysl bojovat. Naším cílem je vytvořit precizně propracované prostory, které budou příjemným domovem pro zvířata a návštěvníkům poskytnou světlé prostředí

Nový pavilon Kalahari
/New Kalahari pavilion/

Interiér pavilonu Kalahari
/Kalahari pavilion interior/

k pozorování jejich obyvatel. Přílišný tlak na nereálné termíny by tomuto záměru rozhodně neprospěl. Proto jsme se rozhodli opustit vidinu otevření stavby v roce 2017 a v klidu ji připravit pro sezónu příští. Kolaudace proběhla 8. prosince. Následovalo dovybavení ubikací nezbytnými potřebami jako jsou krmítka, osvětlení, podestýlky a podobně. I obyvatelstvo této nejnovější stavby v areálu zoo je třeba ze starých nebo provizorních domovů do nového stěhovat postupně. Zvířata si musí zvyknout a ošetřovatelé ověřit, jestli všechno odpovídá jejich potřebám. Zkrátka nic se nesmí uspěchat. Předpokládaný termín pro otevření pavilonu Kalahari veřejnosti bude na jaře 2018.

SAFARI AMERIKA

Třetí etapa safari budovaná v naší zahradě bude umístěna za prostorným areálem Euroasie, na který naváže. Dvojitou branou budou oddělena velká stáda

Stavba opěrné zdi u safari Amerika
/Constructing the support wall at the Safari/

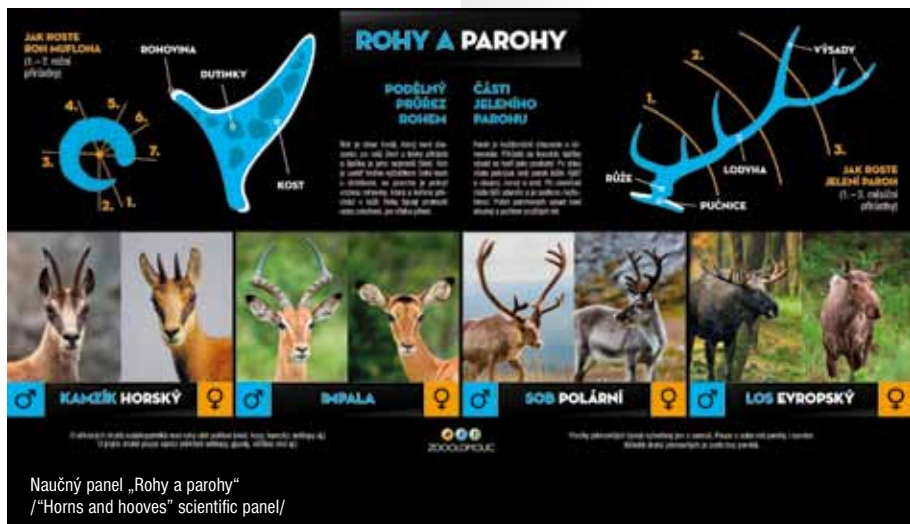

Naučný panel „Rys“
/“Lynx“ scientific panel/

kopytníků od bílých vlků, kteří se pohybují ve svažitém terénu před výběhem makaků červenolicích. Původní menší vlčí výběhy ve spodní části zoo se tak spojí a dále rozšíří o část svahu za cestou, po které bude jezdit vláček s návštěvníky. Ztráty na původním lesnatém porostu způsobené v posledních letech jak kůrovcem, tak počasím, narušily stabilitu celého svahu. Vlhké jaro roku 2016 vyústilo v utržení krajní části hlavní návštěvnické cesty nad původními vlčími výběhy. Projekt tedy musel být doplněn o výstavbu opěrné „zídky“ v délce téměř 150 metrů. Všechno zlé je ovšem pro něco dobré – tato úprava zároveň umožní rozšíření části cesty a vybudování krásné vyhlídky pro ty, kteří nepojedou vláčkem, ale budou se chtít pokochat pohledem na arktické vlky z běžné návštěvnické trasy. Nezbytné administrativní úkony jsou časově náročné, a tak i tuto novou atrakci uvedeme do provozu až v následujícím roce.

NOVÝ VIZUÁLNÍ STYL A ONLINE PREZENTACE ZOO

Výměna informačního systému za prvky odpovídající novému vizuálnímu stylu, kterou zoo zahájila v roce 2015, dále pokračuje. V tomto roce byla obnovena další část cedulek s informacemi o zvířatech na výběžích a ubikacích a všechny poutače na pavilonech. Nahrazena byla i většina směrovek a tabulek označujících důležitá místa v zahradě (např. sociální zařízení a podobně). Grafické studio La Taupe vytvořilo ve spolupráci s oddělením marketingu celou řadu nových naučných a interaktivních panelů. Vznikly tak dva panely věnované baribalům, jeden je vzdělávacího charakteru, druhý umožní návštěvníkům porovnat svou výšku s velikostí jednotlivých medvědích druhů. Další výběhu bude nainstalován také panel věnovaný odlišným způsobům vidění u různých zvířat. K výběhu klokanů jsou připraveny dvě infotabule, další bude věnovaná délce skoků vybraných druhů

Naučný panel „Rohy a parohy“
 /“Horns and hooves” scientific panel/

zvířat. U pižmoňů budou mít návštěvníci možnost si na připravovaném panelu prohlédnout a osahat srsti různých druhů zvířat. Vedle vyhlídky na oryxe najdou informace věnované ochraně vzácné antilopy Derbyho (tyto již byly instalovány v areálu zoo). Ve spodní části zoo, která je z velké části věnovaná euroasijským kopytníkům, jsou panely popisující rozdíly mezi rohy a parohy. Vzhledem k tomu, že se zalesněná část zoo potýká s kůrovcovou kalamitou, je veřejnost informována prostřednictvím naučných tabulí o problematice kůrovce, rozdílech mezi smrkovou monokulturou a smíšeným lesem a nejběžnějších stromech českého lesa s praktickou ukázkou jejich dřeva. Ve spolupráci s dotačním fondem MŽP

Obrazovka v pavilonu šelem
 /A screen at the carnivores pavilion/

byly vytvořeny tyto panely: „Znáte stromy našich lesů“, „Monokultura versus smíšený les“, „Kdo sežere les“, „Rohy a parohy“ a „Rys“.

V pavilonu šelem a opic byly nainstalovány televizní obrazovky, na kterých jsou přehrávány videoprojekce o zoologické zahradě. Postupně by tak v dalším roce měly být osazeny i ostatní pavilony (netopýřů, žiraf a Kalahari). Nové webové stránky jsou za provozu doplňovány množstvím informací, fotografií, ale i videí a audio záznamů. Propagace zoo mimo její areál (prostřednictvím billboardů, projekčních stěn, City Light vitrín a dalších reklamních ploch) rovněž postupně přechází na nový vizuální styl. Zoo samozřejmě využívá reklamu i na webových portálech a facebooku (celkový počet označení stránky „To se mi líbí“ stoupl z 12 866 osob na 13 319 osob – k 31. 12. 2016). Na Instagramu stoupl počet „sledujících“ ke konci roku na 677.

GEOSTEZKA

Jednou z funkcí zoologických zahrad je i vzdělávání, které přispívá k environmentální výchově a zvýšení zájmu lidí všech generací o životní prostředí. Zajímavá forma prezentace může zajistit trvalejší dopad

poskytovaných informací. Koncem roku 2016 jsme započali s budováním geostezky rozšiřující spektrum oblastí, o kterých se v okolí obchůzkové trasy mohou návštěvníci dozvědět něco nového. Jako první vzniklo zastavení č. 2 nazvané „Sopečná kaldera s vytékajícím lávovým proudem“. V letošním roce pokračovalo budování dalších stanovišť, trasa jich bude obsahovat celkem dvanáct. Šest z nich je již realizováno.

Každé zastavení bude tvořeno několika geologickými objekty, které si zájemci mohou zblízka prohlédnout, a dvěma druhy naučných panelů. Jeden typ panelů představuje instalované geologické objekty s odbornými názvy a krátkými popisy vystavených kamenů. Druhý objasňuje historické pochody vzniku těchto hornin, vyjmenovává významné lokality jejich výskytu v ČR i ve světě a jejich praktické využití v našem životě. Návštěvník se z nich dozví i další zajímavosti. Zatím byly vytvořeny popisné panely k zastavením č. 1,

Poslední dokončené stanoviště č. 11 – „Skarn“ /Last finished station no. 11 – “Skarn”/

2, 8, 9 a 10, samostatné naučné panely doplní zastavení č. 2, 8 a jeden společný je pro č. 9 a 10. Panely jsou postupně dodávány grafickým studiem a po výrobě je osazujeme k jednotlivým stanovištím v areálu zoo.

Vzniklá geostezka bude sloužit základním školám jako prvek praktické výuky geologie přímo v přírodním prostředí. Zároveň ji může využívat i široká veřejnost při běžných návštěvách zoologické zahrady.

KAMENNÝ POTOK: PŘEMĚNĚNÉ HORNINY - KRYSALICKÉ BŘIDLICE

GEOLOGICKÁ STEZKA (ZASTAVENÍ Č. 9)

ZOO OLOMOUC

Popisná tabule ke stanovišti č. 9 „Kamenný potok“ /Info panel at station no. 9 – “Stone flow”/

Prodej byl zahájen o Velikonocích
/Sales began with Easter/

Otevření obchůdku předcházela řada příprav a diskusí spojená s návrhy a vizualizacemi obchodu. Při výběru sortimentu jsme se zaměřili především na zvířátka, která u nás návštěvník najde. Postupně byl výběr doplněn o keramiku, textil, turistické známky a vizitky, pohlednice, puzzle, magnetky, placky, knihy o naší zoo, hrnky, trička a čepice z kolekce zoo s dětskými motivy a další suvenýry. Při výrobě některých dárkových předmětů byly použity fotografie zvířat z naší zoologické zahrady. Prodej byl zahájen o velikonočních

svátcích, kdy nová prodejna prošla zatěžkávací zkouškou co se týká počtu kupujících návštěvníků.

Vznik prodejny vnímáme jako další krok směrem ke splnění přání a potřeb našich návštěvníků. V budoucnu bychom rádi rozšířili nabídku o další propagační a dárkové předměty, přinesli něco nového a příjemného, co návštěvníkům a hlavně těm nejmenším udělá radost. Věříme, že se obchod líbí a budeme se snažit, aby návštěvníci měli stále z čeho vybírat.

*Zpracovali: Ing. Karla Břečková,
Mgr. Pavel Javůrek, Milan Kořínek,
Hana Klíková*

Sortiment suvenýrů je opravdu bohatý
/The souvenir range is really wide/

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AKCE V ROCE 2017

ZOOLOMOUC

Na základě zkušeností získaných při realizaci jednotlivých ročníků akcí jsme se letos rozhodli zredukovat jejich počet. Uspořený čas jsme věnovali propracování, případně inovaci či rozšíření oblíbených aktivit. Návštěvnost všech námi realizovaných programů samozřejmě ovlivňovalo počasí, které nebylo vždy příznivé.

VELIKONOCE V ZOO

Svátky jara letos doprovázelo nefalšované aprílové počasí. Čtvrteční příjemno se v pátek změnilo v postupně se zvěšující chladno, které v neděli po obědě začaly provázet občasně srážky. Právě Velikonoce patřily mezi akce, které jsme programově výrazně inovovali. Kromě zvířat a světečně vyzdobeného areálu si v průběhu prodlouženého víkendu návštěvníci užili také velikonoční dílny a měli možnost se seznámit s velikonočními tradicemi z různých států světa. Na pěti stanovištích si vyzkoušeli různé hry s vajíčky, pálili věnce, tančili, pomlázovali naši figurantku připravenou na „výprask“, zdobili klobouk, hledali sladkosti a řešili detektivní případ. Odměnou jim byla zábava, spousta sladkostí, kontaktní králíci a pírká našich ptačích chovanců, která

Velikonoce v zoo
/Easter at the Zoo/

KDO NEHRAJE, NEVYHRAJE!

V Zoo Olomouc jsme pro návštěvníky připravili soutěžní hru, která prověří Vaše vědomosti, dovednosti a orientační schopnosti. Hrát mohou děti i dospělí, malí i velcí, mladí i staří.

JAK HRÁT

Ke hře potřebujete jen propisku a tuto hrací kartu.

Hra začíná u výběhu lemurů káta, kde najdete první soutěžní otázku. Celkem je po zoo rozmístěno deset stanišvíř, na každém stanovišti vás čekají tři úkoly:

- 1) Odpovězte na soutěžní otázku, správnou odpověď zapíšete do řádku křížovky na hrací kartě s barvou příslušného stanoviště.
- 2) Poznačte si do své hrací karty tajná písmena, která naleznete na každém stanovišti.
- 3) Z písmene, které vám u soutěžní otázky vyšlo v tajence křížovky, najdete cestu v bludišti a zjistíte tak, u kterého zvířete vás čeká další soutěžní otázka.

Po splnění všech úkolů na všech deseti stanovištích získáte tajemku v křížovce, a také všechna písmena naší tajné abecedy. Hra končí přepsáním tajemky v tajném písmu do hrací karty.

Před odchodem ze zoo se zastavte u pokladny, kde po předložení vyřešené hrací karty získáte zaslouženou výhru. Výhry si lze vyzvedávat pouze v otevírací dobu našich pokladen.

ZOOLOMOUC

DRŽÍME PALCE!

Vizuál nové zoohry
/Visual for a new zoogame/

dostávali za odhalení pachatele krádeže ibisích vajec. Tyto aktivity, jejichž původ i státní příslušnost byly na každém stanovišti vysvětleny prostřednictvím informačních panelů, nahradily dříve pořádaný jarmark. O velikonočním víkendu měla jako každoročně generálku komentovaná krmení a v pondělí vše završila nadílka pro zvířata. Hlad a žízeň všem přítomným pomohl zahnat náš gastro provoz, který byl v plné pohotovosti.

ZOOHRA

V loňském roce vyvolala velký zájem naše NAROZENINOVÁ HRA. To nás motivovalo k vytvoření jejího pokračování. Obměnou stanovišť a otázek jsme na stejném principu vytvořili ZOOHRU s podnázvem CESTA ZA TAJEMSTVÍM. Jejím úkolem bylo nejen zpestřit prohlídku zahrady, ale zároveň motivovat návštěvníky k získávání informací o zvířatech a provést je celým areálem. Hrát mohli všichni návštěvníci ovládající čtení

a psaní, děti i dospělí, malí i velcí, mladí i staří. Po celé zoo bylo rozmístěno deset stanovišť a na každém z nich museli hráči splnit tři úkoly. Hrací karty byly k dispozici u pokladny, kde také po předložení vyřešené hrací karty získali soutěžící zaslouženou odměnu.

VÍKEND DĚTÍ

První sobotu a neděli v červnu oslavila Zoo Olomouc Mezinárodní den dětí již tradičně

Program Víkendu dětí byl bohatý
/Kids weekend program was rich/

Komentovaná krmení jsou u návštěvníků oblíbená
/Feeding with commentary is very popular/

VÍKENDEM DĚTÍ. Pohádkové bytosti celý víkend testovaly děti, zda zvládnou projít překážkovou cestu lesem s košíčkem plným dobrot pro babičku, dokážou sledovat rychlé přesuny dušičky z hrníčku do hrníčku, jestli umí házet v kostky a létat na koštěti, jak se vyznají v lesní zvěři. Všichni šikovní byli odměněni drobnou sladkostí. Návštěvníci se psem si vyzkoušeli řadu aktivit, kterými mohou zabavit svého čtyřnohého přítele, ochutnali několik druhů domácích sušenek pro psy a kromě receptu na ně obdrželi dárek v podobě kanadského krmiva K-9 (www.krmivoK9.cz). Nedělní program zpestřili divadelním představením „Hugo z hor“ herci z divadla Tramtárie.

KOMENTOVANÁ KRMENÍ

První komentovaná krmení proběhla o Velikonocích, ale pravidelně začala fungovat až o květnových a červnových víkendech a svátcích. O prázdninách probíhala denně a v září

Tradiční prázdninovou akcí je Víkend rekordů
/A traditional event is the Weekend of Records/

v předprázdninovém režimu. Sestava deseti výběhů zvířat byla stejná jako loni, došlo jen k jedné výměně v časovém pořadí. Komentátoři vypravovali o zkušenostech, které naši ošetřovatelé získávají při každodenní práci, a odpovídali na zvědavé dotazy návštěvníků.

Časový harmonogram:

- 10.00 plameňák růžový
- 10.30 klokan rudý/psoun prériový
- 11.00 gepard štihlý
- 11.30 mravenečník velký
- 12.00 velbloud dvouhřbý
- 12.30 kočkovité šelmy
- 13.30 vlk arktický/medvěd baribal
- 14.00 makak červenolící
- 14.30 lemur kata
- 15.00 žirafa Rothschildova

VÍKEND REKORDŮ

I tato akce prošla letos změnou, a to zcela zásadní. Plnění rekordů více či méně spjatých se zvířaty jsme se rozhodli nahradit aktivitami, při kterých zájemci rekordy a superschopnosti z říše zvířat zkoumali, zkoušeli a ověřovali si. Děti i dospělí, kteří přišli i při střídavě deštivém počasí, absolvovali řadu her, vědomostních i postřehových testů a dozvěděli se spoustu zajímavých informací. Všichni byli za svou zvědavost průběžně odměňováni a ti šikovnější si odnesli domů vlastnoručně vyrobenou zvířecí hračku. Trenážer dopravních nehod, který opět

Děti na Večeru duchů vybíraly jména pro kaloně
/Kids selected names for flying foxes/

zajistila Generali Pojišťovna a. s., byl kvůli dešti v provozu jen necelou hodinu, ale i tak umožnil několika lidem vyzkoušet si, jak by reagovali v případě hrozícího nebezpečí.

VEČER DUCHŮ

Tato akce patří již několik let v naší zoo k nevyhledávanějším, proto se snažíme každý rok její program vylepšit a rozšířit. Letos přibýly nové hry pro děti, a po vyhlášení nejlepších masek ještě LES HRŮZY. Už od 14 hodin se zahrada plnila strašidly, duchy a jinými roztočivými bytostmi. Jejich setkání s děsivými kolegy začínalo hned na pokladnách, kde naši jindy krásnou a příjemnou obsluhu nahradily jednooké obludy. Nepostradatelné vyřezávané i dekorativní dýně společně s tematickými „lucerničkami“ vytvořily halloweenskou atmosféru po celém areálu zoo. Děti otestovaly svou odvahu při hrách se strašidly – hrály skořápky, házely kostky a podobně. V pět hodin se utkaly o stupně vítězů dospělácké i dětské masky. Odměnou jim byly nejen krásné knihy, ale i ptačí pírká, dikobrazí bodliny a jiné trofeje. Společně jsme pak vybrali jména pro deset kaloňů zlatých, která nejvíce odpovídají jejich vzezření a budou veřejně vyvěšena společně s fotografiemi kaloňů v pavilonu netopyřů. Chladno a sychravo zvýšilo zájem o stánky s punčem a něco dobrého k zakousnutí. Mezi šestou a sedmou hodinou se v blízkosti „LESA HRŮZY“ nedalo poznat, jestli kvůli víc duchové nebo vyděšené návštěvníci.

Nasvětlená vánoční zoo
/Lights of the Christmas Zoo/

V tuto dobu měla prostor naproti Lanáčku pronajata strašidla. Na hřišti zástupci Pevnosti poznání zapalovali ruce a řezali do čarodějnice, která si zranění našťestí hned na místě sama hojila. Profesionální fotografie zachycující atmosféru tohoto kouzelného večera si odnesl každý zájemce z fotokoutku PHOTODIENST u vstupu a ve stanu Rádia ČAS pomalovali tolik obličejů, že jim došly barvy.

VÁNOCE V ZOO

Atmosféra adventu začala v zoo hned s prvními prosincovými dny. Výzdoba v přírodním duchu postupně přibývala a návštěvníci ji obdivovali po celé prohlídkové trase. Poslední adventní víkend děti z DDM i s rodiči přišly nazdobit vánoční stromky pro zvířátka jedlými ozdobami vyrobenými v Zooklubu. Z dílniček v Restauraci Pod Věží si odnesli domů vlastnoručně vyrobenou vánoční ozdobu z přírodních materiálů. Na Štědrý den tradičně využila řada návštěvníků dětské vstupné jako náš dárek dospělákům. Při prohlídce zahrady měli možnost pozorovat zvířata vybalující své pamlsky z vánočního papíru. Večerní vánoční prohlídky byly v nabídce od 25. 12. až do 2. 1.

Zpracovala: Ing. Karla Břečková

KALENDÁŘ AKCÍ V ROCE 2017

1. 1. NOVÝ ROK V ZOO A VEČERNÍ VÁNOČNÍ PROHLÍDKY

Večerní vánoční prohlídky s průvodcem koncem loňského roku doprovázela idylická bílá zima, kterou pravidelně střídala nepříjemná mlha. První letošní komentovaná prohlídka se konala na Nový rok v 16 hodin, kdy odpovědný pracovník zoo provedl zahradou 52 zvědavých návštěvníků. První den roku navštívilo zoo celkem 269 osob.

Večerní vánoční prohlídky byly ukončeny 1. 1.
/Evening Christmas visits finished on Jan 1/

18. 1. ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ NA POUŽITÍ AED

V press centru vstupní budovy do zoo proběhlo školení zaměstnanců k používání automatického externího defibrilátoru, kterým byla zoo vybavena pro případ potřeby poskytnutí první pomoci. Zaměstnanci byli nejen seznámeni s postupem, ale mohli si jej vyzkoušet na figuríně.

10. - 11. 2. TOURISM EXPO

Na výstavě služeb cestovního ruchu a využití volného času TOURISM EXPO, jenž se pravidelně koná na Výstavišti Flora Olomouc, se prezentovala i Zoo Olomouc. Propagaci naší zahrady u návštěvníků i vystavujících společností zajišťovala pracovnice marketingu, které vydatně pomáhaly kontaktní surikaty.

31. 1. - 5. 2. ZA SAMÉ JEDNIČKY ZDARMA DO ZOO

Pro děti, které měly na pololetní vysvědčení samé jedničky, jsme připravili odměnu – vstup zdarma do zoo. Volnou vstupenku pro

Školení zaměstnanců na AED
/Employee AED training/

premianty jsme rozdávali po celých šest dní. Této možnosti využilo 108 šikovných dětí.

31. 1. - 5. 3. ZOOINVENTURA

Pravidelnou kontrolu počtu chovanců zoo si vyzkoušeli i návštěvníci, a to formou soutěže Zoonventura. Účastnit se mohli všichni, kdo umí psát a počítat. Stačilo si na pokladně zoo vyzvednout hlasovací lístek a stát se tak sčítacím komisařem. Soutěž končila poslední den olomouckých jarních prázdnin a celkem se přihlásilo 556 návštěvníků. Vyplněný lístek u východu odevzdalo 106 „sčítacích komisařů“.

1. 3. - 31. 5. JARNÍ FOTOSOUTĚŽ O NEJHEZČÍ MLÁDĚ

Množství mláďat, které se letos dalo v průběhu této akce v zoo vyfotit, bylo opravdu velké. Možnost poslat svůj fotografický úlovek do soutěže skončila posledního května. Deset nejlepších fotografií jsme uveřejnili na facebooku, kde se

WWW.ZOO-OLMOUC.CZ

Zoonventura patří k tradičním zimním akcím
/Zoo inventory is a traditional winter event/

prostřednictvím hlasování od 5. do 18. června rozhodlo o nejhezčí z nich. Prvních pět fotografií bylo oceněno věcnými cenami (knihy, DVD, vodácké zájezdy od CK Peřej Tours a propagační materiály olomoucké zoo).

25. 3. VÍTÁNÍ JARA V ZOO

Čerstvě narozená mláďata a tradiční Jarní stezka připravená DDM Olomouc přilákaly 2 146 návštěvníků, kteří s námi takto přivítali jaro v zoo!

1. - 2. 4. DEN PTACTVA

Jedním z hlavních cílů „Mezinárodního dne ptactva“ je upozornit na nebezpečí, která ohrožují ptáky na celém světě a pomoci tak ochraně jich samotných i jejich stanovišť. Ptáci jsou nejvíce ohroženi při dlouhotrvajícím návratu ze zimovišť, kdy jsou loveni v rámci pochybných sportovních loveckých „tradicí“. Začátkem dubna je tah ptáků v plném proudu.

13. - 17. 4. VELIKONOCE V ZOO

Od čtvrtka do pondělí, kdy měly děti volno, navštívilo zahradu 11 695 lidí. Kromě zvířat a svátečně vyzdobeného areálu si návštěvníci v průběhu prodlouženého víkendu užili velikonoční dílny a měli možnost se seznámit s velikonočními tradicemi z různých koutů světa. V sobotu a neděli měla generálku komentovaná krmení zvířat a v pondělí vše završila velikonoční nadílka pro zvířata. Zábava, hry, kontaktní zvířata a kvalitní občerstvení – to byla velikonoční zoo v tomto roce.

15. 4. - 30. 9. KOMENTOVANÁ KRMENÍ

O velikonočním víkendu 15.-16. 4. odstartovala komentovaná krmení, která dále pokračovala v následujícím režimu: v květnu, červnu a září probíhala o víkendech a svátcích, v červenci a srpnu každý den. Tak jako v předchozím roce se týkala těchto zvířat: plameňáků růžových, klokanaů a psounů prériových, gepardů štihlých, mravenečníků velkých, velbloudů dvouhřbých, velkých kočkovitých šelem (jaguářů, lvi

Vítězná fotografie naší fotosoutěže
/Winner of our photo contest/

Velikonoční dílny
/Easter workshops/

Na Velikonoce jsme pořádali různé akce pro děti
/During Easter, we held various activities for kids/

Komentované krmení jaguárů
/Feeding of jaguars with commentary/

Den Země v zoo
/Earth Day at the zoo/

Soutěže pro děti na Sletu čarodějnic
/Kids' contests at the witch congress/

Návštěvníci ocenili i opékání špekáčků
/Visitors were happy to roast some sausages/

Krajské kolo soutěže Zlatý list
/Regional round of the Golden leaf/

a tygři), makaků červenolicích, medvědů baribalů a vlků arktických, lemuru kata a žiraf Rothschildových.

22. 4. DEN ZEMĚ V ZOO

Na oslavu Dne Země připravilo a realizovalo DDM Olomouc úžasnou soutěžně-naučnou stezku „Kalahari – pravá tvář divoké přírody“. Od 10 do 16 hodin zábavná stanoviště s hravými úkoly a spoustou zajímavých informací proměnila areál zoologické zahrady v jihoafrickou poušť a představila tak zvířecí rodiny, které se stanou obyvateli nového pavilonu KALAHARI. Zájemci měli možnost podrobně se seznámit se surikatami, damany, hrabáči i medojedy.

29. 4. II. PŘEDSLETOVÁ KONFERENCE ČARODĚJNIC

Poslední sobotu v dubnu od 11 do 15 hodin se zúčastnily druhého ročníku vzdělávací konference čarodějnice různého věku, vzezření i povahy, protože i ony dbají na celoživotní vzdělávání. Předtím než se vydaly na tradiční slet, ověřily si své znalosti v oborech písmomalířství, poznávání bylin a koření, vaření lektvarů, historie čarodějnického cechu a předvedly, jak ovládají let na koštěti. Za odměnu dostaly špekáčky, které si mohly opéct. Ty, co razí cestu zdravé výživy si opekly jablíčka.

2. 5. ZLATÝ LIST

Krajské kolo přírodovědné ekologické soutěže Zlatý list proběhlo v ZŠ Břidličná a členy odborné komise se již podruhé stali K. Břečková, L. Veselá a E. Veselá ze Zoo Olomouc. Na svém stanovišti měli připravené vědomostní otázky z oblasti našich obojživelníků a ověřovali znalosti žáků základních škol, kteří byli rozděleni do tří věkových kategorií. Přestávky soutěžícím oživila ošetřovatelka Petra Vysloužilová s našimi kontaktními zvířaty.

7. 5. VEČERNÍ MÁJOVÁ PROHLÍDKA

Podvečerní májová prohlídka zoo, která odstartovala v 18.30, byla opravdu idylická. Třešně už sice květy neměly, ale

barvami a vůněmi hýřilo mnoho jiných rostlin. Průvodkyně sdělila účastníkům spoustu zajímavostí ze života našich zvířecích svěřenců a pochlubila se novinkami i nejčerstvějšími mláďaty.

1. 6. KOMISE PRO CHOV ŽIRAF, ANTILOP, VELBLOUDŮ, LAM A KOŇOVITÝCH

Součástí jednání těchto komisí byla prohlídka Zoologické zahrady Olomouc a společná večeře na místním gastronomickém úseku.

3. 6. ARMÁDNÍ DEN

Naše pracovnice E. Veselá a M. Valová se s kontaktními zvířaty zúčastnily Dětského dne pořádaného Armádou České republiky na stadionu Lokomotivy Olomouc.

3. 6. S VYSLOUŽILCI ZDARMA DO ZOO

V sobotu 3. 6. proběhla akce s firmou ELEKTROWIN – kdo přinesl starý elektrospotřebič, obdržel dětskou vstupenku do zoo zdarma. Takto bylo vyměněno 36 elektrovysloužilců.

3. – 4. 6. VÍKEND DĚTÍ

V průběhu celého prvního červnového víkendu si více než 300 dětí i s dospělým doprovodem v zoo hrálo a soutěžilo s pohádkovými bytostmi. Na dětském hřišti mohli zájemci otestovat schopnosti, zájmy a chuť svých psích miláčků. V neděli završilo program divadlo Tramtárie s pohádkou „Hugo z hor“.

Foto z Víkendu dětí
/Photo from the Weekend of Children/

Soutěže na Víkendu dětí
/Contests at the Weekend of Children/

3. – 4. 6. NÁRODNÍ ŽRALOČÍ TÝDEN

Při příležitosti světového dne moří a oceánů proběhla v altánku u vlků osvětová akce, kterou pořádala skupina obránců divočiny „FOREST“. Účastníci se dozvěděli mnoho zajímavého o mořských predátorech, proč jsou tak důležití pro ekosystém moří či oceánů a co je v současné době nejvíce ohrožuje.

3. 6. – 31. 12. ZOOHRA - CESTA ZA TAJEMSTVÍM

Soutěžní hra, kterou jsme odstartovali začátkem června, byla nejen zpestřením prohlídky zahrady, ale zároveň prověřila vědomostní, dovednostní a orientační schopnosti našich návštěvníků při CESTĚ ZA TAJEMSTVÍM. Po celé zoo bylo rozmístěno deset stanovišť, na každém z nich čekaly tři úkoly. Po jejich vyřešení mohli soutěžící na pokladně odevzdat hrací kartu a vyzvednout si zaslouženou odměnu.

Národní žraločí týden v Zoo Olomouc
/National Shark Day in the Olomouc Zoo/

Noc snů v Zoo Olomouc
/Night of Dreams at Olomouc Zoo/

16. - 17. 6. VELETRH VĚDY A VÝZKUMU

Veletrhu vědy a výzkumu pořádaného Univerzitou Palackého v areálu Pevnosti poznání se zúčastnil P. Javůrek, který na svém stanovišti upozorňoval na problematiku obchodu s ohroženými a vzácnými druhy organismů.

17. 6. SVĚTOVÝ DEN ŽIRAF

Žirafy slaví svůj mezinárodní den 21. 6., ale u nás v zoo jsme jej oslavili letos o pár dní dříve. Návštěvníci měli možnost absolvovat zábavnou vzdělávací stezku s informacemi a otázkami ze života těchto afrických zvířat. Komentované krmení, které proběhlo v 15 hodin na vyhlídce u pavilonu žiraf, jako bonus přineslo řadu zajímavostí z jejich chovu u nás.

17. 6. NOC SNŮ V ZOO

Zážitková akce určená handicapovaným osobám, kterým umožňuje setkání s kontaktními zvířaty, měla opět velký úspěch nejen u dětí, ale i dospělých. Lidé s těžkým

Léčebné slavnosti ve Šternberku
/Health celebrations at Šternberk/

životním osudem se pravidelně setkávají s našimi kontaktními zvířaty a od ošetřovatelů se dozvídají zajímavosti z jejich života v zoo.

17. 6. LÉČEBNÉ SLAVNOSTI ŠTERNBERK

Kůzlata, králíci a surikata Říša navštívili společně s L. Veselou a K. Břečkovou akci pořádanou v areálu Psychiatrické kliniky Šternberk. Pacienti a jejich rodiny uvítali naši „delegaci“ s nadšením. Deštivé počasí nikomu nevadilo.

22. 6. LICENČNÍ KONTROLA

Kontrolu plnění úkolů z předchozích licenčních kontrol provedla komise ve složení MVDr. David Nejedlo (předseda), Mgr. Zdeněk Papoušek, Ing. Martin Těhnik, doc. MVDr. Pavel Novák, CSc., MVDr. Ivan Příkryl, MVDr. Irena Charvátová, Ing. Eliška Kubíková a za regionální orgány MVDr. Hana Brázdová a MVDr. Zuzana Sliamařiková, dále pak zástupci ČÍŽP a olomoucké zoo.

23. 6. VALNÁ HROMADA ZOO OLOMOUC

Většina zaměstnanců zahrady se sešla na každoročním setkání, kde obdrželi Výroční zprávu za rok 2016 a ručník s motivem mláďete levharta mandžuského. Pan ředitel shrnul průběh předchozího roku a představil plány pro rok následující. Akce se konala v pracovním dvoře, pro občerstvení byl využit prostor haly vedle kotelny, naproti němuž mohli účastníci chránění party stanem hodovat i diskutovat. Později se společnost roztančila při reprodukcované hudbě.

Účastníci licenční kontroly
/License control participants/

28. 6. PŘEDSTAVENÍ ZÁCHRANNÉHO PROGRAMU KUKANG

Terénní zoolog Zoo Olomouc Ing. Lucie Čížmářová seznámila ostatní zaměstnance s činností, úspěchy a plány v rámci záchranného programu KUKANG, kterého se jejím prostřednictvím naše zahrada aktivně účastní. Program se zabývá in situ ochranou outloňů váhavých, kteří jsou ve své domovině ohroženi zejména nelegálním odchytům.

30. 6. - 6. 7. ZA SAMÉ JEDNIČKY ZDARMA DO ZOO

Každý školák, který přinesl vysvědčení se samými jedničkami, mohl do zoo zdarma, ostatní dostali alespoň drobnou sladkost.

3. - 7. 7. LETNÍ TÁBOR CHATA POD VĚŽÍ RADÍKOV

Děti, které trávily začátek léta na táboře v nedalekém Radíkově, jezdily do zoo na valníku taženém koňským spřežením. Paní L. Veselá spolu s pracovníky propagace pro ně připravila program plný informací, setkání s kontaktními zvířaty i dalších zážitků spojených se životem zoologické zahrady.

10. 7. - 18. 8. PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY BIG JUMBO

V zoo proběhlo celkem šest pětidenních příměstských táborových turnusů (10.-14. 7., 17.-21. 7., 24.-28. 7., 31. 7. - 4. 8., 7.-11. 8., 14.-18. 8.). Program byl zaměřený nejen na seznámení se životem zvířat a smyslem jejich ochrany, ale i s významem a chodem zoologické zahrady, včetně nebezpečných situací, které se mohou v zoo přihodit. Děti se učily lásce

Valnou hromadu zahájil ředitel zoo
/Opening of the General Meeting/

Foto z valné hromady
/Photo from the General Meeting/

Představení programu Kukang
/The Kukang program introduction/

Letní tábor Radíkov
/Radíkov summer camp/

Příměstský tábor Big Jumbo
/Big Jumbo summer camp/

Děti se na táboře seznámí i se zvířaty
/Kids from the camp met with animals/

k přírodě a byly jim předvedeny různé stránky práce se zvířaty. Příběžských táborů se letos zúčastnilo 212 dětí.

15. 7. LETNÍ DOVÁDĚNÍ S RODINNÝMI PASY V ZOO OLOMOUC

Na tradiční prázdninové akci s Rodinnými pasy skotačily děti s prasátko Pepinou a Tomem, úspěch měla také AUTOBOT SHOW a další atrakce.

15. 7. SVATBA V ZOO

Na vyhlídce u medvěďů proběhl svatební obřad, při kterém si v sobotu odpoledne své „ANO“ řekli novomanželé Medvedíkovi. Kromě svatebních hostů obřadu opodál přihlížela i řada běžných návštěvníků a tato netradiční akce se tak stala zpestřením běžné návštěvy.

21. 7., 28. 7. a 17. 8. DĚTI Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ POMÁHÁJÍ ZOO

Společnost Euforall o. s. opět realizovala v rámci projektu „Rovné příležitosti dětí a žáků

„Odchyt“ levharta na táboře
/“Capturing” a leopard at the camp/

Akce pro Technické služby
/Activities for the Technical Services/

se speciálními vzdělávacími potřebami“ několik brigádnických dopolední pro děti z dětských domovů. Pomocníci různého věku se zapojili do úklidu lesních prostor zahrady a odměnou jim bylo odpoledne strávené v zoo.

28. 7. KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA PRO TECHNICKÉ SLUŽBY OLOMOUC

Zaměstnanci Technických služeb Olomouc a Statutárního města Olomouc s rodinnými příslušníky strávili příjemné páteční odpoledne a podvečer v zoo. Po komentované prohlídce s L. Veselou si padesátičlenná skupina dětí a dospělých opekla ve služebním dvoře zahrady špekáčky, nebo využila k občerstvení připravené ovoce.

19. 8. VÍKEND REKORDŮ

Tato tradiční akce proběhla třetí srpnovou sobotu ve zcela novém stylu. Tentokrát se rekordy a superschopností z říše zvířat zkoumaly, zkoušely a ověřovaly. Děti i dospělí se zúčastnili řady her a dozvěděli se spoustu

Foto z Víkendu rekordů
/Photo from the Weekend of Records/

Příměstský tábor DDM
/Centre for children and youth summer camp/

zajímavých informací. Ti šikovnější si domů odnesli vlastnoručně vyrobenou zvířecí hračku. Občasné dešťové přeháňky nikomu nevadily. Zájem upoutal také trenážer dopravních nehod připravený pojišťovnou Generali i stanoviště Pevnosti poznání s efektními chemickými pokusy, kde si řada opravdu zapálených zájemců nechala vzplanout ruku. Spokojenost účastníků kontrolovala některá kontaktní zvířata. Návštěvníci, kteří měli vstupenky končící číslem devatenáct, obdrželi u příležitosti tohoto dne knihu ZOO V OBRAZECH. Akci si užilo 1 810 osob.

28. 8. - 1. 9. PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR DDM OLOMOUC

Jako každý rok zakončoval prázdniny v naší zoo příměstský tábor pořádaný DDM Olomouc. Děti se seznámily a dostaly do bližšího kontaktu se zajímavými exotickými zvířaty, naučily se o nich hodně nového a spoustu věcí si mohly i vyzkoušet.

Děti si vyzkoušely i práci u zvířat
/Kids tried working with the animals/

Zahájení Noci pro netopýry
/Start of the Night for Bats/

1. 9. MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

Akce se zúčastnilo přes třicet dětí a dospělých, i když počasí nebylo příznivé. Program začal v 17 hodin seznámením mladší generace s těmito zajímavými tvory, jejich důležitostí a způsobem ochrany. Hravou formou byly představeny jejich zvyky, byl předveden odchyt, jejich měření i vážení. Procházku večerní zoologickou zahradou jsme po společné dohodě zrušili – ostatně ani netopýři si v dešti křídla nemáčí. Za závěr vystoupil člen České společnosti pro ochranu netopýrů RNDr. Jiří Šafář, specialista na slovo vzatý, který svou odbornou přednášku okořenil ukázkou netopýřího pacienta.

2. 9. LANOVÉ CENTRUM PROUD

Lanové centrum PROUD, pořádatel firemní setkání pro jednoho ze svých klientů, využilo atraktivitu Zoo Olomouc a část programu připravilo v našem areálu. Bezmála 130 účastníků přijelo na kolech nebo přišlo pěšky z Věsky. Rozdělení do tří skupin absolvovali

Foto z akce Noc pro netopýry
/Photo from the Night for Bats/

komentovanou prohlídku, projížd'ku safarivláčkem a setkání s kontaktním zvířetem. Náš gastro úsek jim k občerstvení připravil svačínové balíčky a každý účastník obdržel na památku dárek – dospělí knihu a děti pexeso nebo magnetku.

2. 9. DEN S ANTILOPOU

Zoo Olomouc ve spolupráci se sdružením Derbianus uspořádala akci na podporu ochrannářských aktivit. Hlavním cílem tohoto sdružení je záchrana kriticky ohroženého největšího druhu antilopy na světě – antilopy Derbyho. Pro děti byly přichystány soutěže, malování na obličej, k dispozici byly také nejrůznější suvenýry s motivem antilop. Výtěžek z akce byl přímo použit na záchranářskou činnost v Senegalu.

2.-3. 9. DOŽÍNKY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Lamy, kozy a ovce tvořily živou expozici zvířat na tradiční akci pořádané Krajským úřadem Olomouc.

8.-10. 9. SVOPAP

Od pátku do neděle proběhl již potřetí v naší zoologické zahradě výukový blok rekvalifikačního kurzu „Chovatel zvířat v zoo“.

9. 9. CESTA POHÁDKOVÝM LESEM

Tato tradiční akce pořádaná obcí Tovéř se už neobejde bez našich svěřenců. Letos dětem v minizoo zpestřovaly pohádkový den koza, ovce a dvě lamy, na zvířata dohlížela ošetřovatelka H. Dostálová.

Cesta pohádkovým lesem
/Magic forest trail/

9. 9. DĚTSKÝ DEN RADÍKOV

I letos zpestřila dětský den v Radíkově naše kontaktní zvířata v doprovodu ošetřovatelky M. Valové.

12. 9. ROZLOUČENÍ S LÉTEM - SETKÁNÍ ÚSTAVŮ SOCIÁLNÍ PÉČE

Pod záštitou Olomouckého kraje proběhlo na hřišti v zoo setkání ústavů sociální péče. Kromě prohlídky zoologické zahrady byl připraven doprovodný program, jehož protagonisty byli i někteří ze zúčastněných, nechyběl DJ a samozřejmě bylo připraveno i občerstvení.

15. 9. KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA SIT TRAVEL

Společnost SIT Travel zorganizovala jako součást firemní akce pro 50 osob komentovanou prohlídku naší zoo, kterou završili projížd'kou safarivláčkem.

17. 9. BEZPEČNÁ CESTA DO ŠKOLY

Veletrhu volnočasových aktivit pořádaných nadací „Bezpečná Olomouc“, jenž se konal v pavilonu H Výstaviště Flora Olomouc a jeho přílehlém okolí, se zúčastnila ošetřovatelka P. Vysloužilová, která si na své stanoviště s propagačními materiály zoo přivedla i kontaktní zvířata.

23. 9. BĚH S KLOKANEM

Běh s Klokkanem je krosový závod určený jak dětem a mládeži, tak dospělým, zejména výkonným sportovcům. Je

Setkání ústavů sociální péče
/Social Care Department meeting/

součástí Běžecského poháru dětí a mládeže Olomouckého kraje a Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje. Zpestřením akce jsou různorodé aktivity pro děti, letos to byla například naučná stezka o klokanech, kterou vytvořilo a zapůjčilo oddělení propagace Zoo Olomouc. Jako poděkování jsme získali adopční příspěvek na následující rok pro naše klokany.

25. 9. EKONOMICKÁ KOMISE

Po absolvování odborné části programu v naší zoo zajistila L. Veselá, E. Šlosarčíková a K. Břečková pro zájemce z řad účastníků komise komentovanou prohlídku zahrady a poté návštěvu svatokopecké basiliky s odborným výkladem bratra Ambrože, který provedl účastníky i běžně nedostupnými místy.

27. 9. BRANNÝ ZÁVOD PRO SENIORY

Městská policie Olomouc ve spolupráci s informačním střediskem Europe Direct uspořádala pod záštitou primátora Statutárního města Olomouc Antonína Staňka na Svatém Kopečku u Olomouce tradiční branný závod pro seniory, pro jehož zázemí zoo opakovaně poskytla prostor na dětském hřišti ve svém areálu. Tříkilometrovou trasu závodu doplněnou vědomostními úkoly zdolalo úspěšně 18 družstev.

30. 9. 25. SETKÁNÍ SPONZORŮ

Letos proběhlo 25. setkání sponzorů a přátel naší zoo, kteří se v uplynulém roce stali adoptivními rodiči některého

Zasedání ekonomické komise UCSZOO
/UCSZOO Economic commission meeting/

Branný závod pro seniory
/A defence competition for seniors/

z našich zvířat. Setkání zahájil ředitel zoologické zahrady krátkým proslovem, ve kterém zmínil dosažené úspěchy a chystané novinky. Hosty také přivítal hejtmán olomouckého kraje Ladislav Okleštěk. Následovala prohlídka zahrady, při které byla největší pozornost věnována stavbě pavilonu KALAHARI a medvědátům. Na závěr akce bylo připraveno občerstvení z produkce našeho gastro provozu a možnost seznámit se s kontaktními zvířaty, což přilákalo nejen děti. Proslulý den proběhl ve velmi příjemné atmosféře.

30. 9. VETERINÁRNÍ KOMISE

Letošní ročník veterinární komise proběhl ve Velké Bystřici u Olomouce v prostorách hotelu v místním záměčku. Někteří účastníci využili možnosti navštívit Zoo Olomouc a absolvovali prohlídku zahrady s odborným výkladem L. Veselého. Pracovníci gastro úseku připravili drobné občerstvení v restauraci Pod věží.

Den sponzorů zahájil ředitel zoo
/The Sponsors' Day was opened by the director/

Komentované krmení na dni sponzorů
/Feeding of animals on the Sponsors' Day/

30. 9. - 1. 10. VÍKEND ROZHLEDEN

Krásné počasí tohoto víkendu přilákalo do zoo řadu návštěvníků, z nichž velká část využila možnost pozorovat široké okolí z naší vyhlídkové věže. Zdolávání 128 schodů rozhledny bylo zpestřeno zajímavými informacemi a všetečnými otázkami, jejichž správné odpovědi návštěvníci našli na vrchní vyhlídkové plošině. Tam na ně také čekala superotázka, a pokud odeslali správnou odpověď SMS zprávou, mohli získat zajímavou cenu.

30. 9. - 1. 10. SVĚTOVÝ DEN ZVÍŘAT

Podzimní vědomostní stezka tentokrát obrátila pozornost našich návštěvníků k sobům. Ve spolupráci s DDM Olomouc jsme malým i velkým zájemcům poskytli spoustu překvapivých informací o těchto zajímavých zvířatech, která letos odchovala devět nádherných potomků.

30. 9. - 1. 10. NÁRODNÍ VLČÍ TÝDEN 2017

Návštěvou „vlčího stánku“ skupiny FOREST se k Národnímu vlčímu týdnu (*National Wolf Awareness Week 2017* – pořádanému ve Spojených státech amerických) připojilo překvapivě velké množství lidí zájemajících se o nezastupitelnou úlohu velkých šelem v přírodě. Osvětová kampaň doplněná bohatou vlčí expozicí v altánku naproti výběhu vlků arktických přiblížila všem zájemcům život těchto zvířat a důležitost jejich ochrany.

Národní vlčí týden v naší zoo
/National Wolf Awareness Week/

1. 10. DEN PRO OUTLONĚ

Na několika stanovištích v areálu zoo byla k dispozici řada zajímavých informací o programu na záchranu outloňů váhavých na Sumatře a také o těchto nočních primátech samotných. Přítomni byli členové programu, kteří zodpovídali všechny dotazy. Děti si vyzkoušely různé dovednosti nebo vyrobily něco na památku.

4. 10. 17. ROČNÍK BRANNÉHO ZÁVODU

„O putovní pohár primátora SMOI“

Dětské hřiště v zoo se opět stalo zázemím tradičního branného závodu „O putovní pohár primátora SMOI“. Strážníci Městské policie Olomouc pořádají tento závod pravidelně na osvědčeném místě v lesích okolo Zoo Olomouc na Svatém Kopečku a žáci základních škol ze širokého okolí si v něm prověřují své znalosti, zdatnost i obratnost.

6. 10. SETKÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ K UKONČENÍ SEZÓN

V přátelské atmosféře proběhlo setkání zaměstnanců Zoo Olomouc pořádané k ukončení hlavní návštěvnícké sezóny. Gastro úsek připravil občerstvení a několik druhů točených nápojů. Neformální zábavu završili tancechtví jednotlivci při reprodukcované hudbě.

12. 10. CENY CESTOVNÍHO RUCHU OLOMOUCKÉHO KRAJE - VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE

První ročník soutěže, která si klade za cíl představit, zviditelnit a ocenit to nejlepší, co

Den pro outloně
/Day for loris/

může Olomoucký kraj turistům nabídnout, měl pět kategorií, v nichž bylo vybráno vždy pět finalistů. Zoo Olomouc se na základě hlasování veřejnosti prostřednictvím speciální webové stránky umístila na konečném čtvrtém místě v kategorii „Nejlepší turistický cíl“. Slavnostní vyhlášení výsledků se konalo v historických prostorách arcibiskupského paláce za účasti médií a významných osobností Olomoucka.

21. 10. TÝDEN PRO RODINY

V týdnu od 16. do 22. října připravil Olomoucký kraj ve spolupráci se Statutárním městem Olomouc, v rámci soutěže „Obec přátelská rodině 2017 – Olomouc, město přátelské rodině“, s dalšími městy a zástupci neziskových organizací „Dny pro rodinu“. Lákavé akce se konaly na řadě míst Olomoucka s cílem oslovit rodiny s dětmi a nabídnout jim v tomto týdnu aktivity, kterých by se mohly zúčastnit. Děti do 15 let měly tento den vstup do naší zoo zdarma. Této možnosti využilo 476 dětí.

28. 10. VEČER DUCHŮ

Tradiční akci jsme i letos rozšířili o novinky – hry pro děti a LES HRŮZY. Počasí se sice všemožně snažilo akci překazit, přesto k nám za celý den dorazilo 2 763 návštěvníků. Od 14 hodin se zahrada plnila strašidly, duchy a jinými roztočivými bytostmi. Nepostradatelné vyřezávané i dekorativní dýně společně s tematickými „lucerničkami“ vytvořily halloweenskou

Foto z branného závodu pro školy
/Photo of a defence competition for school/

atmosféru po celém areálu. Malí účastníci testovali svou odvahu při hrách, kde jim protistranu dělala strašidla, a starším byla připravena strašidelná stezka v lese naproti Lanáčku. Návštěvníci v maskách se utkali v soutěži o nejlepší tři dětské a tři dospělé přestrojence. Společně jsme pak vybrali jména pro deset našich kaloňů zlatých, nejvíce odpovídající jejich vzezření. V obležení byly stánky s punčem i s dobrotami k zakousnutí. Na hřišti předváděli své strašidelné dovednosti zástupci z Pevnosti poznání a krásnou památkou na tento den byly jistě i profesionální fotografie od PHOTODIENST. Mnoha maskám dokreslili strašidelný výraz v obličeji ve stanu Rádía ČAS.

29. 10. DĚTSKÁ NEDĚLE CINESTAR

Film „Příšerákovi“ přilákal v tento den do multikina 350 dětí, které měly možnost setkat se s arou, skunkem a jejich ošetřovatelkou P. Vysloužilovou.

Setkání zaměstnanců zoo
/Zoo employees meeting/

Naši zaměstnanci na Večeru duchů
/Our staff on Night of Ghosts/

8.-10. 11. STAVEBNÍ KOMISE V ZOO OLOMOUČ

Součástí programu stavební komise pořádané v naší zoo byla i prohlídka zahrady se zaměřením na naše stavební počiny.

10. 11. NOC ZOOKLUBU V ZOO

Ani deštivé počasí neodradilo členy zooklubu od nejočekávanější akce – Noc v zoo. Program byl zcela originální a děti si ho užívaly, i když se z oblohy řinuly potoky vody. Po stezce odvahy vyslechly děti v zasedací místnosti, která sloužila jako noclehárna, dobrodružné vyprávění L. Veselé na dobrou noc a kolem půlnoci bylo slyšet jen hluboké oddychování spících. Ráno si své potomky převzali rodiče.

23. 11. KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA PRO NAROZENINOVOU OSLAVU

Oslavu patnáctých narozenin své dcery, která se konala v restauraci Archa, se maminka oslavenkyně rozhodla

Strašidelná atmosféra Večera duchů
/Scary atmosphere on the Night of Ghosts/

Pevnost poznání na Večeru duchů
/A science centre on the Night of Ghosts/

vyšperkovat komentovanou prohlídkou zahrady a setkáním s kontaktním surikatím samečkem Říšou.

2. 12. MIKULÁŠ V DIVADLE

Čekání na pohádkové představení v Moravském divadle Olomouc zpestřili Mikulášskou nadílkou nejen čerti a andělé, ale také naše tři kůzлата. Ta předvedla, že jsou dobrými fotomodely a pozvala s malými návštěvníky divadla před profesionálním fotografem.

2. 12. DEN PRO DĚTSKOU KNIHU - KNIHOVNA MĚSTA OLOMOUČE

Tři kůzлата, kontaktní surikaty a malý klokánek v doprovodu L. Veselé a K. Břečkové navštívili knihovnu města Olomouce, kde posloužili jako živé ukázky zvířat, o nichž se návštěvníci dětského oddělení dozvěděli spoustu zajímavých informací. Akce se účastnila i ředitelka knihovny s vnučaty.

Mikuláš v divadle
/Saint Nicholas Day at the theater/

Den pro dětskou knihu
/Children Books Day/

14. 12. KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA HEALTH COMMUNICATION

Zaměstnanci firmy organizující vzdělávací akce pro lékaře a lékárníky si užili svůj firemní večírek v přírodním prostředí naší zoo. Během komentované prohlídky se občerstvili a zahřáli skvělým punčem v restauraci Pod věží.

15.-20. 12. VÁNOČNÍ TRHY NA FLÓŘE

K vánočním trhům na Výstavišti Flora Olomouc již neodmyslitelně patří živý betlém se zvířaty zapůjčenými ze Zoo Olomouc. Několik lam, ovcí a koz je vždy velkou atrakcí, a to nejen pro děti.

16. 12. VÁNOČNÍ STROM PRO ZVÍŘATA

Na několika posledních schůzkách zooklubu děti pilně vytvářely vánoční ozdoby, které tuto sobotu společně s rodiči rozvěsily na vybrané stromečky a keře v zoo. Jednalo se o ozdoby na jedno použití – řetězy z buráků, jablíčka se špekem nebo

Zdobení stromu pro zvířata
/Decorating a tree for animals/

Vánoční dílny jsou oblíbené zejména u dětí
/Christmas workshops are popular among children/

hrozinkami na špejlich, šišky máčené v loji a obalované v semínkách nebo kokosu a po „použití“ z nich často zbyly jen špagátky.

16.-17. 12. KDYŽ PŘÍRODA ZDOBÍ - VÁNOČNÍ DÍLNY

Rodiny, které navštívily vánoční dílničky v restauraci Pod věží, si vlastnoručně vyrobily dekorace z pestré nabídky přírodnin a získali tak jedinečné vánoční ozdoby. Čas strávený se svými blízkými při tvůrčí spolupráci vyvolal radost a štěstí, a o to jde během Vánoc především.

17. 12. CINESTAR - FILM „FERDINAND“

Dětskou neděli v multikině Cinestar tentokrát navštívila kůzlata s ošetřovatelkou Petrou Vysloužilovou.

24. 12. VÁNOČNÍ DÁREK PRO NÁVŠTĚVNÍKY

Dopoledne Štědrého dne na čerstvém vzduchu společně s dárkem, na který

Sváteční výzdoba areálu zoo
/Festive decoration of the Zoo/

I zvířata dostala svou nadílku
/Also animals got Christmas presents/

není třeba čekat až do večera, si v zoo užilo 1 684 návštěvníků. Zároveň měli možnost se podívat na to, co dostala zvířata v zoo a jak si poradila s rozbalováním svých dárků.

25.-30. 12. VEČERNÍ VÁNOČNÍ PROHLÍDKY

Klid, pohoda, vánoční výzdoba, teplý punč – zkrátka úplně jiná zoo než v létě. Venku chladno, ale v pavilonech příjemně vytopeno. A zvířata? Řada z nich je mnohem

aktivnější než za letního horka. Komentované prohlídky jsou odměnou pro ty, kteří vydrží až do pozdního odpoledne. Do konce roku je absolvovalo 746 návštěvníků.

*Zpracovali: Ing. Karla Břečková,
Mgr. Pavel Javůrek, RNDr. Libuše Veselá*

Vánoční atmosféra v zoo
/Christmas spirit at the zoo/

Osvětlený pavilon Kalahari
/Illuminated Kalahari pavilion/

SPOLUPRÁCE S MÉDIÍ

Média různého typu – od tiskovin, přes televize, rádia až po webové servery – jsou našimi spolupracovníky nejen v oblasti propagace, ale zajišťují i průběžnou informovanost o dění v Zoo Olomouc.

Příroda a hlavně zvířata přitahují zájem člověka od nepaměti a na tom se nic nemění ani v této „přeinformované“ době. Nejen dospělí, ale i děti a mládež rádi utíkají od politických, ekonomických a tragických zpráv z každodenního života k zajímavostem, raritám nebo pozitivům z živočišné říše. Díky tomu se práce s médií daří udržovat na velmi příjemné, přátelské a zároveň vysoké úrovni. V roce 2017 jsme pokračovali v započatém trendu operativního předávání aktuálních informací formou rychlých zpráv. Tento způsob se ukazuje jako ideální jak pro média, která si po obdržení krátké základní informace sama domluví nevhodnější čas a způsob zpracování reportáže, tak i pro zoo. Práce s jednotlivými zástupci médií je pak pečlivější, i když časově náročnější, a zároveň méně rušivá pro zvířata. To se pozitivně odráží v kvalitě konečných výstupů, což je cílem všech zúčastněných. Adresy médií, se kterými nejvíce spolupracujeme, máme i v databázi pro rozesílání našeho elektronického měsíčníku ORYX, ve kterém zveřejňujeme zajímavé novinky i plánované akce. Redaktoři tak mají ucelený přehled a zařazují příspěvky ze zoo průběžně.

I v tomto roce pokračovala spolupráce s ostravským studiem České televize, kam byla naše tisková mluvčí Karla Břečková dvakrát během roku pozvána do vysílání „Dobrého rána“. Na podzim pak J. Vokurková absolvovala natáčení stejného pořadu v brněnském studiu.

Spolupráce s médií je na velmi dobré úrovni
/The cooperation with media is very good/

Intenzivnější je také práce s vybranými rádii – Rádio Haná, Čas a Impuls. Redaktoři těchto rádií průběžně natáčejí s tiskovou mluvčí zoo reportáže vysílané ve zpravodajských relacích, a to nad rámec placených reklamních spotů. Příležitostně využívají i možnosti přímých vstupů ze zajímavých akcí. Český rozhlas Olomouc navíc vysílá rozhovory v přímých vstupech do pořadů s odpovídající tematikou. Tyto příspěvky zveřejňují rádia na svých webech v psané podobě a doplněné fotografiemi. Téměř každý měsíc jsou články týkající se aktualit nebo plánovaných akcí součástí Olomouckých listů, periodika vydávaného Statutárním městem Olomouc a distribuovaného zdarma do poštovních schránek. Informační středisko zajišťuje šíření povědomí o významných akcích v Olomouci a okolí vydáváním letního a zimního kalendáře akcí, kde také vždy inzerujeme. Kalendář akcí je pak k dispozici na všech informačních střediscích v kraji.

Představení stavby pavilonu Kalahari
/Kalahari pavilion controlling day/

Medvíďata coby mediální hvězdy
/Bear cubs as media star/

Deník Metro v roce 2017 vyhlásil anketu o nejhezčí mládě z českých zoologických zahrad, které na základě zveřejněných příspěvků volili každý měsíc přímo čtenáři. Naše přírůstky se umísťovaly na předních příčkách.

Celkem jsme v roce 2017 odeslali 22 rychlých zpráv, 9 tiskových zpráv a zorganizovali jednu tiskovou konferenci, na jejichž základě vznikla řada reportáží, ať už televizních, novinových nebo rádiových.

Představení malých sobů médiím
/Introduction of younglings to the media/

Vydané tiskové zprávy v roce 2017:

- PTAČÍ CHŘIPKA
- PRVNÍ A POSLEDNÍ MLÁDĚ ROKU
- NOVÝ REJNOK V EXPOZICI
- STAVBA KALAHARI A PŘEDSTAVENÍ MEDVÍĐAT
- ZACHRAŇTE SLONY PŘED PYTLÁKY
- LENOCHODÍ MLÁDĚ
- HRABÁČI
- KUKANG RESCUE - FOTOGRAFIE Z CEST MOHOU UBLIŽOVAT
- CCBC - ZOOLOGICKÉ ZAHRADY POMÁHÁJÍ CHRÁNIT PŘÍRODU PO CELÉM SVĚTĚ

Zpracovala: Ing. Karla Břečková

VZDĚLÁVÁNÍ V ZOO OLOMOUČ

Vzdělávání je nedílnou součástí práce v zoologické zahradě, proto jsme vždy velmi rádi, když se k nám v průběhu celého roku vracejí informací chtiví zájemci z řad dětí i dospělých. Jejich složení se během sezóny mění. V jarních a podzimních měsících hostí zoologická zahrada žáky a studenty základních, středních i vysokých škol, v létě tu pak své prázdniny tráví děti na příměstských a pobytových táborech. Pro širší veřejnost probíhají od května do září komentovaná krmení vybraných druhů zvířat, která jsou zpočátku o víkendech a svátcích, později pak každý den.

Velké oblibě se těší komentované prohlídky objednávané pro zpestření školních výletů a exkurzí, narozeninových oslav, firemních a jiných společenských akcí. Pro lepší orientaci došlo v loňském roce ve vzdělávací nabídce k několika změnám a jejímu zjednodušení. Pedagogové tak mohou z nabízených programů zkombinovat ty, které jsou nejvhodnější pro jejich žáky. Stejně jako vloni byly nejvíce preferované komentované prohlídky spojené se setkáním s kontaktním zvířetem. Díky tomu, že jsme se zapojili do projektu Zoo Liberec – Vzdělávání zoopedagogů, mohli jsme rozšířit naši vzdělávací nabídku hned o tři environmentální výukové programy zabývající se aktuální problematikou obchodu s ohroženými druhy zvířat, pěstováním palmy olejné a mezinárodní úmlouvou CITES. Podobná témata nám zatím chyběla, proto není divu, že ze strany škol vyvolala velký zájem. V letošním roce naše nabídka zaujala 69 škol a školských zařízení, která se rozhodla vyměnit školní lavice za praktickou výuku v prostředí zoologické zahrady. Průvodcovských služeb tak využilo 2 223 žáků a studentů a 186 pedagogů. Řada akcí (Vítání jara v zoo, Den Země, Mezinárodní den ptactva, Mezinárodní den žiraf, Víkend rozhleden a další) je realizována

Děti se v rámci výuky seznámí i se zvířaty
/Kids get to know animals during education/

prostřednictvím naučných stezek, které zábavnou formou seznamují návštěvníky s nejrůznějšími zajímavostmi z říše zvířat. Na základě úspěchu z loňského roku, jsme se i v letošním roce rozhodli uspořádat zoohru pro zpestření prohlídky zahrady. Tento druhý ročník měl opět za cíl prověřit znalosti návštěvníků zoo, jejich schopnosti a dovednosti. Hry se mohl zúčastnit každý bez rozdílu věku, stačilo si pouze na pokladnách vyzvednout hrací kartu a zábava pro celou rodinu mohla začít. Virtuální časopis Oryx se také nemalou měrou podílí na informovanosti široké veřejnosti. Každý měsíc tak v e-mailových schránkách, na webových stránkách nebo na facebooku mohou jeho odběratelé i další zájemci najít dávku novinek a zajímavostí z prostředí zoologické zahrady. Dalším zdrojem poučení jsou naučné panely rozmístěné v areálu zahrady, které se týkají nejen divokých zvířat, ale i naší přírody. Počet panelů se neustále rozrůstá. V letošním roce jsme jich nechali vyrobit okolo dvaceti a postupně jsou instalovány po celé zahradě.

Setkání zoopedagogů v Liberci
/Zoo pedagogues meeting in Liberec/

Výuka enviromentálního programu
/Environmental program/

Novinkou budovanou okolo návštěvnické trasy je několik geologických zastavení umožňujících nahlédnout pod pokličku pochodů, které vedly ke vzniku planety Země.

V letních měsících má zoologická zahrada největší návštěvnost, svůj čas tu tráví mnoho dětí na příměstských a pobytových táborech, pro které zajišťujeme program. V roce 2017 se u nás konalo šest turnusů příměstských táborů pořádaných společností Big Jumbo a dva turnusy pobytového tábora radikové

Pavel Javůrek představuje dotykovou zoo
/Pavel Javůrek introducing touch zoo/

Chaty Pod Věží. Poslední srpnový týden patřil již tradičně dětem z příměstského tábora DDM Olomouc. Tábory v zoo absolvovalo celkem 311 dětí.

Po dvou letech, kdy z důvodů mateřské dovolené klesl počet pracovníků v oddělení propagace a vzdělávání na dva, jsme letos přijali do našeho týmu mladého nadějněho kolegu Mgr. Pavla Javůrka. Jako absolvent Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého Olomouc, oboru zoologie a souběžného doplňujícího studia učitelství biologie, je plně kvalifikovanou posilou. To se projevilo hned na začátku sezóny při realizaci výukových programů pro školy a následně o prázdninách u příměstských táborů i komentovaných krmeních pro širokou veřejnost. Zkušenosti s prací s dětmi, které nasbíral již během studia na brigádách v Pevnosti poznání, umožnily jeho okamžité zapojení do práce bez potřeby delšího zaučení.

Zpracovali: Ing. Karla Břečková,
Mgr. Pavel Javůrek

SPONZOŘI ZOO OLOMOUC

Dne 30. září se uskutečnil 25. ročník „Dne sponzorů a přátel Zoo Olomouc“. Tuto akci pořádáme jako poděkování dárcům za finanční i hmotnou podporu chovu a výživy vzácných a ohrožených druhů zvířat v naší zoo. Díky krásnému slunečnému počasí se den vydařil a setkání adoptivních rodičů proběhlo v příjemné atmosféře. V hospodářské části zoologické zahrady hosty přivítal a setkání zahájil pan ředitel. Pozvání mimo jiné přijal i hejtmán Olomouckého kraje pan Ladislav Okleštěk, který přednesl svůj příspěvek v úvodu programu. Poté se hosté přesunuli do areálu zahrady na komentovanou prohlídku v doprovodu pracovníků zoo. Po dvouhodinové prohlídce byl připraven bohatý raut, který zajistili pracovníci našeho gastro provozu, a proběhl program s kontaktními zvířaty. Sponzoři svými finančními dary významnou měrou pomáhají plnit hlavní cíle zoologické zahrady a poskytují možnosti k jejímu dalšímu rozvoji. Velmi nás těší zájem dárců, kteří svým adoptivním zvířatům zůstali věrni i v uplynulém roce. Zoologická zahrada získala od občanů, žáků základních škol, studentů středních škol, gymnázií

Den sponzorů a přátel zoo
/The Day of Sponsors and Friends of the Zoo/

Zahájení Dne sponzorů
/The opening of the Sponsors' Day/

a vysokých škol, sdružení, kroužků, podnikatelů a firem částku 535.105 Kč. Děkujeme všem sponzorům a dobrovolníkům za podporu chovu zvířat v naší zoologické zahradě. I díky vaší pomoci můžeme chovat tak velké množství druhů. Věříme, že nám zachováte přízeň i v následujících letech a těšíme se na další setkání sponzorů a přátel zoo.

Peněžitě dary - fyzické osoby, spolky, kolektivy, kroužky

Bardoňová Eva, Olomouc
Bárta Jan, Benešov
Bílek Pavel
Bohanes Pavel, Kostelec na Hané
Bonisch Oldřich, Slavkov
Calábková Terezie, Rokytnice
Ciencialová Kateřina, Trinec
Coufalová Kateřina, Slatinky
Černá Jana, Hradec Králové
Černá Martina, Hradec Králové
Český institut interních auditorů, z. s., Praha

Sponzoři na prohlídce zoo
/Sponsors at the zoo tour/

**FRANTIŠEK
NOVÁK**

Olomouc

SE STAL ADOPTIVNÍM RODIČEM

**LVA
BERBERSKÉHO**

František Novák

Dr. Ing. Barbora Hutáň - Institut Zoo Olomouc

**ADOPČNÍ
LISTINA**

ZOOOLOMOUC

WWW.ZOO-OLOMOUC.CZ

Dne: 20. 1. 2018

Adopční listina
/Certificate of Adoption/

Daňkovi, Brno
Dittrichová Veronika, Postřelmov
Dvořák Karel, Litovel
Ficencová Petra, Uherský Brod
Gottwald Pavel, Uničov
Habrnálová Adéla, Trojanovice
Havlíčková Petra, Hostice
Hutař David, Rýmařov
Chrdle Zdeněk, Praha
Jakoubková Radka a Vrbová Irena, Dobruška
Judasová Věra, Olomouc
Jurášek Petr, Olomouc
Kalvach Ondřej, Olomouc
Kavková Michaela, Olomouc
Kociánová Šárka, Krnov
Koky Milan
Kolář Michal, Plzeň-Bolevec
Komínková Sára, Přerov
Kondrová Jindřiška, Most
Kopp Pavel, Olomouc
Koreň David, Bělkovice-Lašfany
Koudelová Ivana, Šternberk
Královi Antonín a Jaroslava, Olomouc

Krejčí Petra, Horní Datyně
Kurková Iva, Zálší
Kvítková Martina, Praha
Lelek Jakub
Lipert Jiří, Olomouc
Lokajíčková Helena, Olomouc
Macáková Futerová Olga, Hořice
Machovská Zlatica, Samotičky
Matoušková Iva, Šternberk
Matušková Barbora, Olomouc
Molnár Josef, Olomouc
Možnar Radim, Tovačov
Mrázková Markéta, Velká Bystřice
Müllerová Ivana, Olomouc
Mynářová Zuzana, Petřvald
Němec Jindřich, Olomouc
Novák Ondřej, Olomouc
Pastyříková Věra, Sudkov
Podgrabinská Eliška, Olomouc
Podolská Markéta, Olomouc
Pohořelský Radek, Šternberk
Poňuchálková Anna, Podivín
Pospíšilová Pavla, Bystřice pod Hostýnem

Prázdný Jiří, Véska
Prokopová Lenka, Olomouc
Rajmonová Marie, Olomouc
Reich Pavel, Přerov
Růžičková Jana, Olomouc
Ryšánek Miroslav, Rousínov
SHARK sport, z. s., Brno
Sigmundová Ivana, Bruntál
Skřebský Jan, Postřelmov
Slavík Matěj, Nosislav
Soukup Milan a Osvaldová Barbora, Praha-
Kosíře
Sůvová Petra, Olomouc
Šanderová Andrea, Přáslavice
Táborský Jan, Nový Jičín-Loučka
Tuhovčáková Gabriela, Olomouc
Tyšlic Jiří, Nový Malín
Urbančíková Kristýna, Chodov
Vágnerová Lucie, Hlubočky-Mariánské Údolí
Vitochová Denisa
Vocelková Hana, Plzeň
Volek Jaroslav, Chýnice
Vysloužilová Jana, Olomouc
Zach Leoš, Olomouc
Zapletal Josef, Brodek u Přerova
Zázvorková Hana, Nový Jičín
Zdražil Martin, Olomouc
Žabková Renáta, Frýdek-Místek
Žufníček Jiří, Olomouc

Peněžité dary - právnické osoby, živnostníci

Český bezdrát mobile, Příbor
Hotel FIT Plus, a. s., Přerov
Hroší stavby Morava, a. s., Olomouc
Lékárna U Zlatého lva, Hranice
Obec Tověří
PLATIT, a. s., Šumperk
PRIMA PACK, s. r. o., Olomouc
Radio Haná, s. r. o., Olomouc
Stavatelství Šindler, s. r. o., Lipník nad Bečvou

Peněžité dary - školy a zařízení zřizovaná ministerstvem školství

Centrum celoživotního vzdělání, PF UP
Olomouc
Církevní gymnázium Německého řádu,
Olomouc

Gymnázium Čajkovského, Olomouc
Gymnázium Přerov
Katedra geografie, PF UP Olomouc
Klub přátel ZŠ a MŠ Prostějov, z. s.
Klub rodičů a přátel ZŠ U Tenisu, Přerov
MŠ Radova, Olomouc
Mezinárodní Montessori MŠ, Olomouc
MŠ Komenského, Šternberk
MŠ Partyzánská, Prostějov
MŠ Pohádka, Zábřeh
MŠ Pornice
SŠ, ZŠ a MŠ Jistota, o. p. s., Prostějov
Tererka, z. s., Olomouc
ZŠ E. Valenty, Prostějov
ZŠ Olšany u Prostějova
ZŠ a MŠ Dvorce
ZŠ a MŠ J. Schrotha, Lipová-Lázně
ZŠ a MŠ Libavá
ZŠ a MŠ Demlova, Olomouc
ZŠ a MŠ Řezníčkova, Olomouc
ZŠ a MŠ Svatoplukova, Olomouc
ZŠ Dlouhá Loučka
ZŠ Doloplazy
ZŠ náměstí Svobody, Šternberk
ZŠ Senice na Hané
ZUŠ Campanella, Olomouc

Věcné dary

Bidvest Czech Republic, s. r. o., Kralupy nad
Vltavou
DAJANA PET, s. r. o., Bohuňovice
Kofola ČeskoSlovensko, a. s., Ostrava-Poruba
Tenora Josef, Olomouc

Reklama

Auto Kubiček s. r. o., Šumperk
Bidvest Czech Republic, s. r. o., Kralupy nad
Vltavou
Globus ČR, k. s., Praha
GOLEM GROUP, s. r. o., Letohrad
GOLEMPRESS, s. r. o., Letohrad
Kofola ČeskoSlovensko a. s., Ostrava-Poruba
LUNA zmrzlina ČR, s. r. o., Praha
MAFRA, a. s., Praha
Moravské divadlo Olomouc
NEJLEPŠÍ ADRESA, Praha
Plzeňský Prazdroj, a. s., Plzeň

ROKOSPOL, a. s., Olomouc
Truhlářství - Toman Petr, Olomouc
Unilever ČR, s. r. o., Praha
Vodohospodářská společnost, a. s., Olomouc

Významní partneři

Zpracovala: Bc. Markéta Steinerová, DiS.

ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE

Údaje o majetku Zoo Olomouc

Název položky	Stav k 1. 1. 2017 [Kč]	Stav k 31. 12. 2017 [Kč]
AKTIVA		
Software	155.090,46	642.290,46
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	293.752,50	264.195,50
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00
Oprávky k softwaru	-138.371,00	-623.327,00
Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-293.752,50	-264.195,50
Pozemky	11.846.651,71	11.846.651,71
Stavby	140.453.069,18	142.055.350,48
Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	22.901.418,83	24.103.439,06
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	7.315.930,85	7.799.138,90
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	5.891.810,56	11.198.277,45
Oprávky ke stavbám	-56.599.680,84	-60.992.140,84
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-21.187.333,07	-22.118.797,57
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-7.315.930,85	-7.799.138,90
STÁLÁ AKTIVA CELKEM	103.322.655,83	106.111.743,75
Materiál na skladě	938.520,73	949.271,87
Zboží na skladě	806.801,39	868.590,09
Zboží na cestě	0,00	0,00
Ostatní zásoby – zvířata	7.960.922,84	7.620.503,47
Odběratelé	173.552,19	366.989,72
Krátkodobé poskytnuté zálohy	280.306,50	345.811,55
Pohledávky za zaměstnanci	76.955,00	88.545,00
Daň z příjmů	0,00	66.540,00
Daň z přidané hodnoty	216.900,00	140.506,00
Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	0,00	0,00
Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	0,00	0,00
Náklady příštích období	389.064,73	225.472,51
Příjmy příštích období	118.519,00	57.604,00
Dohadné účty aktivní	153.729,37	125.910,55
Ostatní krátkodobé pohledávky	398.199,00	371.050,39
Běžný účet	8.022.586,21	10.272.749,99
Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb	696.803,75	921.594,83

Název položky	Stav k 1. 1. 2017 [Kč]	Stav k 31. 12. 2017 [Kč]
Ceniny	35.478,00	31.133,00
Peníze na cestě	85.000,00	182.000,00
Pokladna	211.828,31	321.787,32
OBĚŽNÁ AKTIVA CELKEM	20.565.167,02	22.956.060,29
ÚHRN AKTIV	123.887.822,85	129.067.804,04

PASIVA		
Jmění účetní jednotky – fond dlouhodobého majetku	89.485.822,74	91.021.399,01
Jmění účetní jednotky – fond oběžných aktiv	8.860.971,92	8.503.993,55
Transfery (dotace) na pořízení dlouhodobého majetku	13.023.913,05	13.995.324,86
Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	-13.439,00	-13.439,00
Fond odměn	409.948,00	509.948,00
Fond kulturních a sociálních potřeb	812.539,75	1.099.303,55
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	416.705,94	518.862,63
Rezervní fond z ostatních titulů	1.275.110,00	1.786.900,00
Investiční fond	2.540.434,56	4.265.302,64
Výsledek hospodaření běžného účetního období	3.202.156,69	2.869.755,41
VLASTNÍ KAPITÁL CELKEM	120.014.163,65	124.557.350,65
Dlouhodobé úvěry	0,00	0,00
Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	0,00	0,00
Dlouhodobé přijaté zálohy	203.300,00	4.100,00
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	0,00	0,00
Dodavatelé	863.426,00	1.254.992,83
Krátkodobé přijaté zálohy	0,00	0,00
Zaměstnanci	159.672,00	208.441,00
Sociální zabezpečení	513.442,00	673.410,00
Zdravotní pojištění	220.148,00	288.625,00
Důchodové spoření	0,00	0,00
Daň z příjmů	108.410,00	0,00
Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	127.311,00	236.862,00
Daň z přidané hodnoty	0,00	0,00
Jiné daně a poplatky	0,00	0,00
Výdaje příštích období	2.461,00	114,95
Výnosy příštích období	476.021,00	342.092,00
Dohadné účty pasivní	23.123,00	34.974,61
Ostatní krátkodobé závazky	1.176.345,20	1.466.841,00
CIZÍ ZDROJE CELKEM	3.873.659,20	4.510.453,39
ÚHRN PASIV	123.887.822,85	129.067.804,04

Údaje o nákladech a výnosech Zoo Olomouc

Název položky	rok 2016		rok 2017		rozdíl 2017-2016	
	Částka [Kč]	[%]	Částka [Kč]	[%]	Částka [Kč]	[%]
Spotřeba materiálu	11.241.320,15	16,04	10.295.852,13	14,14	-945.468,02	34,12
Spotřeba energie	2.770.814,91	3,95	2.593.194,77	3,56	-177.620,14	6,41
Prodané zboží	7.597.523,68	10,84	8.464.500,20	11,62	866.976,52	31,29
Aktivace dlouhodobého majetku	-12.429,00	-0,02	-268.994,77	-0,37	-256.565,77	9,26
Aktivace oběžného majetku - krmivo	-267.086,50	-0,38	-155.880,00	-0,21	111.206,50	4,01
Opravy a udržování	704.289,09	1,01	1.496.513,97	2,05	792.224,88	28,59
Cestovné	286.023,19	0,41	130.350,80	0,18	-155.672,39	5,62
Náklady na reprezentaci	212.000,28	0,30	163.484,40	0,22	-48.515,88	1,75
Aktivace vnitroorganizačních služeb	-20.817,71	-0,03	-26.537,00	-0,04	-5.719,29	0,21
Ostatní služby	12.308.426,11	17,57	10.448.926,20	14,35	-1.859.499,91	67,11
Mzdové náklady	19.398.466,00	27,69	22.489.736,00	30,88	3.091.270,00	111,56
Zákonné sociální pojištění	6.392.563,00	9,12	7.297.003,00	10,02	904.440,00	32,64
Jiné sociální pojištění	105.090,00	0,15	113.426,00	0,16	8.336,00	0,30
Zákonné sociální náklady	283.017,00	0,40	431.922,00	0,59	148.905,00	5,37
Jiné sociální náklady	0,00	0,00	21.387,00	0,03	21.387,00	0,77
Daň silniční	3.600,00	0,01	4.500,00	0,01	900,00	0,03
Daň z nemovitostí	825,00	0,00	825,00	0,00	0,00	0,00
Jiné daně a poplatky	3.420,00	0,01	10.487,00	0,01	7.067,00	0,26
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	51,60	0,00	534,00	0,00	482,40	0,02
Manka a škody	159,10	0,00	0,00	0,00	-159,10	0,01
Ostatní náklady z činnosti	3.509.091,65	5,01	3.306.626,14	4,54	-202.465,51	7,31
Odpisy dlouhodobého hmotného majetku	4.381.679,07	6,25	4.398.835,00	6,04	17.155,93	0,62
Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku	5.016,00	0,01	6.226,00	0,01	1.210,00	0,04
Prodaný dlouhodobý hmotný majetek - zůstatková cena	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tvorba a zúčtování opravných položek	-30.819,50	-0,04	34.566,71	0,05	65.386,21	2,36
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	483.164,57	0,69	947.711,64	1,30	464.547,07	16,76
Kurzové ztráty	33.632,80	0,05	12.739,70	0,02	-20.893,10	0,75
Daň z příjmů	693.910,00	0,99	611.460,00	0,84	-82.450,00	2,98
Dodatečné odvody daně z příjmů	-20.330,00	-0,03	4.180,00	0,01	24.510,00	0,88
Náklady celkem	70.062.600,49	100,00	72.833.575,89	100,01	2.770.975,40	
Výnosy ze vstupného	25.154.959,33	34,34	26.078.299,05	34,45	-4.476.660,28	183,58
Ostatní výnosy z prodeje služeb	1.504.535,68	2,05	1.444.821,65	1,91	5.340.285,97	218,99
Výnosy z pronájmu	500.550,90	0,68	399.275,20	0,53	-101.275,70	4,15

Název položky	rok 2016		rok 2017		rozdíl 2017-2016	
	Částka [Kč]	[%]	Částka [Kč]	[%]	Částka [Kč]	[%]
Výnosy za prodané zboží	14.159.472,79	19,33	15.764.469,28	20,82	1.604.996,49	65,82
Výnosy z prodeje materiálu	1.578.882,52	2,16	937.759,16	1,24	-641.123,36	26,29
Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Čerpání fondů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	2.650.217,97	3,62	2.754.604,94	3,64	104.386,97	4,28
Úroky přijaté	3.444,68	0,00	4.554,18	0,01	1.109,50	0,05
Kurzové zisky	0,37	0,00	0,00	0,00	-0,37	0,00
Příspěvek na činnost od zřizovatele	22.600.000,00	30,85	24.893.000,00	32,88	2.293.000,00	0,00
Příspěvek od zřizovatele na propagaci	3.900.000,00	5,32	1.960.000,00	2,59	-1.940.000,00	79,55
Dotace od MŽP	925.536,00	1,26	1.167.889,00	1,54	242.353,00	9,94
Časové rozlišení transferů	287.156,94	0,39	298.658,84	0,39	11.501,90	0,47
Výnosy celkem	73.264.757,18	100,00	75.703.331,30	100,00	2.438.574,12	
Výsledek hospodaření	3.202.156,69		2.869.755,41			
Soběstačnost		65,02		65,06		

Údaje o dotacích

Příspěvek na provoz od zřizovatele

24.893.000,00 Kč

Příspěvek od zřizovatele na propagaci

1.960.000,00 Kč

Dotace na provoz ze státního rozpočtu (MŽP)

1.167.889,00 Kč

Časové rozlišení transferů (dotace na „Výzkumné centrum lemůrů kata a vstup do zoo“, „Safari Euroasie“, „Pavilon levhartů“, „Informační stánky“)

298.658,84 Kč

Hospodaření Zoologické zahrady Olomouc

v roce 2017 skončilo se ziskem **2.869.755,41 Kč**.

Hodnota majetku spravovaného organizací se

zvýšila o **5.179.981,19 Kč**, tj. o 4,18 %.

Hodnota dlouhodobého majetku (stálých aktiv) se

zvýšila o **2.789.087,92 Kč**, tj. o 2,70 % a hodnota

oběžných aktiv se zvýšila o **2.390.893,27 Kč**,

tj. o 11,63 %.

V roce 2017 bylo v zoologické zahradě

proinvestováno 5.680.192,92 Kč, jednalo se o tyto investiční akce:

Defibrilátor

59.227,47 Kč

Osobní vozidlo Dacia Dokker

183.458,26 Kč

Prodejní pult do stánku se suvenýry

62.300,00 Kč

Pavilon afrických savců Kalahari

3.143.815,63 Kč

Geodetické zaměření terénu pro stavbu

nového stánku pro občerstvení

2.500,00 Kč

Geodetické zaměření terénu pro projekt

inženýrských sítí

7.000,00 Kč

Vlčí safari

1.617.163,77 Kč

Sklad řeziva

89.048,39 Kč

Odchytové zařízení ve výběhu makaků

japonských

515.679,40 Kč

Zpracoval: Ing. Jan Hüttner

GASTRO

V roce 2017 navázalo Gastro na velká čísla z předcházejících let. Značný vliv na rostoucí tržby měl osvědčený sortiment pokrmů prověřený poptávkou návštěvníků a sledující jejich chutě ovlivněné reklamou. Vysoko nastavenou laťku jsme si udrželi také při pořádání pravidelných akcí. Měly pozitivní ohlas nejen u kolegů, sponzorů a návštěvníků (valná hromada, Den sponzorů), ale i u zaměstnanců jiných zoologických zahrad účastnících se jednání ekonomické a stavební komise. Zavedené provozovny v areálu zahrady poskytly občerstvení statisícům návštěvníků, kteří jsou rok od roku náročnější a stále zvyšují své požadavky nejen na kvalitu podávaných jídel a nápojů, ale také na obsluhu. Oproti předcházejícím letům vzrostla fluktuace brigádníků, jejichž počet se zvýšil téměř o 50 %. Předpokládáme, že příčinou je obecně klesající nezaměstnanost. Nicméně stálý personál tuto skutečnost zvládl natolik dobře, že návštěvníci nepocítili žádný dyskomfort.

V průběhu předchozí sezóny byly nainstalovány nové informační tabule gastro provozu v jednotném grafickém stylu, které se osvědčily jako dobrý pomocník pro orientaci návštěvníků. Skvělým krokem bylo rozdělení nabídky Restaurace Pod Věží na letní a zimní, díky níž můžeme operativně zařazovat sezónní produkty či reagovat na měnící se návštěvnost. Restaurace Pod Věží je jedinou celoročně fungující provozovnou, jejíž tržby činily 7.374.497 Kč, což je o téměř 600.000 Kč více než v roce 2016.

V průběhu minulé sezóny jsme rozšířili posezení kolem Bistra U lemurů a obohatili sortiment o populární zeleninová a ovocná smoothies, jež pomalu nahrazují mléčné koktejly, což se projevilo i na zvýšení tržeb oproti roku 2016. V Bistru U lemurů se podařilo

Interiér Restaurace Pod Věží
/Pod Věží restaurant interior/

utřít 2.335.016 Kč a tržby Grilu U lvů byly pouze o 209.797 Kč nižší, čímž se výnosnost obou provozů téměř vyrovnala.

Rozhodnutím roku se stalo zařazení poctivých hovězích burgerů, tedy konceptu „Burgr jako kráva“. Proдало se téměř 10 000 kusů a tržba za tuto komoditu byla přibližně 850.000 Kč.

Už první sezona jejich prodeje ukázala, že by si zasloužily své prodejní místo nabízející „burgerchtivým“ návštěvníkům komfort pro čekání i stolování. V roce 2018 by měl provoz Grilu U lvů projít celkovou rekonstrukcí a při této příležitosti bude vytvořen prostor, kde bude nabídka burgerů bez zbytečných front a s možností vychutnat si je na nové terase.

Nově byl otevřen stánek s točenou zmrzlinou LUNAMIL, která nejen přináší skvělý požitek, ale sleduje rovněž trendy v obsluze, tzn. minimální kontakt personálu s produktem.

Proдало se 1 320 kg zmrzliny, což bylo 16 500 porcí a tržba činila 688.048 Kč.

Oblíbenost vratných kelímků zůstala i v letošním roce na dobré úrovni. Zařazení

Převzeli certifikátů provozoven bez palmového oleje
/Accepting the palm oil-free operations certificate/

Občerstvení na Dnu sponzorů
/Refreshments at the Sponsors' Day/

kofoly do nápojového lístku zvýšilo poptávku po čepovaných nápojích, což následně přispělo k prodeji úctyhodných 21 000 kelímků.

Procento nevrácených kelímků nepatrně pokleslo z 63 na 61 % ze všech prodaných. Tržby z prodeje kelímků tvoří nedílnou součást nárůstu obrátu na provozovnách gastr. Pro nadcházející sezónu připravujeme novou edici, tentokrát bude možné uhasit žízeň s hrabáčem, pávem a medvídkem. Všechny motivy budou k dispozici již na Velikonocce.

Po zkušenostech z předcházejících let jsme se důkladně připravili na Večer duchů. Personál se zaměřil na výzdobu stánků, přípravu občerstvení a sám se převtělil do čarodějnic, strašidel a zombie. Ačkoliv byla návštěvnost kvůli počasí téměř poloviční než v roce 2016, prodalo se bezmála 300 litrů punčů a návštěvníci s radostí kvitovali také tematickou nabídku občerstvení – Drákulovu svačinku, Zombikovy pařátky, pizzu Mumie. Tento den jsem také obdrželi certifikát „100 % bez palmového oleje“ jako ocenění

Nová série kelímků Nick Nack
/New serie of Nick Nack cups/

Nový stánek se zmrzlinou
/New ice-cream stand/

snahy gastrotýmu, který dlouhodobě pracuje pouze se surovinami, jejichž produkce nemá za následek ničení deštných pralesů a jeho obyvatel. Certifikát osobně předala Mgr. Nela Byrt ze společnosti Lestari.cz. Gastro se rovněž zavázalo, že se dne 18. srpna 2018 připojí k řadě českých a slovenských zoologických zahrad pořádáním akce „Den bez palmového oleje“, jejíž tematický program přiblíží návštěvníkům závažnost tohoto problému. V areálu zoo utráceli za občerstvení i její

Obsluha na Večeru duchů
/Catering on the Night of Ghosts/

zaměstnanci, kteří s osobními gastro VIP kartami posílili tržby o 126.780 Kč, tzn. utratili zde o 20.257 Kč více než v roce 2016. Zaměstnavatel jim poskytnutím slevy umožnil ušetřit 22.847 Kč.

Počasí přálo prodeji točených nápojů. Pípmami proteklo na třech provozovnách 10 000 litrů kofoly a 158 hektolitřů piva. Standardu dosáhly i další komodity, prodalo se přes 40 000 porcí párků v rohlíku a téměř 5 tun hranolků. Vzhledem ke kolísavému počasí a téměř

Stánek s čarodějnými punči
/Stand with magic punch/

Bistro U lemurů
/A Bistro near Lemurs/

zoufalému nedostatku brigádníků zaznamenal mírný pokles prodej francouzských palačinek. I tak si mlsné jazyčky návštěvníků pochutnaly na bezmála 16 000 palačinkách. Pizza U medvěda, která je posledním občerstvovacím místem v areálu zoo prodala 7 000 kusů této italské speciality. 339 162 návštěvníků utratilo v občerstveních zoologické zahrady 15.053.808 Kč. Náklady činily 13.271.592 Kč. Zisk provozu gastru před zdaněním se v roce 2017 vyšplhal na 1.782.216 Kč. Aby byl udržen trend stálého nárůstu tržeb gastru, je nezbytné i nadále sledovat přání návštěvníků a reagovat na to, co jim v nabídce chybí, a co v ní naopak přebývá. Každá sezona si žádá určitou inovaci, což bude v té následující znamenat zařazení ledové tříště na provozovny Bistra U lemurů a stánku U koziček. Přibývá návštěvníků, kteří mají různé potravinové alergie, je tedy nevyhnutelné zavést chutná jídla i pro tuto skupinu strávníků. Do zahájení hlavní sezony chceme zvládnout stavbu nového stánku u pavilonu šelem

s nabídkou cílenou na milovníky poctivých hovězích burgerů. Pro malé návštěvníky vybudujeme nové atrakce, kde se zabaví, zatímco si jejich rodiče budou pochutnávat. Nová sezona otestuje obměněný gastrotrým. Kompetentní a zároveň spokojený personál je základem úspěchu. Na počátku jara otevřeme nábor nejen pro nové brigádníky, ale také pro stálý sezónní personál, kterým doplníme aktuální skupinu zaměstnanců. Nárůst tržeb často prověřuje nejen kapacitu provozu, ale klade nároky i na lidský potenciál našeho personálu, který musí mnohdy operativně reagovat a předvídat, aby byli návštěvníci uspokojeni. Velké díky a přání elánu všem, kteří se skrývají za pozitivními čísly a s úsměvem obslouží někdy i tisíce návštěvníků za den.

Zpracovala: Ing. Mgr. Ivica Rusko

VÝSTAVBA A ÚDRŽBA

STAVEBNÍ PRÁCE REALIZOVANÉ NA ÚSEKU ÚDRŽBY A VÝSTAVBY

Investiční akce:

- Nejvýznamnější akcí roku 2017 byla stavba pavilonu „Afrika 2 – Kalahari“. V návaznosti na loňské předání prostoru a vyměření podle projektové dokumentace zahájila stavební firma práce hned v lednu. I přes mrazivé počasí za pomoci těžké techniky započalo odstraňování pařezů z pozemku, přebytečné zeminy a kopání základů. Přestože byl na staveništi neustále čilý ruch, počasí práce komplikovalo a zpomalovalo. V březnu začali řemeslníci stavět obvodové zdi a pavilon rostl před očima. Navzdory neutuchajícímu úsilí se však nepodařilo stavební firmě dodržet původně plánovaný termín předání stavby 30. 6., který byl stanoven na podzim. Když už bylo jasné, že zamýšlené otevření pavilonu pro veřejnost v průběhu sezóny 2017 není reálné, rozhodli jsme se nespěchat a věnovat potřebný čas doplňkům a vybavení. Byly vybudovány vnitřní ubikace, modelovány umělé skály, osazována terária a vybavován interiér, včetně prostor přípravy pro

Rozestavěný pavilon Kalahari
/Kalahari pavilion during construction/

Výběh pro surikaty
/Meerkats enclosure/

ošetřovatele. Na konci roku budova sice vzbuzovala dojem, že je hotová, ale několik věcí stále zbývalo k dokončení, než bude možné začít do ní umísťovat zvířata. Pavilon Kalahari, který za finanční podpory Statutárního města Olomouc, jenž je investorem, staví firma Juráň, s. r. o., bude veřejnosti zpřístupněn na začátku návštěvnické sezóny 2018. Moderní domov pro surikaty, damany, hrabáče, medojeda a další živočichy, jehož výstavba stála 10 milionu Kč bez DPH, bude naší velmi atraktivní novinkou v roce 2018.

- V rámci plánovaného „vlčího safari“ bylo externími firmami postaveno oplocení spodní části nově vznikajícího výběhu a provedena výšková a směrová úprava komunikace. Naši zaměstnanci odstranili staré oplocení původních výběhů pro vlky a šakaly. Zároveň zahájili stavbu první etapy železobetonové opěrné zdi, která bude sloužit ke zpevnění svahu pod pochůzkovou trasou.

Kontrolní den na stavbě
/Inspection day at the construction site/

Interiér pavilonu Kalahari
/Kalahari pavilion interior/

Další drobnější stavební akce a práce prováděné převážně prostřednictvím zaměstnanců údržby:

- Stavba „odchytového zařízení pro makaky“ byla realizována našimi pracovníky v poměrně náročném terénu výběhu makaků a za jejich neustálého dozoru. Zděná „budova“, která ve výběhu během roku vyrostla, má sloužit nejen jako odchytové zařízení, ale i jako izolace, zvířatům jako úkryt i jako „jidelna“ při nepříznivém počasí, zvláště při tom mrazivém. Stavba je kompletně hrazena z prostředků zoo.
- V souvislosti s narozením mláďat baribalů byla ve výběhu medvědů zřízena vnitřní ohrádka oddělující matku s mláďaty od samce. Na podzim došlo k rozšíření ohrádky z důvodu potřeby zvětšení prostoru pro rychle rostoucí dvojčata, kterým už vyhrazený prostor nestačil.
- Opravy plotů poškozených vývraty po opakujících se vichřicích byly letos

Stavba opěrné zdi u safari
/Construction of the support wall in the safari area/

Úprava komunikace ve vlčím safari
/Communication lines upgrades at the wolf safari/

mnohem četnější. Pravidelné kácení stromů napadených kůrovcem způsobuje narušení celistvosti porostu, a to vede k jeho nestabilitě. Silné větry přicházející při náhlých změnách teplot zapříčiňují lámání vzrostlých stromů, případně jejich vyvracení i s kořeny, a to bez ohledu na umístění staveb v zoo. Následky je vždy třeba neprodleně řešit.

- Oplocení sobího výběhu ze smrkové kulatiny doznalo působením povětrnostních podmínek, zvířat i návštěvníků tak značné poškození, že byla nutná jeho výměna.
- Podlaha ubikace plameňáků, kde zvířata v případě nepříznivého počasí tráví většinu času, vyžadovala kompletní rekonstrukci, včetně úpravy bazénku a jeho výpustného zařízení. Pracovníci údržby zoologické zahrady kompletně odstranili původní poškozenou podlahu, celý prostor nově vybetonovali, „vymodelovali“ bazének a nainstalovali odtokový systém. Externí firma následně vytvořila ochranou epoxidovou vrstvu.
- V souvislosti s epidemií ptačí chřipky začátkem roku vznikla potřeba vytvoření krytých krmných prostor rovněž u venkovních voliér. Na základě nařízení Státní veterinární správy jsme museli všechny ptáky, u kterých to bylo jen trochu možné, přesunout do prostor umožňujících krmení bez přístupu volně létajícího ptactva. Na zimovišti ptáků ve služebním dvoře zahrady byla za tímto účelem zřízena pultová střecha.
- Odstranění poškozené lávky u medvědů a vlků se realizovalo na jaře, před zahájením hlavní

Bourání lávky u medvědů
/Demolition of a platform in the bear enclosure/

návštěvníké sezóny. Poměrně rozsáhlou stavbu dosahující v některých místech výšky téměř čtyř metrů a tvořenou značným množstvím kulatiny a prken bylo třeba rozebrat a zároveň nepoškodit oplocení vlků a medvědů.

- V letošním roce si vyžádaly nutné opravy i dřevěné přístřešky pro popelnice, kterými byla zahrada vybavena, aby i ony zapadaly do zdejším přírodních prostor.
- Opravy omítek a výmalby objektu vstupu.
- Výměna 2 ks plynových kotlů.
- Úprava řídicího algoritmu kotelny.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Rovněž v tomto roce jsme zaměřili pozornost na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Byly provedeny následující akce:

BOZP

- vstupní školení nových zaměstnanců
- školení řidičů referentských vozidel
- evidence 2 pracovních úrazů

Odstraňování následků víchnice
/Removal of storm debris/

Oprava plotu u sobů
/Repair of fencing at the reindeer/

Odchytové zařízení pro makaky
/Capture device for macaques/

Stavba odchytového zařízení pro makaky
/Construction of the capture device for macaques/

Úpravy voliéry pro papoušky
/Repairs of the parrots enclosure/

Oprava ubikace pro plameňáky
/Repairs at the flamingo enclosure/

Požární ochrana

- pravidelná revize přenosných hasicích přístrojů a hydrantů
- pravidelné školení pracovníků a vedoucích pracovníků

Zpracoval: Ing. Radek Dvořák

PRODUKCE A NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Při likvidaci odpadů, ať už běžného směsného komunálního odpadu, plastů nebo odpadu nebezpečného, spolupracuje Zoologická zahrada Olomouc s Technickými službami města Olomouce. V roce 2017 bylo odvezeno toto množství odpadu:

Druh odpadu	Množství [tuny]
Odpadní tiskařské tonery	0,013
Obaly od nebezpečných látek nebo těmito látkami znečištěné	0,088
Anorganické chemikálie obsahující nebezpečné látky	0,003
Organické chemikálie obsahující nebezpečné látky	0,003
Ostré předměty	0,019
Obaly, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce	0,024
Televizory	0,025
Ostatní elektrické a elektronické přístroje	0,020
Papírové a lepenkové obaly	5,98
Plasty	4,04
Směsný komunální odpad	39,455

Odvoz chlévské mrvy
/Removal of muck/

Odvoz chlévské mrvy proběhl dvakrát za rok, a to v dubnu a v říjnu, vždy bylo odvezeno 80 tun, celkem tedy 160 tun. Chlévskou mrvu odvážel soukromý zemědělec pan Dostál na pole do Slavonína. Odpad z jímek vyváží podle potřeby v průběhu roku firma Podlas, s. r. o.

Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá,
Ing. Karla Břečková

PÉČE O ZELENĚ

ZOOLOMOUČ

Rok 2017 přinesl několik změn. Jak už jsem avizoval v minulém roce, ukončili jsme spolupráci s firmou 2H Pro Forest a byla nahrazena panem Rakusem, věříme, že ke vzájemné spokojenosti.

V lese probíhá vše v podobném duchu jako v minulých letech. Objem kůrovcové hmoty se nám podařilo udržet pod 500 m³, což je slušný výsledek. V tomto roce však začal výrazně působit další faktor – vítr. V důsledku už proběhlých zásahů se lesní porost rozpadá a stává se zranitelnějším vůči klimatickým vlivům. Na mnoha místech zoo vznikly v lese holiny takové velikosti, že každý silnější vítr způsobuje vývraty a polomy. Stromy zvyklé růst v zápoji lesa nejsou schopné ustát nové podmínky. Škody způsobené loňskou víchřicí jsou v rozsahu cca 200 m³ dřeva. Dostáváme se do stádia, kdy větrem polámané a vyvrácené stromy tvoří téměř třetinu objemu vytěženého dřeva. A vyhlídky pro příští rok nejsou lepší, spíše naopak. Pokud se objem stromů napadených kůrovcem v příštím roce výrazně nesníží, což není pravděpodobné, mohou se ztráty způsobené větrem klidně zdvojnásobit. Objem těžby by se zvýšil až na tisíc kubíků ročně, což byla za normálních podmínek těžba dřeva na deset let. A je také velice pravděpodobné, že tento trend bude dále gradovat. Čím méně celistvý les bude, tím rychleji bude postupovat jeho rozvrát jak větrem, tak šířením lýkožrouta.

I v letošním roce se nám však podařilo hodně sázet. Bylo nutné vysadit co nejvíce sazenic z naší školky, jelikož stromy zde dopěstovávají již dosáhly takové velikosti, že by mohly být hůř přesaditelné. Ve školce tak zůstává asi 300 jedlí a 100 lip na jarní období. V roce 2017 bylo celkově vysazeno přes 500 jedlí, 200 dubů, 100 buků,

200 habrů a stejně tak lip. Zimní období využíváme hlavně k přípravě pasek k výsadbám, jelikož na příští sezonu je objednáno přes 5 000 sazenic. Tentokrát přibudou k výše zmiňovaným druhům ještě třešně ptačí a borovice lesní.

Sazenice z let minulých se ujaly dobře, jen na pasece pod losy bude nutné dosazovat. Problém nám dělala spíše následná péče o tyto výsadby. Velikost osázených ploch je již taková, že je časově i fyzicky velmi náročné tyto paseky vyžínat. Vzhledem k tomu, že se velikost holin stále zvětšuje, jsme nuceni vyžínání provádět i v zimním období, pokud jsou k tomu vhodné podmínky, například není sníh. Větší akcí našeho úseku byla letos oprava, nebo přesněji kompletní obnova částí oplocení areálu zoo z důvodu zamezení migrace zvěře. Srnčí zvěř nám stále činí nemalé ztráty na vysazených stromech. Abychom tomuto jevu předcházeli, bylo nutné nově oplocit téměř kilometrový úsek areálu zoo od Samotíšek (V Uličkách) přes zahrádkářskou kolonii (směr Tovér) až k novému oplocení za Lanáčkem. Bohužel nedlouho po dokončení prací nám radost pokazila první podzimní víchřice. Netrvalo dlouho a přišla druhá rána. Tentokrát fouklo opačným směrem. Tím pádem se vyvrátily i stromy, které předchozí vítr ustály. Vzhledem k úsilí, které museli zahradníci na opravu plotu opakovaně vynaložit, a důležitosti fungování tohoto oplocení, jsme se s panem ředitelem domluvili, že v příštím roce bude pokračovat právě tímto směrem tato dávno započatá kompletní obnova. Poničený plot jsme opravili již jen provizorně, neboť na jeho vnější straně stále probíhalo odklizení kalamity Lesy České republiky, s. p. V zájmu zajištění dlouhé životnosti nového oplocení jsme projednali s vedením firmy Lesy ČR uvažovaný záměr a na zmíněné lokalitě by mělo dojít k dotěžení ochranného pásma kolem plotu. Toto opatření by mělo proběhnout z obou stran. To neznamená, že bude zoologická zahrada po obvodu odlesněna. Na většině míst bývalých

Lýkožrout způsobuje velké škody v porostech
/The bark beetle causes damage in the forest/

Oprava oplocenky u kozorožců
/Repair of fencing/

Stavba prolézaček pro makaky
/Construction of climbing setup for macaques/

Ostraňování následků vichřice
/Debris removal after storm/

Uklid klestí po vichřici
/Cleanup brushwood after the storm/

smrkových monokultur dnes probíhá náhrada nestabilních smrčin novým smíšeným lesem. Zároveň musíme čelit a předcházet velmi pravděpodobným škodám, a proto jsme nuceni místy těžbu uspišit. To se týká i oblastí v okolí pavilonů, kde často dochází k poškození staveb nebo výběhů, tím vzniká zvýšené riziko úniku nebezpečných zvířat. V uplynulém roce jsme dosáhli dalšího rekordu v prodeji palivového dřeva. Tentokrát se vyexpedovalo okolo 300 m³ dřeva. Toto číslo však nesevčí o větším objemu těžby, ale byl to výsledek nedostatečného vyklizení dřevní hmoty najatou firmou. O to větší úsilí jsme na úklid lesa v okolí návštěvnické trasy museli vyvinout my za pomoci Michala Trizmy, za což děkujeme.

Při práci ve výbězích zvířat nám pomáhají i někteří ošetřovatelé. V tomto roce zejména Veronika Peterková, která se účastnila každé práce ve výběhu makaků červenolících.

Zpracoval: Robert Nádvořník, DiS.

Výsadby keřů v areálu zoo
/Planting shrubs at the zoo area/

KONFERENCE A SEMINÁŘE V ROCE 2017

WAZA Světová asociace zoologických zahrad a akvárií, Berlín, Německo 15.-19. 10.

72. zasedání konference Světové asociace zoologických zahrad a akvárií proběhlo ve dnech 15.-19. 10. v Německu v Zoo Berlín. Součástí konference byla prohlídka Tierparku ve východním Berlíně. Konference se zúčastnil za Zoo Olomouc Dr. Ing. Radomír Habáň.

EAZA Emmen, Nizozemsko 18.-26. 9.

Výroční konference EAZA se v roce 2017 konala v zoologické zahradě Emmen v Nizozemsku. Jde o zcela novou moderní zoologickou zahradu, která se zaměřuje převážně na prožitek návštěvníka. Zahrada je členěna do tří částí, ve kterých se návštěvník nenásilným způsobem dozví vše zajímavé o zvířatech z daných oblastí. Výběhy jsou prostorné s relativně málopočetnými skupinami zvířat. Konference se za Zoo Olomouc zúčastnil ředitel Dr. Ing. Radomír Habáň a zooložka Ing. Jitka Vokurková.

Konference EAZA se konala v Emmenu
/The EAZA conference took place in Emmen/

Valná hromada UCSZOO proběhla v Jihlavě
/The UCSZOO General Meeting Jihlava/

Během cesty navštívili ještě tyto zoologické zahrady: Magdeburg, Hannover, AquaPark Friesland, Beekse Bergen, Gaia Park, Rheden Zoo a Apeldoorn Zoo. Jednání obsahovala rovněž informace jednotlivých TAGů o in situ a ex situ populacích jednotlivých druhů.

EARAZA Euroasijská asociace zoologických zahrad a akvárií, Novosibirsk, Rusko 1.-9. 8.

23. zasedání Mezinárodní konference Euroasijské asociace zoologických zahrad a akvárií se konalo v Zoologické zahradě Novosibirsk v Rusku v termínu 1.-9. 8. Konference se konala při příležitosti oslav 70. výročí založení Zoo Novosibirsk. Za Zoo Olomouc se v letošním roce nikdo nezúčastnil.

Valná hromada UCSZOO, Jihlava 16.-18. 5.

Při příležitosti oslav 60. výročí založení zoologické zahrady v Jihlavě proběhla ve dnech 16.-18. 5. v této zoo 29. valná hromada UCSZOO. Za Zoo Olomouc se této valné hromady zúčastnil Dr. Ing. Radomír Habáň, Markéta Steinerová DiS. a Ing. Jitka Vokurková, která uvedla prezentaci komise pro poloopice.

Setkání pracovníků českých, slovenských a polských zoo, Varšava, Polsko 7.-10. 6.

Setkání pracovníků českých, slovenských a polských zoo proběhlo ve dnech 7.-10. 6. v Polsku v Zoo Varšava. Za Zoo Olomouc se setkání zúčastnili RNDr. Libuše Veselá, Ing. Karla Břečková a Dr. Ing. Radomír Habáň.

ODBORNÉ SEMINÁŘE

9th European Zoo Nutrition Conference, Liberec 26.-29. 1.

V roce 2017 byla v Zoo Liberec pořádána mezinárodní konference pro výživu zvířat. Tato konference bývá zpravidla jednou za dva roky a letos se poprvé uskutečnila v České republice.

Sjeli se na ni odborníci na výživu zvířat v zoo nejen z Evropy. Během čtyř jednacích dní proběhl velký počet přednášek na různá témata. Konference se za Zoo Olomouc zúčastnila Jitka Vokurková.

Přehled prezentací:

- **EAZA Academy Workshop: Pellet Formulation**
- **Oil palm products in zoo animals feed: an overlooked ethical problem** (Stanislav Lhota)
- **Gum-eaters: a review of the nutrition of exudativorous mammals** (Francis Cabana)
- **Managing obesity in captive Lac Alaotra bamboo lemurs (*Haplemur alaotrensis*)** (Anouk Fens)
- **The effects of probiotics in captive primates** (Louise Cox)
- **The use of maple leaves silage in nutrition of mantled guereza (*Colobus guereza*)** (Olga Lasek)
- **Long-term health effects of great ape diets** (Francis Cabana)
- **The effect of a fruit-free diet on behaviour in captive ring-tailed lemurs (*Lemur catta*)** (Anouk Fens)
- **Lets talk about browse, freeze and palatability** (Martine Verheij)
- **More impacts of fruit-free diets for primates: New World primates at Shaldon Zoo** (Amy Plowman)
- **Influencing the frequency of regurgitation and reingestion by diet changes in Sumatran orangutans (*Pongo pygmaeus abelii*)** (Kristina Johansen)
- **Rhinoceros nutrition - reminder and update** (Marcus Clauss)

- **Visual body condition scoring in captive Asian (*Elephas maximus*) and African elephants (*Loxodonta africana*) - composite, algorithm and overview approaches** (Christian Schiffmann)
- **Pest control in zoos with emphasis on animal food** (Joeke Nijboer)
- **An assessment of dietary drift and investigating why it occurs at Paignton Zoo Environmental Park** (Louise Cox)
- **"Too many cooks will spoil the broth": the advantages of a centralised kitchen in a zoo** (Cora Berndt)
- **Format FAUNA™ - diet management software for healthy animals**
- **Can contraception in feed be used to manage captive giraffe populations?** (Andrea Fidgett)
- **Preliminary data on metabolic profile of okapis with glucosuria** (Sarah Depauw)
- **Effect of physical structure of concentrates in the diet on feed intake and feeding behaviour of nyala (*Tragelaphus angasi*)** (Marcin Przybyto)
- **Claw health and nutrition of Takin (*Budorcas taxicolor taxicolor*) - A case report from the nutritional services offered at the Institute of Animal Nutrition, Zurich** (Angela Gimmel)
- **Visitors feeding roughage to zoo herbivores** (Viktoria Michel)
- **Nutrition of *Dendrohyrax* in Ostrava Zoo** (Jana Pluháčková)
- **Teeth and guts: Asian bear nutrition** (Francis Cabana)
- **Nutrition and fertility in pet birds** (Petra Wolf)
- **Different nutritional requirements in the family *Musophagidae* (Turacos) -** (Antonín Vaidl)
- **Basic data on nutrition in ostrich, rhea and emu** (Petra Wolf)
- **Birds of prey - nutrition and nutritional disorders** (Petra Wolf)
- **Microbial profiling in faeces of wild cheetah vs. captive cheetah fed meat or whole prey** (Anne Becker)
- **Nutrition of ant-eating mammals in captivity** (Marcus Clauss)

- **Asian pangolin nutrition: not what you might expect** (Francis Cabana)
- **Does chitin create a bias in crude protein analysis?** (An Cools)
- **Insects as feed for zoo animals** (Dennis Oonincx)
- **Whole fish feeding in zoos - Nutrient analyses and losses during six month of storage** (Angela Gimmel)
- **Habitat selection, temperature ranges and implications for nutrition and body condition in a high Andean amphibian, the Titicaca water frog** (Arturo Munóz)
- **Bone densities in three different populations of common spadefoots (*Pelobates fuscus*) by using computed tomography** (Martine van Zijl - Langhout)
- **Large-scale production of nutritious rotifers to enhance the reproductive capacities of ornamental fish** (Olivier Detournay)
- **Revising the diet of sea dragons (*Phycodurus eques*) to reduce mortality during relocation** (Kristina Johansen)
- **Micromineral tissue distributions across ornamental fish species** (Geert Janssens)

Program Komise vzdělávání UCSZOO a konference pro pedagogy, pracovníky zoo a širokou veřejnost, Liberec 8.-9. 11.

Městské středisko ekologické výchovy Divizna při Zoo Liberec pořádalo koncem roku v rámci projektu „Vzdělávání zoopedagogů“, r. č. 03221562, jako poslední z realizovaných aktivit setkání vzdělávacích pracovníků různých zoo z ČR i SR a kromě nich také pedagogů i široké veřejnosti. První den se konala odborná komise s omezenou účastí, její program směřoval k problematikám dotýkajícím se zoologických zahrad. Konference, která se konala druhý den, byla zaměřena na informace, jež se v rámci ochrany zvířat dotýkají i činnosti pedagogů a možností aktivit pro širokou veřejnost. Za Zoo Olomouc se akce účastnili Milan Kořínek, Karla Břečková a Pavel Javůrek.

Účastníci konference o výživě
/Participants of the nutrition conference/

Přehled prezentací v programu vzdělávání v rámci Komise vzdělávání UCSZOO, 8. 11.:

- **Mořské želvy v ohrožení** (H. Svobodová)
- **Ochrana zvířat, právo a zoologické zahrady** (J. Doušek, člen Ústřední komise pro ochranu zvířat Ministerstva zemědělství a vedoucí oddělení Státní veterinární správy pro péči o pohodu zvířat, přednášku v zastoupení přednesl D. Nejedlo, ředitel Zoo Liberec)
- **Zoo Objektiv - zajímavosti a novinky ze Zoo Liberec** (J. Hanel, Zoo Liberec)

Přehled prezentací Konference pro pedagogy, pracovníky zoo a širokou veřejnost - Zvířata v ohrožení, 9. 11.:

- **Ohrožená biodiverzita - čeká nás věk samoty?** (P. Nováček, Univerzita Palackého Olomouc)
- **Představení projektů na ochranu biodiverzity České koalice na ochranu biodiverzity** (K. Nováková, Česká koalice na ochranu biodiverzity)
- **Pomoc ohroženým zvířatům prostřednictvím úmluvy CITES - praxe kontrolního orgánu pro dodržování úmluvy CITES** (Z. Novák, Česká inspekce životního prostředí, odbor ochrany přírody, lesa a CITES)

Panelová diskuse:

- **Co můžeme dělat pro ochranu ohrožených zvířat?** (P. Nováček, vedoucí katedry rozvojových studií UPOL, Š. Nováková, vedoucí vzdělávání v Zoo Ostrava, K. Nováková, ředitelka České koalice)

Komise vzdělávání UCSZOO v Liberci
/Educational committee of UCSZOO in Liberec/

na ochranu biodiverzity, Z. Novák, ČIŽP, moderoval D. Nejedlo, ředitel Zoo Liberec)

Semináře a prezentace:

- **Pochybné suvenýry a úmluva CITES**
(J. Pleskač, Výcvikové zařízení služební kynologie Celní správy ČR Heřmanice, M. Nováková, L. Havle, Městské středisko ekologické výchovy při Zoo Liberec – DIVIZNA)
- **Jak souvisí vzdělávání dětí v ČR a na Sumatře s ochranou outloňů váhavých?**
(J. Rotterová)
- **Mořské želvy v ohrožení aneb jak učít žáky o vzdálených tématech** (H. Svobodová)
- **Reintrodukce dravců ze Zoo Liberec**
(J. Hanel)
- **Ochrannářské projekty ve vzdělávání základních škol** (B. Tesařová, Zoo Liberec, E. Kučerová, ZŠ s rozšířenou výukou jazyků Husova, Liberec)
- **Projekt Derbianus Conservation** (M. Grúňová, ČZU Praha a Zoo Dvůr Králové)

ZASEDÁNÍ ODBORNÝCH KOMISÍ UCSZOO

Komise pro obojživelníky a plazy, Praha
25.-26. 1.

Již tradičně jsme se koncem ledna sešli v hojném počtu v přednáškovém sále pražské zoo při příležitosti konání 19. komise USCZOO pro plazy a obojživelníky. Za naši zoo se komise zúčastnili Eva Šlosarčíková a Milan Kořínek. Hlavním

tématem přednášek byly „Expozice“. I tentokrát jsme se dozvěděli hodně nového a zajímavého z chovů ostatních zoologických zahrad. V rámci přednášky Zoo Plzně jsme se podívali do Íránu na záchranný projekt zmijie Latifovy (*Macrovipera latiffi*). Dále nám byl představen nový skvost pražské herpetofauny – bájný varanovec bornejský (*Lanthanotus borneensis*). Naše prezentace provedla posluchače třemi roky chovu terarijních zvířat v Zoo Olomouc a všemi změnami s tím spojenými.

Program jednání:

Středa 25. 1.

- **Expozice** (Nataša Velenská; Zoo Praha)
- **Vyčištění ročenky** (Petr Velenský; Zoo Praha)
- **Fakultativně venkovní terária pro středoevropské plazy** (Roman Koss; Zoo Hluboká)
- **Zkušenosti ze tří let provozu expozice Jedovatá Afrika a odchov zmijie rohatých *Cerastes cerastes* a kobříků kapských *Aspidelaps lubricus lubricus*** (Martin Smrček; Zoo Dvůr Králové)
- **Letem světem** (Eva Šlosarčíková; Zoo Olomouc)
- **Írán – záchranný program pro zmijie Latifovu** (Jan Dohnal; Zoo Plzeň)
- **Panelová diskuse Rostliny v teráriích** (Jiří Trávníček; Zoo Plzeň)
- **První rok v Tropickém pavilonu** (Lubomíra Ševčíková; Zoo Jihlava)
- **3 odchovy a 1 příchod** (Jan Konáš; Zoo Plzeň)
- **Jak se staví expozice varanovců bornejských *Lanthanotus borneensis*** (Petr Velenský; Zoo Praha)

Čtvrtek 22. 1.

- **Albánie a Černá Hora s Teraspolem** (Jan Konáš; Zoo Plzeň)
- **Chov a odchov žábromoše skvrnitého (*Necturus maculosus*) ve stanici Natura servis Hradec Králové** (Josef Brokeš; Natura Servis Hradec Králové)
- **Přednáška** (Jiří Novák; Zoo Ostrava)
- **Ze života draků na Rinče** (Petr Velenský; Zoo Praha)

Naše prezentace na plázi komisi
/Our representation at the committee/

- **Setkávání 3 biotopů v Jiřikově u Teplíc** (Nataša Velenská, Petr Velenský; Zoo Praha)

Komise pro jeleny, Caprini a výživu, Košice 28.-30. 3.

Letos se v Zoo Košice, která se nachází na nejvýchodnějším konci UCSZOO, sešly tři komise. Jedna z nich – komise výživy – se tentokrát zaměřila na výživu jelenů a *Caprini*. I když se konala v tak vzdálené zoo, účast byla hojná a za Zoo Olomouc se jí zúčastnili Michal Trizma, Jitka Vokurková a Libuše Veselá. Prezentace byly velmi zajímavé a jednání plodná.

Přehled prezentací komise pro jeleny:

- **Úvodní prezentace komise pro jeleny v UCSZOO** (J. Pluháček)
- **Vývoj početnosti jelenů v UCSZOO** (J. Pluháček)
- **Chov sambarů** (L. Melichar)
- **Chov jelínek vepřích v Zoo Ostrava** (A. Obračajová)
- **Sambar ostrovní v Zoo Praha** (B. Dobiášová)
- **Jelen barmský v Zoo Praha** (J. Marek)
- **Chov jelenů timorských v Zoo Plzeň** (M. Palacká)
- **Změny v chovech českých a slovenských zoologických zahrad za rok 2016** (J. Pluháček)

Přehled prezentací komise *Caprini*:

- **Úvodní prezentace a novinky** (J. Robovský)
- **Caprinae TAG (EAZA Conference Belfast)** (J. Robovský)

Komise pro jeleny a *Caprini* se konala v Košicích
/The committee for deer and *Caprini* Košice/

- **Kozorožec kavkazský a úmluva CITES** (J. Robovský)
- **Rekapitulace chovu za rok 2016** (J. Robovský)
- **Priorizace chovu pro UCSZOO – „RCP“** (J. Robovský)
- **Chov uriala bucharského v Zoo Liberec a jeho ochrana** (L. Melichar a J. Robovský)
- **Chov kozorožce kavkazského v EAZA institucích** (J. Vokurková)
- **15 let chovu takinů zlatých v Evropě** (L. Melichar)
- **Bilance chovu pižmoňů v Zoo Liberec** (L. Melichar)

Přehled prezentací komise pro výživu:

- **Fyziologie trávení dle potravní specializace** (P. Bolechová)
- **Výživa jelenovitých v zoo** (P. Bolechová)
- **Nutriční požadavky pro chov sobů** (P. Bolechová)
- **Hodnocení tělesné kondice – BCS** (K. Toporová)
- **Výživa ovcí a koz v zoo** (P. Bolechová)
- **Skúsenosti s riadením výživy oviec a koz** (J. Dudek)
- **Krmení zvířat v zoo** (J. Vokurková)
- **EAZA Academy Workshop – komentář** (M. Ptáčková)
- **Krmení okusem v zoo** (P. Bolechová, I. Myšková)
- **„MIKROP“** (R. Žilínčík)

Komise in situ projektů a komise pro ochranu fauny ČR, Brno 12.-13. 4.

První společné zasedání komisí zabývajících se in situ projekty a ochranou fauny ČR proběhlo v brněnské zoologické zahradě. Oba

Foto z komise in situ projektů v Brně
/Photo from the in-situ projects committee in Brno/

Jednací dny byly naplněné velmi zajímavými prezentacemi na rozličná témata. Za Zoo Olomouc se zasedání zúčastnili Dr. Ing. Radomír Habáň a Ing. Jitka Vokurková. Ukázalo se, že spojení obou komisí pro společné jednání bylo dobrým nápadem, účastníci byli totiž nejen ze zoologických zahrad.

Přehled prezentací:

- **Krajina ČR** (David Číp)
- **Ochrana biodiverzity** (Lukáš Čížek)
- **Kura kura** (Martin Hovorka)
- **Záchranný program na sysla obecného** (Markéta Jariabková)
- **Vzdělávání zaměřené na ochranu původní fauny** (Josef Kindl)
- **Rizika reintrodukce z pohledu infektologa** (David Modrý)
- **Možnosti zapojení zoologických zahrad do in situ projektů** (David Nejedlo)
- **Novinky ze světa orlosupů** (Adéla Obračajová)
- **EAZA kampaň „Silent forest“** (Tomáš Ouhel)
- **Sledování migrace husy velké** (Michal Podhrázký)
- **Proměna in situ vize Zoo Ostrava v realitu** (František Příbrský)
- **Záchranné projekty MŽP** (Hana Schovánková)
- **Program repatriace jeřábů na dálném východě** (Petr Suvorov)
- **Krajina jako domov živočichů** (Petr Suvorov)
- **Chráme mořské želvy** (Hana Svobodová)
- **Vyhledky mořských želv do budoucích let** (Hana Svobodová)

- **Repatriace amazoňana vínorudého** (Yveta Svobodová)
- **Program péče o bobra evropského v ČR** (Jitka Uhlíková)

Společné jednání komisí pro poloopice, starosvětské a novosvětské primáty, gibony, lidoopy, malé a velké kočky, Zoo Dvůr Králové 25.-28. 4.

Společné jednání těchto šesti komisí se tentokrát odehrálo v Zoo Dvůr Králové nad Labem. Komise se za naši zoo zúčastnili Ing. Jitka Vokurková, Josef Drtil, Veronika Peterková a Magda Trizmová. Účast byla hojná, a kdo dorazil, toho nelitoval. Všechny čtyři jednací dny byly nabitě zajímavými prezentacemi, nechyběla ani prohlídka zoo a večerní přednášky. Každá zúčastněná zoo obdržela sborníky k jednotlivým komisím a také prezentace v elektronické podobě k přednáškám, které proběhly.

Komise pro poloopice

- **Poloopice v UCSZOO v roce 2016** (J. Vokurková)
- **Novinky u poloopic 2016-2017** (J. Vokurková)
- **Co nového v Prosimian TAG** (J. Vokurková)
- **Chov lemurů v Zoo Jihlava** (Š. Krčilová)
- **Lemuři v Zoo Praha** (D. Vala)
- **Mikrobiom u lemurů - co nám může prozradit?** (P. Bolechová)
- **Noční poloopice v Zoo Jihlava** (M. Dohnal)
- **Noční Tanganika** (J. Kanichová)
- **Ostrovni expozice lemurů v Zoo Ostrava** (J. Kanichová)
- **Poloopice v Zoo Ostrava 2016 a novinky 2017** (J. Kanichová)
- **Význam exudátů v potravě primátů** (P. Bolechová)
- **Ochrana outloňů v Indonésii na Sumatře v roce 2016** (F. Příbrský)

Komise pro starosvětské primáty

- **Shrnutí OWM 2016 a pohled do historie** (P. Čolas)

- **Starověští primáti a EAZA member area** (P. Čolas)
- **Mléčná intolerance** (P. Bolechová)
- **Jak nakrmit 100 pavíánů pláštíkových – Wildlife Reserve Singapore** (P. Bolechová)
- **Využití javorové siláže ve výživě gueréz pláštíkových** (P. Bolechová)
- **Okus, aneb co komu chutná** (P. Bolechová)
- **Pavíán pláštík v EAZA** (P. Bolechová)
- **OWM primáti v roce 2016 v Zoo Jihlava** (R. Viduna)
- **15 let zkušeností s průchodím výběhem makaků červenolicích** (J. Vokurková)
- **Úhyn samice mačička Hamlyného v Zoo Bojnice** (M. Freňáková)
- **Prvoodchovy kočkodana bělonosého a drilů v UCSZOO** (M. Podhrázký)
- **Talapai v lidské péči a v Kamerunu** (D. Vala)
- **Poškození uší u mláďete guerézy pláštík v (D. Vala)**
- **Co se událo u OWM v Zoo Ostrava v roce 2016** (J. Kanichová a T. K. Dubová)
- **Slavíme? Křtiny a narozeniny v kontextu práce v zoo versus zodpovědný management populací** (P. Čolas)

Komise pro gibony a lidoopy

- **Mangabej černý a gorila nížinná v Zoo Dvůr Králové** (M. Podhrázký)
- **Noví šimpanzi v Zoo Dvůr Králové** (M. Podhrázký)
- **Rekonstrukce pavilonu primátů v Zoo Hodonín** (P. Bílková)
- **Antikoncepce u gibonů zlatolicích v Zoo Olomouc** (P. Bolechová)
- **Nový pavilon pro gibony** (J. Pluháčková)
- **Šimpanzi v lidské péči** (J. Pluháčková)
- **Kardiologické vyšetření šimpanzi samice Uly** (J. Pluháčková)
- **Rok 2016 na pavilonu goril v Zoo Praha** (M. Vojáček)

Komise pro novovětské primáty

- **Pazírky v roce 2016 v UCSZOO** (Z. Mihálová)
- **Kooperativní péče o mláďata – revize hypotéz** (M. Másilková)
- **Kosmanovití v Zoo Jihlava** (R. Viduna)

Komise pro primáty a kočky Dvůr Králové /Committees on primates and cats Dvůr Králové/

Komise malých koček

- **Zoo Bojnice a rys ostrovid** (B. Tám)
- **Malé kočkovité šelmy v UCSZOO v roce 2016** (J. Novák)
- **Odchov manulů v Zoo Brno v roce 2016** (D. Gremlicová)

Komise velkých koček

- **Pantherinae a Acinoninae v roce 2016** (J. Vašák)
- **Výskyt amyloidózy u gepardů a irbisů v Zoo Ústí** (P. Padalíková)
- **Aplikovaná zoofarmakognozie** (D. Gremlicová)
- **BCS u velkých koček** (D. Gremlicová)

Stavební komise, Zlín-Lešná 3.-5. 6.

Specializovaní zaměstnanci zoologických zahrad z naší i Slovenské republiky se sešli ke společnému jednání tentokrát v Zoo Lešná, kde při konstruktivních rozhovorech strávili tři společné dny.

Program

- Screen servis – plotové systémy
- Vacusol – solární kolektory v Zoo Plzeň
- AEG – automatické externí defibrilátory
- Pedersen – rohože
- Agroles – elektrické nářadí
- MC Bauchemie
- Prohlídka zoo se zaměřením na stavby

Komise pro chov žiraf, antilop, velbloudů, lam a koňovitých, Olomouc 30. 5.-1. 6.

Zasedání všech uvedených komisí se uskutečnilo na Hrubé Vodě v hotelu Akademie

ve dnech 30. 5. až 1. 6. Zúčastnilo se ho 57 pracovníků ze 13 českých a slovenských zoologických zahrad. Za zoologickou zahradu Olomouc se zúčastnili Libuše Veselá, Pavel Vidlár, Dana Smičková, Eliška Veselá a Michaela Valová. Součástí jednání této komise byla prohlídka Zoologické zahrady Olomouc a společná večeře na místním gastronomickém úseku.

Komise pro žirafy

Přehled prezentací:

- **Rekapitulace uplynulého roku v chovu žiraf v České republice a na Slovensku** (L. Čulík)
- **Nová taxonomie žiraf** (J. Robovský, L. Melichar, L. Čulík)
- **Poslední žirafy kordofánské v národním parku Garamba** (K. Brandlová, Mathias D'haen)
- **Body scoring u žiraf Rothschildových v pražské zoo** (M. Gloneková)
- **Krmení žiraf v českých a slovenských zoo** (L. Čulík)
- **Faktory ovlivňující přezvykování u žiraf** (M. Slepica)
- **Zkušenosti s vážením žiraf** (K. Pechrová)
- **Korekce paznehtů u žirafy Rothschildovy vstoje** (L. Melichar)
- **Transport žirafy Rothschildovy ze Zoo Budapešť do Zoo Liberec** (L. Melichar)
- **Úraz končetiny mláděte žirafy síťované v Zoo Brno**

Komise pro antilopy

Přehled prezentací:

- **Shrnutí chovu antilop UCSZOO s ohledem na priority chovu** (K. Brandlová)

Naši zástupci na jednání komise pro kopytníky /Our representation at the committee on ungulates/

- **Možnosti určování paternit a aplikovaná genetika v chovech** (B. Černá Bolfíková)
- **Postřehy z Antelope & Giraffid TAGU za uplynulý rok** (K. Brandlová)
- **Převozy antilop Derbyho v Senegalu** (L. Čulík)
- **Velké plány pro velké antilopy – žádost o IUCN SOS grant** (K. Brandlová)
- **Ozvěny konference Antelope, Giraffe, Hippo 2017** (K. Brandlová)
- **Chov pakoně běloocasého v Zoo Olomouc** (L. Veselá)
- **Hirola – historie chovu a současný stav populace** (L. Melichar v.z. Abdullahi Ali)
- **Kalahari po dešti** (K. Brandlová)

Komise pro koňovité

Přehled prezentací:

- **Úvod, seznámení s činností, složení komise, stránky www.zirafy-antilopy.cz** (L. Melichar)
- **Druhy koňovitých chované v zahradách UCSZ** (L. Melichar)
- **A-Linie koně Převalského** (J. Robovský)
- **Zebra bezhrbívá – chovatelská výzva** (L. Melichar, R. Osterballe, J. Hedeager)
- **Plemenná kniha stepních zeber** (L. Čulík)
- **Zebra kapská – příběh se šťastným koncem**

Komise pro velbloudovité a vzácná plemena domácích zvířat

Přehled prezentací:

- **Přehled chovu velbloudovitých v ZOO ČR a SR a statistické vyhodnocení chovu po 15 letech** (D. Hyláková)
- **Co vše se lze zjistit z moči velbloudů, lam a skotu** (T. Fedorová)
- **První narozené velbloudě v Zooparku Vyškov** (D. Hyláková)
- **Video – porod velblouda v Zoo Košice** (P. Pastorek)
- **Chov zubra evropského v Zoo Tábor** (O. Kott)

Ekonomická komise, Olomouc 25.-27. 9.

V roce 2017 naše zoologická zahrada pořádala historicky poprvé ekonomickou komisi pro členy UCSZOO. Zúčastnilo se přes 20 ekonomických zástupců českých a slovenských zahrad. Setkání zahájil ředitel

Ekonomická komise v Olomouci
/Economic committee in Olomouc/

Zoo Olomouc Dr. Ing. Radomír Habáň. Ekonomická komise se věnovala problematice pracovní-lékařských služeb, nařízením o ochraně osobních údajů (známé jako GDPR), cestovním náhradám, registru smluv, investicím, uplatňování DPH, odvodu tržeb a dalším tématům.

Komise pro chov ryb a ploutvonožců, Jihlava 3.-4. 10.

Počátkem října se ve výukovém centru PodpoVRCH v Zoo Jihlava konalo pracovní setkání odborných komisí pro chov ryb a ploutvonožců při UCSZOO. Jednání se zúčastnili zástupci deseti zoologických zahrad. Zoo Olomouc zde zastupovali Josef Drtil a Tomáš Podhorka.

Po příjezdu jsme měli možnost projít si celou zoo a seznámit se se zázeminím jednotlivých expozic. Pro nás akvaristy byl nejzajímavější nově otevřený Tropický pavilon, kde je možné vidět různé druhy tropických ryb ve společných expozicích s krokodýly,

vodními želvami nebo anakondami. Zde také můžete spatřit medúzy talířovky ušaté (*Aurelia aurita*), které se dokonce začaly nepohlavně rozmnožovat – na stěnách expoziční i filtrační nádrže se začala objevovat vývojová stádia polypa.

Odpoledne proběhlo jednání komise pro chov ryb. Jako první bylo na programu seznámení se stavem a novinkami v akvarijních expozicích jednotlivých zoo. Dále nám byly představeny některé z chystaných

Komise pro chov ryb se konala v Jihlavě
/Committee on fish breeding was held in Jihlava/

Foto z marketingové a vzdělávací komise
/Photo from the marketing and education committee/

projektů a rekonstrukcí v zúčastněných zoo. Přínosná byla také diskuse o zkušenostech s transporty mořských živočichů a prezentace o odchovech mořských ryb, zvláště pak parmovce skvělého (*Pterapogon kauderni*). Druhý den dopoledne se uskutečnilo jednání komise pro chov ploutvonožců, na kterém byly prezentovány zajímavé zkušenosti z výcviku lachtanů a tuleňů.

Setkání členů vzdělávací a marketingové komise, Bojnice 10.-12. 10.

Společné setkání členů komisí pro vzdělávání a marketing se konalo opět na Slovensku, tentokrát v Zoologické zahradě Bojnice a zúčastnilo se jej přes čtyřicet zástupců z osmnácti českých a slovenských zoologických zahrad. Za Zoo Olomouc se komise zúčastnili Karla Břečková, Pavel Javůrek a Milan Kořínek. V rámci přednášek jsme byli informováni například o novinkách na úseku propagace a marketingu v ostatních zoo a uskutečnila se prohlídka zoologické

zahrady. V nabídce byla také návštěva Muzea pravěku, které zajímavou formou představuje pravěký svět v této lokalitě. Poslední den setkání mohli účastníci navštívit Hornonitriansky banský skanzen – baňu Cigel’.

Přehled prezentací:

10. 10.

- **Zhodnocení projektu „Vzdělávání pedagogů“** (Jolana Stáňová; Zoo Liberec)
- **Končící kampaň „Let it grow“** (Šárka Nováková; Zoo Ostrava)
- **Problematika eutanazie a propagace** (Věra Vrabcová; Zoo Ústí n. L.)

11. 10.

- **Zhodnocení uplynulého roku z pohledu komise pro vzdělávání a marketing UCSZOO** (Šárka Nováková, Eva Malešová)
- **Směrování zoologických zahrad z pohledu marketingu a propagace** (Petr Čolas; Zoo Ostrava)

- **Nová kampaň EAZA „Silent Forest – Asian Songbird Crisis“** (Barbara Tesařová; Zoo Liberec)
- **Představení in - situ projektu** (Iva Uhrová; Zoo Hodonín)
- **„Jiný“ pohled na vzdělávání** (Metod Macek; Eko centrum Zázrivá)
- **Jak správně zhotovit budku pro ptáky** (RNDr. Vladimír Slobodník Cs.; ŠOP SR)
- **Zoolympiáda 2017/2018** (Andrea Klasová; Zoo Bojnice)
- **Aktuální stav soukromých zoo v SR a ČR** (Martin Vobruba; Zoo Plzeň)
- **Návštěva Múzea praveku – objevte praveký svět ešte zábavnejšie!**

Komise pro ptáky, Jihlava 18.–19. 10.

Komise pro ptáky se uskutečnila ve dnech 18. a 19. 10. v Zoo Jihlava. Hlavním tématem byl chov zpěvného ptactva v souvislosti s kampaní EAZA 2017 – 2019 nazvanou Silent Forest. Za Zoo Olomouc se zúčastnila ošetřovatelka ptactva Kateřina Šteckerová.

Stavební komise, Olomouc 8.–10. 11.

Podzimní setkání stavební komise proběhlo pro změnu v Zoo Olomouc. Účastníci řešili své odborné záležitosti, a rovněž absolvovali prohlídku zoologické zahrady zaměřenou hlavně na stavby.

Program

- Umělé stavby
- Epoxidové podlahy
- Agroles – elektrické nářadí
- Prohlídka zoo se zaměřením na stavby

*Zpracovali: Dr. Ing Radomír Habáň,
RNDr. Libuše Veselá, Ing. Jitka Vokurková,
Ing. Karla Břečková, Milan Kořínek,
Bc. Markéta Steinerová, DiS.,
Ing. Radek Dvořák, Eva Šlosarčíková,
Josef Drtíl*

ANNUAL REPORT 2017 ZOOLOGICAL GARDEN IN OLOMOUC, CZECH REPUBLIC

Summary

Dear friends,
Again this year, you are receiving the annual report from the Olomouc zoo, summarizing and detailing all the events of the year past. The most significant of them was the construction of the Kalahari African Pavilion. Thanks to the investment support of the Statutory City of Olomouc, we have managed to build a very attractive pavilion that significantly affected the appearance of the central part of our zoo. We will place two interesting animal species onto its premises, species that have not been kept at the Olomouc Zoo yet. These are aardvark and honey badger. Last year the construction of the next stage of the safari section in Olomouc Zoo was completed. In 2018 in this section the visitors will be riding a train in the midst of a group of Arctic wolves.

Due to the ongoing bark beetle infestation, further sprouting of spruces was effected, which caused a decrease in the natural shade in the outcrops. We are trying to provide our animals with protection from the sun and hot weather not only by planting new trees, but also by building new tree breeding facilities.

Last year, our zoo was visited by more than 339,000 visitors, roughly the same

as in 2016. The Olomouc Zoo holds approximately the same number of animal species as in the previous years, there was no significant change in their total numbers. A pleasant occurrence not only for the staff of the zoo, but also for its visitors, was the rearing of two young cubs of black bears. The Olomouc Zoo also operates in the field of nature conservation. In addition to participating in conservation programs to the extent of our conditions, such as the release of wild owls and little owls into the wild, we were also involved in projects abroad. Within the animal wildlife re-introduction program, we provide eggs of two types of cranes for subsequent incubation and release in the Far East region of Russia. We are also a partner of the Czech Coalition for the Conservation (CCBC) and support the Kukang project in Indonesia.

We would like to thank all those involved in the development of the Olomouc Zoo, thank our visitors for their interest, and thank our founder, the Statutory City of Olomouc, for their cooperation and support. We would also like to thank the Ministry of the Environment, the sponsors and, last but not least, our colleagues who ensure the day-to-day running of the zoo and are greatly responsible for the visitors' satisfaction. We believe that in the years to come we will maintain the position of one of the major tourist destinations in the Olomouc Region and the Czech Republic.

*Dr. Dipl.-Ing. Radomír Habáň
Director of the Olomouc Zoo*

TABLE OF CONTENTS

ZOOLOMOUC

INFORMATION ABOUT THE ZOO	4
TELEPHONE AND CONTACT DIRECTORY OF THE OLOMOUC ZOO STAFF	5
A FEW WORDS OF INTRODUCTION FROM THE DIRECTOR	138
BREEDING ACTIVITIES IN 2017	140
MAMMALS	140
CARNIVORES	140
PRIMATES	141
UNGULATES	141
OTHER MAMMALS	142
REARING OF BLACK BEARS	143
REARING OF JAPANESE MACAQUES	143
COMPLICATED REARING OF ALPACA LAMA YOUNGLINGS	143
BIRDS	143
REARING OF GREATER FLAMINGOS	144
TERRARIA	144
AQUARIA	144
TRANSFER OF BLUESPOTTED RIBBONTAIL RAY FROM ZOO ARNHEM	145
BANDED JEWEL CICHLID	145
OTHER ACTIVITIES OF THE BREEDING SECTION	145
RESEARCH AND COOPERATION WITH STUDENTS	145
THE AARDVARK SEX DETERMINATION	145
POPULATION AND GENETIC EVALUATION OF THE WEST CAUCASIAN TUR	145
IN-SITU PROJECT FOR THE PRESERVATION OF BUFFED-CHEEKED GIBBONS	145
PUBLISHING ACTIVITIES	145
COMPETITION FOR 'BREEDING OF THE YEAR'	146
THE KUKANG RESCUE PROGRAM	146
DERBIANUS CONSERVATION	146
THE SYOPAP EDUCATIONAL CENTRE S.R.O. IN OLOMOUC	146
VOLUNTEERS AT OLOMOUC ZOO	146
OUR COOPERATION WITH THE CENTRE FOR CHILDREN AND YOUTH IN OLOMOUC	146

RESCUE STATION FOR HANDICAPPED ANIMALS	147
BIRDS OF PREY	147
VETERINARY CARE	147
SOUTHERN TAMANDUA HEALTH PROBLEMS	147
NUTRITION AND FEEDING	147
ZOO MARKETING	147
VISITORS' TURN-OUT AT THE OLOMOUC ZOO IN 2017	147
PROMOTION OF THE ZOO	148
AFRICAN PAVILION KALAHARI	148
AMERICAN SAFARI SECTION	148
NEW VISUAL STYLE AND ONLINE PRESENTATION OF THE ZOO	148
GEO-TRAIL	148
SALE OF MERCHANDISE	148
MOST SIGNIFICANT EVENTS IN 2017	149
EASTER AT THE ZOO	149
ZOO GAME	149
KIDS' WEEKEND	149
COMMENTED FEEDING	149
WEEKEND OF RECORDS	149
NIGHT OF GHOSTS AT THE ZOO	149
CHRISTMAS AT THE ZOO	149
COOPERATION WITH THE MEDIA	150
EDUCATION AT THE OLOMOUC ZOO	150
SPONSORS OF OLOMOUC ZOO	150
BASIC ECONOMIC DATA	151
CATERING SERVICES	151
CONSTRUCTION AND MAINTENANCE	151
GARDENING	152
CONFERENCES, SEMINARS AND MEETINGS OF EXPERT BOARDS OF UCSZOO IN 2017	152
LIST OF ANIMAL SPECIES KEPT AT THE ZOO IN 2017	154
MAMMALS	154
BIRDS	159
REPTILES	162
FISH	164
CARTILAGINOUS FISHES	167
INVERTEBRATES	167
LIST OF PROTECTED ANIMAL SPECIES	170

BREEDING ACTIVITIES IN 2017

PAGE 8

At 31 December 2017, the Olomouc Zoo kept in all 400 species and 1,811 animals of total registration value of **EUR 304,132.63**. Compared to previous year figures, this is about 3 species and 113 individual animals more.

The year 2017 can be considered a successful breeding year. A lot of younglings were born; for the first time, we bred American black bear cubs, Tokay geckos, Vietnamese sika deer and Mesopotamian deer. We have repeatedly bred Bearcats, Southern tamanduas and Giant anteaters, Rodrigues fruit bats, Black-and-white ruffed lemurs, South-African gemsboks, West Caucasian tur, Siberian ibex, North American porcupine, Greater flamingos, Waldrapp, Barn owls, Madagascar day geckos. After many years, we had managed to rear youngsters of Brush-tailed bettong kangaroo and White-headed lemur.

Species and Individuals in the Animal Collection of Olomouc ZOO as of December 31, 2017

	Species	Individuals	Loan	Price [EUR]
Mammals	96	706	138	233,967.81
Birds	60	387	53	38,582.01
Reptiles	30	98	12	7,685.96
Fish	117	363		5,909.83
Chondrichthyes	4	5		13,819.07
Invertebrates	93	365	1	4,167.96
Total	400	1 924	204	304,132.63

MAMMALS

PAGE 9

CARNIVORES

PAGE 9

The Hudson wolf pack reared eight cubs in total. At the end of year we have group of 16 individuals. Later they will be moved to new safari section where a train with visitors will go. Another species from canine family are Fennec foxes. A young couple has repeatedly attempted to reproduce, unfortunately without success. The Malayan Sun bear Bara still lives in the old enclosure. She is about 30 years old. The American black bears have delighted us with the rearing two cubs. Arthur and Amelia born on 4 January were the first younglings born in the year 2017. By the end of the year, they have still been separated from their father. Due to the mild winter, they had not gone for winter sleep, so visitors could see them during the Christmas holidays. They should leave the zoo in autumn 2018.

The young Bearcat male will go to an English zoo at the beginning of 2018. The breeding of these animals was not successful for a long time. Among the other civets, two meerkats managed to rear their cubs. The Long-nosed cusimanse remained unsuccessful, though. There were several changes in small cats. Young Servals born 2016 left to Opole Zoo and Ostrava Zoo. In autumn we received Amur cat kits from the Jihlava Zoo. Carpathian lynx have managed to rear one male. During the windswept in October, their enclosure was damaged, so they had to be replaced to a provisory accommodation and their enclosure must be repaired. We have solved the health problems of the Fishing cat male. By modifying the feed ration and adding pills for better digestion, its health was improved. It was recommended by the EEP Coordinator to move the cat to the Rotterdam Zoo, due to repeated unsuccessful breeding attempts with our female. He will leave at the beginning of 2018. In 2017 our Amur tiger pair was not allowed to reproduce. The young female Rose traveled to the

Knuthenberg Safari Park in Denmark. The successful rearing of the young Amur leopard male Kryšpín born in autumn 2016 continued. In 2018 he will travel to a new destination.

PRIMATES

PAGE 15

Three of our four lemur species were successful in reproduction in 2017 Ring-tailed lemurs having reared three babies, Black-and-white ruffed lemur and White-fronted lemur one. The tamarins bred in large numbers. The Pygmy marmosets, Geoffroy's marmosets and Silvery marmosets managed to breed. The Golden lion tamarin female has given birth to a dead baby and she also died after the birth. The newly imported species are Black-chested mustached tamarins. In the group of Common squirrel monkeys, the breeding male was changed for an unrelated one. And, by the end of the year, three youngsters were born. In the case of the Patas monkeys, the genetically valuable male imported from Africa unfortunately died. But a younger male gradually matured and became interested in all the females. In the case of the Japanese macaques, four youngsters were born; in their enclosure, facilities for catching animals and feeding during the winter months was built. As expected only White-handed gibbon female was pregnant, the Yellow-checked gibbon females having contraceptive implant. In March a very nice light female was born.

UNGULATES

PAGE 20

The Rothschild's giraffes have been some of the biggest celebrities in Zoological Garden Olomouc for decades. In wild nature, they are at risk of extinction. Giraffe breeding, as well as breeding of other rare species, is regulated by the European Endangered Species Programme. From the point of view of the coordinator, only some of our giraffes are suitable for breeding. At the end of

2017 we have a total of 13 giraffes at Zoo Olomouc: 2 males and 11 females. The male named Marc is considered to be an extremely valuable animal and has a 100 % known origin, but this male is genetically compatible only to the oldest of our females Zaira – the others are his daughters. We gave the pair another opportunity to breed. South-African gemsboks bred 4 calves. In the spring 2017, Kadet was again in the enclosure as a herd male, but after mating the females he began to behave aggressively. Therefore, he had to be separated. The condition of the whole herd has also been positively influenced by the change in feeding. To rejuvenate the herd, we keep the young females in our zoo, and brought a young male Axel from Safari Park Beekse Bergen, which regarding to his age is likely to be used in reproduction in the 2019 season. The White-tailed Gnu calves were born in an unfavorable proportion of the sexes. In 2017 we reared only one young female. We partially changed the breeding method for these antelopes, the male was in the herd in later in summer so that females will give births in spring months in their enclosure. Critically endangered Addaxes were allowed to reproduce in the frame of EEP in 2017. We expect youngsters in the first months of 2018. We were very happy to have a Reindeer rearing nine calves. By the end of summer 2016, just before the rutting, a breeding male died. During his life he became the father of only one male born 2015, who mated all the females. During the spring, there were 11 births, in two cases complications occurred during delivery and 9 calves were reared. We received an unrelated young reindeer born in 2016 from the Brno zoo. In spring 2017 the Muskox died, at the same time it was necessary to find a place for a seven-year-old musk male of the *O. m. wardi subspecies*, who lived in Liberec

Zoo, so we housed him in our enclosure. We asked the coordinator to recommend one or two females for him, but so far we have not received any answer. The Alpine chamois are doing very well. We have a healthy herd of 10 animals and this year 3 younglings were born. We are going to change the breeding male in the herd. The Markhors are in good condition as they evidenced by 6 kids. In 2016 we noted sexual activity among our Camels, so we expected pregnancy in both of the younger females. Unfortunately, this was not the case, and the male Zet will have to be changed. Two red river hog females are waiting for a partner and new quarters, which should be part of the planned African Wetland Exposition. The visitor-accessible range with dwarf goats enjoys enduring interest of the public and, above all, of children. We use goats, Cameroon and Valachian sheeps, Alpacas and others as marketing animals. The dwarf rabbits attract much attention, but we cannot leave them without direct supervision. That is why we chose two big breeds of rabbits. So far they are in a back enclosure, and we are preparing exposure areas for them. In the autumn we moved our male of Chapman's zebra to Zoo Dvůr Králové. Only two pregnant mares – Dáša and Tabby and three young females remained in our garden. We will have to carefully select new male for them. A lot of kids in several mountain goat species were born. We reared nine West Caucasian tur kids, eight Siberian Ibexes and seven wild goats. For several years in summer we had been adding coccidiostats to food. As a result the number of dead youngsters has decreased. In 2017 DNA study took place on current European population of West Caucasian tur. It will help coordinator with set up of appropriate combinations of individuals to maintain variability within the species. We have bred Persian fallow deer and Vietnamese sika deer. We had

problems with Eurasian elks. During the 2017, young male from Zoo Prague and female from Zoo Chomutov died. The exact cause of death was not determined. Moufflons reared 12 younglings and all young males left our zoo at the end of the year. European bison did not breed this year, the females from 2016 will be re-introduced probably in 2018.

OTHER MAMMALS

PAGE 27

The open enclosure for kangaroos and Black-tailed prairie dogs is very popular. At the turn of 2017–2018, we had four adult red kangaroo males in the enclosure, the rest of the herd consisted of females with their young. In 2017, we obtained an unrelated Parma wallaby male from Prague Zoo. Brush-tailed bettongs bred after a long break, and the young male traveled to another institution. At the end of the year, a breeding male died. Currently, we have recommendations for importing a genetically valuable male from Hungary. At the beginning of the year, the Giant anteaters gave birth to a young that unfortunately died shortly after the birth. In the second half of the year a male was born. We still treat his father for skin problems. The Southern tamandua female was imported from the Spanish zoo Faunia. The young tamandua male Tobi left to the London Zoo. The 2016 young one died in June 2017. The tamandua born on 31st December was the last youngling of the year 2017. The representatives of the *Xenarthra* genus in the South American pavilion are also sloths. Female Pepina gave birth to her first young, which died on the tenth day after the birth. The baby was born non-viable, with only a small functional part of lungs. At present, we only have two Large hairy armadillos. A new species, guinea pigs, were brought to revitalize the exposition of the Sloths and Southern

tamanduas. We bred twelve younglings. Several younglings of the Indian crested porcupines were reared. In the middle of the year, we achieved the number 13 individuals. American porcupines are one of the species which are not easy to keep and reproduce in captivity. In the year 2017 we reared two youngs. At the end of 2016, we sent two North American porcupines to the Yekaterinburg Zoo and as an exchange in March 2017 we received a young Aardvark male. This animal will be one of the inhabitants of the new Kalahari pavilion. After the New Year we expect a female from Prague. The Rock hyrax are ready for the new Kalahari pavilion They successfully bred in our zoo, and in 2017 they brought two younglings. At the end of December we had 46 Rodrigues flying foxes and several females were gravid. Their placement is not too easy. Because the owner of all animals is island Mauritius. The night pavilions are not too common and finding new breeders is difficult. The golden agoutis were successful in breeding too.

REARING OF BLACK BEARS

PAGE 32

The American black bears have delighted us with the successful rearing this year. The cubs were born on 4th January. We didn't know their number for a long time because we did not want the female to be disturbed. After first check we knew that we had two young bears – male and female. They were weighed each week and later rooted and inoculated. At the age of free months they began to receive the first solid meals. In four months they left the female's enclosure for the first time and went out. Arthur and Amelia have been kept only with their mother, separated from the male. Due to the mild winter, they haven't gone for winter sleep, so visitors could see them during the Christmas holidays. The female managed the rearing very well.

REARING OF JAPANESE MACAQUES

PAGE 33

The open enclosure of the Japanese macaques is still very popular and is available for visitors only a part of the day. Commented feedings were taking place in the front of the enclosure and visitors watched the macaques from the bridge. Five babies were born in 2017, but one of them was dead. It was born by our oldest female. The four remaining babies were in great condition. In enclosure we set up building for capturing them. It will also serve as an shelter before bad weather during the winter.

COMPLICATED REARING OF ALPACA LAMA YOUNGLINGS

PAGE 35

The newborn Alpaca tried to suckle from his mother, which probably didn't have enough of milk. During the second day after the birth he was apathetic and his condition was really bad. The help of veterinary was necessary. The condition of the young alpaca improved significantly after treatments with antibiotics and infusions. But he had another problem with damaged ligaments on the hind limb. He received the injection of Selevit, the leg was fixed with bandage and later thermoplastic plaque. After a month it was removed, but the leg didn't improve. So once again Selevit and Bonharen's joint nutrition were delivered. After a few days young began to use the damaged leg properly.

BIRDS

PAGE 37

The beginning of the season in bird breeding was disrupted by bird flu epidemic and related veterinary measures. Because of the avian influenza no release of eggs of the Manchurian and White-napped cranes were transported to the Far East in the frame of EARAZA reintroduction programme. In spring we lost the breeding female white – napped crane, a pair of royal cranes and

a young pair of demoiselle cranes. The fox family was the cause of the loss. In October, a complete reconstruction of the aviary was planned, but due to the rainy autumn it was postponed. After the fall of the tree during a strong wind a wire mesh was damaged, and the aviary became definitively uninhabitable. The repairs will begin in the spring. A new exhibition for the ara parrots was created, which the visitors are eager to see. Rearing was successful in the steppe eagles, the snowy owls, the Manchurian crane, and the barn owls, whose chicks were slated for release. For the new exposition, we have acquired three types of weavers and ring-necked doves.

REARING OF GREATER FLAMINGOS

PAGE 43

After one year of a break flamingoes were nesting again. The beginning of nesting was accompanied by complications in the form of bird flu, so the birds were closed in their winter quarters until April and could go out only for the period necessary for cleaning. Later the birds choosed the place for nesting in another part of their enclosure comparing with the previous years. The maximum number of nesting couples was 18. In the 2017 season, a total number of the laied eggs was cca 40, but a lot of the eggs was disturbed by a strong rain or eaten probably by martens, only 9 of them were hatched and 6 young flamingos were reared. We observed the growing and rearing of the chicks.

TERRARIA

PAGE 45

Many changes have been made during the past few years in our terrariums. We changed the composition of species and terrariums. The first new inhabitants were two small species of iguanas – Blue Spiny Lizard (*Sceloporus cyanogenys*) and Northern Curly-tailed Lizard (*Leiocephalus carinatus*). We created combined exposition with our three

male Gila monster (*Heloderma suspectum suspectum*). We sent two last young African Dwarf Crocodiles (*Osteolemus tetraspis*) to another facility. We created new exposition with the Merten's water monitors (*Varanus mertensi*). We also reorganized the exposition with Tokay gecko (*Gekko gecko*) and South Asian Box Turtle (*Cuora ambonensis*). Later male of Fiji Banded Iguana (*Brachylophus fasciatus*) was placed there. We have the Tokay geckos (*Gekko gecko*) in the back enclosures. The newly assembled couple laid the first eggs and we had younglings from them. In the new Kalahari Pavilion we are preparing small exposition with nine terrariums for several African species. These will probably be East African spiny-tailed lizard (*Cordylus tropidosternum*), Common flat lizard (*Platysaurus intermedius*), invertebrates, Black-necked agama (*Acanthocercus atricollis*), plated lizards *Gerrhosaurus* sp. and three species of snakes: African house snake (*Boaedon fuliginosus*), Cape coral snake (*Aspidelaps lubricus lubricus*) and East-African egg eating snake (*Dasypeltis medici*).

AQUARIA

PAGE 52

A 4,000-liter reef aquarium has been working seamlessly for the sixth year in the zoo. The collection of animals is stable, so we added only one fish this year, namely Jeweled blenny (*Salarias fasciatus*). The coral colonies continue to grow and several major interventions to the aquarium lighting had to be made. Major changes weren't required for the aquariums in the pavilion in 2017. We bred seven Banggai Cardinalfish (*Pterapogon kauderni*) and a large number of corals in the back aquariums. In the exposition, we moved the Bluespotted Fantail Ray (*Taeniura lymma*) and three species of sea stars (*Protoreaster nobosus*, *Pentaceraster mammilatus* and *Protoreaster lincki*). In the same aquarium, we were forced to dismantle a part of the decorations. We have received new species

of corals – *Sinularia dura*, *Sinularia* sp., *Tubipora musica* and *Euphyllia* sp. In the back aquariums, we have also begun with the rearing of the American horseshoe crab (*Limulus polyphemus*).

TRANSFER OF THE BLUE SPOTTED STINGRAY FROM ZOO ARNHEM

PAGE 57

In the end of 2016, the Dutch Burgers' Zoo in Arnhem offered a blue Bluespotted Fantail Ray (*Taeniura lymma*) free of charge. It was an adult, about 70 cm large female, born in October 2012 in Oceania, Lisbon. The transportation took place in January 2017. After arrival to the Zoo Olomouc, the ray had to be slowly acclimated on the parameters of the water in our aquarium. Currently she is easily accepting food provided by pliers.

BANDED JEWEL CICHLID

PAGE 59

In 2017 our collection of freshwater fish was enriched by new species of Banded Jewel Cichlid (*Hemichromis elongates*) which we managed to obtain from colleagues from Zoo Ostrava. This species hasn't been bred here yet. Approximately 35 individuals arrived to our zoo in April.

OTHER ACTIVITIES OF THE BREEDING DEPARTMENT

PAGE 60

RESEARCH AND COOPERATION WITH STUDENTS

PAGE 60

Olomouc Zoo cooperates with many universities and other institutions in the Czech Republic and other countries in the field of research. Many students work in our zoo on their bachelor's, master's and doctoral theses, and some students directly acquire practical experience in training, which is a part of education.

THE AARDVARK SEX DETERMINATION

PAGE 61

We used service of Genomia lab. They worked with methods of DNA sequencing of ZFX/Y genes for sex determination of our aardvark.

POPULATION AND GENETIC EVALUATION OF THE WEST CAUCASIAN TUR

PAGE 61

The aim of the project is to genetically analyze the population of West Caucasian tur (*Capra caucasica*) in captivity. All individual animals are listed in the studbook that has been run by the Olomouc Zoo since 1998. At the end of 2017, the captive population of West Caucasian tur consists of 155 individuals. The number of these animals in nature is rapidly declining. Population and genetic analysis is desirable for determining the long-term viability of the population and for the needs of the head of the studbook to further manage the breed.

IN-SITU PROJECT FOR THE PRESERVATION OF THE BUFFED-CHEEKED GIBBONS (NOMASCUS ANNAMENSIS)

PAGE 62

In 2017, the Olomouc Zoo signed a partnership agreement for a project, dealing with the protection of the endangered gibbons *Nomascus annamensis*. This species is not reared in human care, and therefore all protection measured must be carried out directly in the field. Less than 1,000 individual animals live in the wild, and their numbers are declining each year. Our task will be to showcase the need to protect this species through education programs for schools, via websites and other materials. Actions to directly support this project will also be organized.

PUBLISHING ACTIVITIES

PAGE 62

In 2017, our Zoo introduced a printed publication in the order of the 18th UCSZ00

Committee for Prosimians. All the zoos that are keeping these animals received a printed and electronic publications during a conference at the Dvůr Králové Zoo. The 21st edition of the EAZA West Caucasian tur Breed Book was provided in the PDF format and on the CD. Members of the breeding program received it at the annual conference in Emmen. An article about breeding Southern Tamandua was published in Gazella.

COMPETITION FOR 'BREEDING OF THE YEAR'

PAGE 63

On April 19, 2017, the annual competition White Elephant – Breeding of 2016 was held in the area of the former Capuchin Monastery in Fulnek. The Zoo Olomouc nominated several of younglings. This time we weren't awarded.

THE KUKANG RESCUE PROGRAM

PAGE 64

The Kukang Rescue Program station for the protection of the Sunda slow loris in Sumatra was expanded. Cages construction will take place here. Newly established Indonesian Foundation Yayasan Peduli Kelestarian Satwa Liar (Foundation for the Protection of Wild Animals) will lead Indonesian activities. Education continues and the Kukang library was opened for children in the field. Our campaigns inform the public and tourist about the illegal wildlife trade. Our anti-conflict team continues with work with farmers. We published brochure "How to protect your farm against animals while letting them live". All 6 captured loris which were rehabilitated in the rescue center were released by colleagues from the Sumatran Orangutan Conservation Program (SOCP) and they are monitored by "radio collars".

DERBIANUS CONSERVATION

PAGE 66

Olomouc Zoo is a member of the Derbianus Conservation Society, which deals with the

protection of critically endangered Derby's elands. The Day with an Antelope took place on 2nd September, 2017. Visitors had the opportunity to paint their faces, buy Derby T-shirts, bags, magnets and other items. All profits from the sale were intended for conservation purposes. We have recently placed a life-size model of a male Derby's eland and informational panel.

THE SYOPAP EDUCATIONAL CENTRE IN OLOMOUC

PAGE 66

From 8th to 10th September the training block for the third year of the "Zoo keeper" program took place in Zoo Olomouc. The lessons touched upon animal nutrition at the zoo, the basics of biology, small mammalian breeding, and breeding of the *Caniformia*. Students have familiarized themselves with both groups of animals and their feeding in practice. Graduates of this course can apply for positions at zoos, acquired knowledge that can be used in private breeding or in pet stores. Part of the lessons were also attended by our zoo staff.

VOLUNTEERS AT OLOMOUC ZOO

PAGE 66

Volunteering started in our zoo in 2013 and is still popular. People of all ages are involved. This year, volunteers helped with eight events. The largest volunteer participation was at the "Day for Sunda slow lorises" and the hammock making event.

OUR COOPERATION WITH THE CENTRE FOR CHILDREN AND YOUTH IN OLOMOUC

PAGE 67

Long-term cooperation with the Olomouc Children and Youth House is also ongoing. The "Zooklub" is attended by 25 children of various ages from 7 to 15 years of age. They regularly meet at the zoo every Thursday afternoon. Zoological garden and the Children and Youth House were cooperating in holding a

lot of events for visitors, such as the Earth Day, the excursions to the Schönbrunn – Vienna Zoo and the Brno Zoo, as well as organized a suburban camp for children and other events.

RESCUE STATION FOR HANDICAPPED ANIMALS

PAGE 68

Owing to the incidence of infection, the station can no longer receive birds or other wild animals. In the event of finding an injured or otherwise handicapped bird or other animal, please approach the above-mentioned stations.

BIRDS OF PREY

PAGE 69

In 2017, the exhibition of predators at the Olomouc Zoo celebrated its 21st anniversary. It was established on the basis of an ecological education project in 1996. Since June 2002, the exhibition has been open all year round. At present, there are seven permanently handicapped birds of prey, three birds of prey from our zoo and three birds of prey undergoing training for falconry.

VETERINARY CARE

PAGE 71

Olomouc Zoological Garden is under the permanent supervision of the Regional Veterinary Administration of the State Veterinary Administration in Olomouc. The most serious of the situations we had to face was the avian flu epidemic, which required a number of different measures to minimize the contact of our birds with wild birds. Veterinary care in Olomouc Zoo is provided by MVDr. Lenka Chrastinová, substituted by MVDr. Ivana Amoussa. In 2017 we also established very good cooperation with the veterinary clinic of MVDr. Michael Mazoch. The basis of the veterinary activities was again the prevention by means of regular and partially compulsory vaccinations, monitoring of the parasitological situation and the implementation of various pre-transport and post-transport examinations, as in the previous years, microchipping of animals

or contraceptive applications, according to the guidelines of the European Rescue Coordinators. Several more interesting cases were also investigated.

SOUTHERN TAMANDUA HEALTH PROBLEMS

PAGE 73

In the past few years, we have solved a number of health problems such as malnutrition, significant weight loss, diarrhea and overall deterioration in health. Everything suggests that these anteaters, especially some individual animals, are ill tolerant of the Termant feed mixture specifically designed for insect-eating mammals. Following a feed ration without Thermant, the health condition improved.

NUTRITION AND FEEDING

PAGE 75

In 2017, the food expenses amounted to EUR 223,942. The average cost per 1 feeding day was 613.54 EUR. Part of the cost was paid out of subsidies from the Ministry of the Environment, amounting to EUR 40,222.84. This year, we would like to thank all the sponsors who are delivering food gifts to us. They have a significant proportion in feed dosage for our animals. Namely, Dajana Pet, Ahold ČR, Europasta SE and many others.

ZOO MARKETING

PAGE 78

VISITORS' TURN-OUT AT THE OLOMOUC ZOO IN 2017

PAGE 78

The Olomouc Zoological Garden was visited by 339,162 persons in 2017; compared to the previous year, there was a decrease by just 344 persons. In July, 71,674 visitors turned up at the turnstiles, and the following month the count was down by 9,920. Christmas Eve tours attracted 1,452 visitors. The highest daily visitor record in 2017 was reached on the International Workers' Day, 1 May, with 5,586 visitors.

PROMOTION OF THE ZOO

PAGE 80

In 2017, the Olomouc Zoo promoted two prominent building projects – the new Kalahari Pavilion and the next stage of the safari section, the third stage being America subsection, with white wolves.

AFRICAN KALAHARI PAVILION

PAGE 80

Both the tender and the construction of the new pavilion were prolonged. Our goal is to create carefully designed, sophisticatedly spaces that will be a pleasant home for the animals and give visitors a great environment for observing their inhabitants. That's why we decided to move the opening to the next season. The final building approval took place on 8 December. This is followed by the necessary retrofitting, animal adaptation and the testing of spaces. The expected date for the opening of the Kalahari pavilion to the public is the spring of 2018.

AMERICAN SAFARI

PAGE 80

The third Safari stage in our zoo will be linked to the Eurasia area. The original smaller wolf spaces in the lower part of the zoo will merge and further extend the path, along which the trains with visitors will travel. The project had to be supplemented with the construction of a supporting “wall” due to the damage to the route and the sloping part of the area, which also allows the extension of part of the road and the building of a beautiful pedestrian observation point. We will not launch this new attraction until the next year.

NEW VISUAL STYLE AND ONLINE PREZENTATION OF THE ZOO

PAGE 81

The upgrade of the information system with elements in a unified new visual style launched by the zoo in 2015 is still progressing. A number of new educational

and interactive panels have been added. Television screens have been installed in the carnivore and monkey pavilions, with videos of the zoo being shown. Gradually, screens will be installed at other pavilions (bats, giraffes, and Kalahari). New websites are already up and running with lots of information, photos, videos, and audio materials. Promotion of the zoo outside of its grounds – through billboards, projection walls, city light panels, and other advertising spaces – is also being gradually changed to the new visual style. Interest in the zoo is also grew at web portals, Facebook, and Instagram.

GEO-TRAIL

PAGE 82

By the end of 2016, we started building a geo-trail site. The first stop built is Stop No. 2 “Volcanic Caldera with a Lava Stream”. In 2017, the construction continued, and the trail will comprise twelve stops when finished. Six of them have already been built. Each stop will consist of several geological objects and two types of educational panels. One type features an installation of geological objects, which can be viewed there. The second describes the historical processes of the formation of the rocks and their practical use.

SALE OF MERCHANDISE

PAGE 84

Visitors of our zoo lacked a shop with a wider selection of gift items outside the high season. We opened a new “zoo store” with year-round operation in the area of the main entrance box office in early April. Sales started during the Easter holidays. When choosing the range of products, we mainly focused on the animals that the visitor finds in our zoo. Gradually, the selection was completed with ceramic art, textiles, tourist stamps and cards, postcards, jigsaw puzzles, magnets, badges, books about our zoo, mugs, T-shirts, and caps from the zoo

collection with children's motifs, as well as other souvenirs.

MOST SIGNIFICANT EVENTS IN 2017

PAGE 86

This year, we removed minor events that did not get enough popularity and updated our major events. Unfortunately, most of them were held in bad weather this year.

EASTER AT THE ZOO

PAGE 86

Easter at the Zoo was among the events with updated programme. In addition to the festively decorated area, we offered Easter workshops and the opportunity to get acquainted with Easter traditions from different countries of the world. During the weekend, the visitors could visit commented feeding, and on Monday, it all culminated in the distribution of presents to the animals.

ZOO GAME

PAGE 87

Due to great interest, we created a Zoo Game called Mystery Journey, which followed the same principle as the Birthday Game last year. Ten stops were located in the zoo, each with three tasks to be fulfilled. Playing cards were available at the cash desk, where the visitors also received their rewards.

KIDS' WEEKEND

PAGE 87

The International Children's Day celebration was held on the first weekend in June. The Fairy Trail behind the entrance to the zoo offered kids a lot of games with sweet rewards. Visitors could try out various activities, toys, and home-made cookies for dogs at the children's playground. The Sunday programme was supplemented by actors from the Tramtárie Theatre, performing the play "Hugo, the Mountain Man".

COMMENTED FEEDING

PAGE 88

Also this long-standing event had a new program this year. Visitors were not supposed to set the records, but explore, try, and verify the records and super-abilities of the members of the animal kingdom.

WEEKEND OF RECORDS

PAGE 88

This long-standing event also had a new program this year. Visitors did not set the records, but explored, tried out and verified the records and super-abilities of the members of the animal kingdom.

NIGHT OF GHOSTS AT THE ZOO

PAGE 89

We keep improving the programme of this event. This year, games for children were added before announcing the winners of the best mask contest, which was followed by The Forest of Horror event. The Halloween atmosphere in the zoo was supported by carved and decorative pumpkin lanterns and lots of employees and garden visitors disguised as ghosts. The cold and raw weather fuelled the interest in kiosks with punch and a good bite to eat. Each year, the event is attended by the representatives of the Fortress of Knowledge, Photodienst, and Radio Čas, whose stands are very popular with the participants. The turn-out was lower this time due to bad weather.

CHRISTMAS AT THE ZOO

PAGE 89

This year's natural Christmas decorations were installed along the tour route since the beginning of December. The last Advent weekend, children from the Children and Youth Centre and their parents adorned Christmas trees with pet food made in the Zoo Club, and they could attend the workshops held at the Pod Věží Restaurant

and make their own Christmas decorations. On Christmas Eve, as a gift, the adult visitors had children's admission fares and some of the animals were given their Christmas food gift-wrapped. Night-time Christmas tours were available from 25 December to 2 January.

COOPERATION WITH THE MEDIA

PAGE 105

We cooperate with media of various types – print, television, radio, and websites – not just to promote the zoo, but also to continuously inform about the events at the Olomouc Zoo. We work with them at a very pleasant, friendly, yet highly professional level. For the past two years, the ideal way to pass information about current events has been the operational briefings. We have started to provide the media with our electronic monthly, ORYX, with interesting news and planned events. The editors have a comprehensive overview and continuously include posts on the zoo events.

We have also continued cooperation with the Ostrava studio of the Czech Television, broadcasting the “Good Morning” program, and intensified cooperation with selected radios, including Radio Hana, Cas, Impuls, and the Olomouc studio of the Český rozhlas (public radio broadcaster). Our articles have been regularly included in the Olomoucké listy, a journal issued by the Statutory City of Olomouc and distributed free of charge to mailboxes.

EDUCATION AT THE OLOMOUC ZOO

PAGE 107

Education is part of our work at the zoo. The composition of people interested in receiving information changes with the season. In the spring and autumn months, the zoo hosts pupils and students of elementary, secondary and high schools, and in the summer, children who spend their holidays in suburban and residential camps are frequent visitors to the

zoo. General public can enjoy commented feeding of selected animal species from May to September and commented tours in December. Activities most preferred by schools are the guided tours as part of our educational programmes, complemented by encounters with “contact animals”. We have added three environmental programmes to our offer dealing with the current issues of trade in endangered animal species, palm oil cultivation, and the CITES treaty. In 2017, 69 schools took advantage of our offer and guide services were used by 2,223 students and 186 teachers.

Numerous events for visitors are carried out in a form of nature trails, which present a variety of animal kingdom attractions in an entertaining way. Once again, we decided to organise the Zoo Game to liven up the zoo tour, which could have been attended by visitors of all ages. The Oryx virtual magazine brings news and stories from our zoo every month. The number of educational panels located throughout the zoo keeps increasing. Last year we installed almost twenty of these. A geo-trail, explaining the stages of emergence of our planet, is being built along the visitor route.

Suburban camps organized by various institutions in our zoo were attended by 311 children during the summer.

SPONSORS OF THE OLOMOUC ZOO IN 2017

PAGE 109

The twenty-fifth annual “Day of Sponsors and Friends of the Olomouc Zoo” took place on 30 September. It was a success thanks to nice sunny weather, and the meeting of adoptive parents was a hit! The Zoo organizes this meeting as a thank-you event for the financial and material support of breeding and feeding of rare and endangered animal species. This year, we received EUR 20,952 from citizens, pupils, students, grammar schools and universities, associations, clubs, entrepreneurs, and commercial companies.

We thank everyone who has decided to support the breeding of animals in our zoo.

BASIC ECONOMIC DATA

PAGE 113

Founders' funding for operation:

974.667,00 EUR

Founders' funding for PR

76.742,00 EUR

State funding (Ministry of the Environment, MŽP):

45.727,00 EUR

Transfers (funding for the "Ring-Tailed Lemur Research Centre, and Zoo Entrance", "Eurasian Safari", "Leopard Pavilion", "Info Kiosks")

11.693,77 EUR

The operations of the Olomouc Zoological Gardens in 2017 ended with a profit of **EUR 112,363.17**. The value of assets managed by the organisation increased by **EUR 202,818.36**, i.e. by 4.18 %. The value of fixed assets increased by **EUR 109,204.65**, i.e. by 2.70 %, and the value of current assets increased by **EUR 93,613.67**, i.e. by 11.63 %.

CATERING SERVICES

PAGE 117

The catering services have maintained a high quality of offer for the visitors even when organizing special events (General Meeting, Sponsors' Day, sessions of the Economic and Construction Commission). In the "Restaurant under the Observation Tower" (Resetaurace pod Věží), the separation of summer and winter seasonal offers has proven to be a success.

Revenues from its year-long operation amounted to EUR 288,743, which is more by almost EUR 23,493 than in 2016.

"The Lemust' Bistro" (Bistro U Lemurů) has expanded its range by vegetable and fruit smoothies that replaced milk shakes, and managed to earn 91,426 EUR. The sales at the "Lions' Grill" (Gril u Lvů) were lower by mere EUR 322, making the yields of both outlets almost equal.

New in the offer are also Honest Beef Burgers. Almost 10,000 pieces of these burgers were sold, and the sale of this commodity was about 33,281 EUR.

Another novelty was the LUNAMIL ice-cream stand, which sold 1,320 kg of ice cream, i.e. 16,500 servings, for 26,940 EUR.

Kofola was added to the list of drinks, increasing the demand for tapped beverages. Visitors took home 21,000 drink cups, and we will prepare a new edition of the cups for the upcoming season. The Evening of Ghosts was held in bad weather, so the attendance was lower, although almost 300 litres of punch were sold, and visitors also appreciated the thematic range of foods. On the same day, we received the "100% Palm Oil Free" certificate for the long-term use of selected raw materials, which was presented to us by Mgr. Nela Byrt from Lestari.cz.

The staff of the zoo with personal gastro VIP cards spent EUR 4,964, i.e. EUR 793 more than in 2016. Drinking stands sold 10,000 litres of coffee and 158 hectolitres of beer. The sales of other products were: over 40,000 hot dogs, nearly 5 tons of French fries, 16,000 French pancakes, and 7,000 slices of pizza. The cost of gastronomy products in 2017 climbed to EUR 519,639. Total profit from our gastronomy service was EUR 69,781. In the upcoming season, we would like to open a new stand near the carnivore pavilion, offering honest beef burgers, and to test the newly-staffed catering team.

CONSTRUCTION AND MAINTENANCE

PAGE 121

The most important project of the last year was the construction of the Kalahari Pavilion. Following the last year's site handover and the survey according to the project documentation, the construction company began the construction in January. In March, workers started building the perimeter walls, and the pavilion grew before our eyes.

Despite the continuing efforts, however, the construction company failed to meet the originally planned handover deadline of 30 June, which was moved to the autumn. In addition, the inner quarters area was built, the artificial rocks were modelled, the terraria were installed, and the interior, including the room for the nursing staff, was equipped. At the end of the year, the building had taken the desired form, but a few things still remained to be completed. The Kalahari Pavilion, built by Juraň s. r. o. with the financial support of the Statutory City of Olomouc, will be open to the public during the 2018 season. The modern home for meerkats, hyraxes, aardvarks, honey badgers and other animals cost CZK 10 million ex. VAT.

Another major event was the construction of the "Macaque Capture Facility". It was implemented by our staff in the macaque enclosure. The brick "building" that has grown during the year is intended to serve not only as a capture facility, but for separation of a group member. At the same time, it can be used for isolation, serve as a hiding place for macaques in bad weather, as well as a "dining room" when it is frosty. The building costs were completely covered from the zoo funds.

In the framework of the planned "Wolf Safari", external suppliers constructed fencing of the lower part of the newly created enclosure and made height and directional adjustments of the adjacent road. Our employees removed the old fencing of the original enclosures. At the same time, the construction of the first stage of the reinforced concrete retaining wall started, which will reinforce the slope along the route.

Other smaller repairs and maintenance works were included in the normal operation of the zoo, such as the positioning and subsequent increase of the barrier for the female and youngsters of the American black bear, repair of the fences damaged by storms, and the redevelopment of the indoor space for the flamingos.

GARDENING

PAGE 125

In the forest, everything runs in the same direction as in the past. The volume of wood damaged by bark beetle was kept below 500 m³. This year wind caused damage in the range of about 200 m³ of wood. The wind-crushed and inverted trees account for almost one-third of the volume of timber extracted. Continued wind losses can still increase. The more hollow the forest becomes, the faster it will break under wind, and the faster the bark beetle infestation will spread. And this past year we managed to do a lot of work! In 2017, over 500 spruces, 200 oaks, 100 beeches, 200 hornbeams and the same number of tilias were also planted. The winter season is mainly used to prepare the pastures for planting, as more than 5,000 seedlings are ordered for next season. Saplings from past years have done well. The larger event in this area was the complete restoration of part of the fencing area of the zoo. The migrating deer still causes damage to our planted trees. In the next year, the complete restoration of fencing will continue. In order for the new fencing to last for as long as possible, we, together with the Czech Forestry, will establish a protective zone around the fence. We have reached a further record in the sale of fuel wood, delivering around 300 m³ of wood.

For the year-round work, I thank not only my colleagues, but also experts and carers, charity organizations and schoolchildren. I cannot forget to mention the support of our Director.

CONFERENCES, SEMINARS AND MEETINGS OF EXPERT BOARDS OF THE UNION OF CZECH AND SLOVAK ZOOLOGICAL GARDENS IN 2017

PAGE 127

Just as in the years past, we also participated in many conferences and

seminars in 2017. The director of our zoo, Dipl.-Ing. Habáň, represented us at the WAZA conference, which took place at the Berlin Zoo. At the EAZA meeting held in Emmen, Netherlands, our zoo was represented by Dipl.-Ing. Habáň and Dipl.-Ing. Vokurková. Dipl.-Ing. Habáň also participated in the annual UCSZOO (The Union of Czech and Slovak Zoological Gardens), which was held at the Jihlava Zoo (Czech Republic). The Meeting of Workers of the Czech, Slovak and Polish Zoological Gardens was held at the Warsaw Zoo (Poland), and was attended by RNDr. Veselá, Dipl.-Ing. Břečková and Dipl.-Ing. Habáň. The EARAZA conference was held in Novosibirsk (Russia), but was not attended by our representatives. Within the scope of the Union of Czech and Slovak Zoological Gardens, our staff attended meetings on reptiles and amphibians, felines, primates, aquarium fish, deer, giraffes, antelopes, and odd-toed ungulates, and a meeting of a committee on education and marketing, on animal nutrition, and many others.

PŘEHLED CHOVANÝCH DRUHŮ ZVÍŘAT V ROCE 2017

SAVCI MAMMALIA

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mířít /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
Vačnatci (<i>Marsupialia</i>)								
klokan parma <i>Macropus parma</i>	2.10 <i>RDB=NT</i>	3.1	1.0	1.0	4.0	0.1	1.3	1.7
klokan rudý <i>Macropus rufus</i>	5.11 <i>ESB,RDB=LC</i>		3.2.1	3.1	1.0		2.1	5.11
klokánek králíkovitý <i>Bettongia penicillata</i>	1.2 <i>EEP,RDB=CR,CITES=I</i>		1.0	1.0	1.0		1.0	0.2
Chudozubí (<i>Xenarthra</i>)								
lenochod dvouprstý <i>Choloepus didactylus</i>	2.2 <i>ESB,RDB=LC</i>		0.0.1					2.2
mravenečník čtyřprstý <i>Tamandua tetradactyla</i>	3.1 <i>ESB,RDB=LC</i>	0.1	0.0.1	0.0.1	1.0		1.0	1.2.1
mravenečník velký <i>Myrmecophaga tridactyla</i>	1.1 <i>EEP,ISB,RDB=VU</i>		1.0	1.0				2.1
pásovec štetinatý <i>Chaetophractus villosus</i>	1.1 <i>RDB=LC</i>							1.1
Letouni (<i>Chiroptera</i>)								
kaloň rodriguezský <i>Pteropus rodricensis</i>	14.25 <i>EEP,ISB,RDB=CR</i>		4.3.1	4.3			1.2	17.26
listonos světlý <i>Phyllostomus discolor</i>	16.12 <i>RDB=LC</i>		4.1	4.1			2.1	18.12
Primáti (<i>Primates</i>)								
gibon lar <i>Hylobates lar</i>	2.2 <i>EEP,RDB=EN,CITES=I</i>		0.1	0.1				2.3
gibon zlatolící <i>Nomascus gabriellae</i>	4.3 <i>EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I</i>							4.3
kalimiko <i>Callimico goeldii</i>	1.1 <i>EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I</i>							1.1
kočkodan husarský <i>Erythrocebus patas</i>	2.4 <i>ESB,RDB=LC</i>						1.0	1.4
kosman běločelý <i>Callithrix geoffroyi</i>	6.4 <i>EEP,RDB=LC</i>		1.1.2	1.1.2	1.0		1.0	5.5.2

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
kosman stříbřitý <i>Mico argentatus</i>	2.1 ESB,RDB=LC		0.0.2	0.0.2				2.1.2
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	3.2 RDB=LC		0.0.5	0.0.5				3.2.5
kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	4.18 EEP,RDB=LC	2.0	0.0.6	0.0.3	4.0		1.2	1.16.3
lemur běločelý <i>Eulemur albigrons</i>	1.2 RDB=EN,CITES=I		0.1.1	0.1	0.1			1.2
lemur černý <i>Eulemur macaco</i>	0.4 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I						0.1	0.3
lemur kata <i>Lemur catta</i>	3.6 ESB,RDB=EN,CITES=I		0.4	0.3	2.5			1.4
lviček zlatý <i>Leontopithecus rosalia</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		1.0				0.1	1.0
makak červenolící <i>Macaca fuscata</i>	10.7 RDB=LC		3.2	2.2				12.9
mirikina bolivijská <i>Aotus azarai boliviensis</i>	2.1 ESB,RDB=LC		0.0.1	0.0.1				2.1.1
siamang <i>Hylobates syndactylus</i>	2.0 EEP,RDB=EN,CITES=I							2.0
tamarín bělovousý <i>Saguinus mystax</i>	RDB=LC	1.1						1.1
tamarín vousatý <i>Saguinus imperator subgriseus</i>	2.2 EEP,ISB,RDB=LC				1.0			1.2
vari černobilý <i>Varecia variegata</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I		0.1.1	0.1				1.2

Šelmy (Carnivora)

baribal <i>Ursus americanus</i>	1.1 RDB=LC		1.1	1.1				2.2
binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.1 EEP,RDB=VU		1.1	1.0				2.1
fenek <i>Vulpes zerda</i>	1.1 ESB,RDB=LC		0.0.2					1.1
gepard štíhlý <i>Acinonyx jubatus</i>	1.3 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I							1.3
charza žlutohrdlá <i>Martes flavigula</i>	0.1 RDB=LC							0.1
jaguár <i>Panthera onca</i>	0.1 EEP,RDB=NT,CITES=I							0.1
jaguár - černá forma <i>Panthera onca</i>	1.0 EEP,RDB=NT,CITES=I							1.0
kočka evropská <i>Felis silvestris silvestris</i>	0.2 CROH=KOH,RDB=LC							0.2

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	1.0 RDB=LC	1.1						2.1
kočka rybářská <i>Prionailurus viverrinus</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=VU							1.1
lev berberský <i>Panthera leo leo</i>	1.1 RDB=VU		0.0.2					1.1
levhart mandžuský <i>Panthera pardus orientalis</i>	2.2 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I							2.2
mangusta liščí <i>Cynictis penicillata</i>	5.1 RDB=LC						1.0	4.1
mangusta tmavá <i>Crossarchus obscurus</i>	1.1 RDB=LC							1.1
mangusta trpasličí <i>Helogale parvula</i>	1.1 RDB=LC							1.1
medvěd malajský <i>Helarctos malayanus</i>	0.1 ESB,RDB=VU,CITES=I							0.1
mýval severní <i>Procyon lotor</i>	1.2 RDB=LC				1.0			0.2
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	1.2 RDB=LC							1.2
rys karpatský <i>Lynx lynx carpathicus</i>	2.1 ESB,CROH=SOH,RDB=LC		1.0	1.0				3.1
serval <i>Leptailurus serval</i>	2.2 RDB=LC		0.0.2		1.1			1.1
surikata <i>Suricata suricatta</i>	5.3 RDB=LC	5.0	0.0.27	0.0.4	2.0.2			8.3.2
šakal čabrakový <i>Canis mesomelas</i>	1.0 RDB=LC							1.0
tygr ussurijský <i>Panthera tigris altaica</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I				0.1			1.1
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	1.2 CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I					0.1		1.1
vlk Hudsonův <i>Canis lupus hudsonicus</i>	4.7 CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I		4.4	4.4	0.2		1.0	7.9

Damani (*Hyracoidea*)

daman skalní <i>Procapra capensis</i>	4.2 ESB,RDB=LC	1.0	2.1	1.1	1.0			5.3
--	-------------------	-----	-----	-----	-----	--	--	-----

Lichokopytníci (*Perissodactyla*)

kůň domácí – minipony <i>Equus caballus</i>	1.1							1.1
kůň domácí – shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	2.3							2.3

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
osel domácí – zakrslý <i>Equus asinus</i>	0.1							0.1
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmanni</i>	1.4 RDB=NT		0.2	0.2	1.1			0.5
Hrabáči (Tubulidentata)								
hrabáč kapský <i>Orycteropus afer</i>	ESB,RDB=LC	1.0						1.0
Sudokopytníci (Artiodactyla)								
adax <i>Addax nasomaculatus</i>	3.4 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I					2.0		1.4
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	6.13		5.3	4.3	4.1	0.1	0.1	6.13
daněk evropský <i>Dama dama</i>	1.2 RDB=LC							1.2
daněk mezopotámský <i>Dama mesopotamica</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		1.0	1.0				2.1
hrošík liberijský <i>Choeropsis liberiensis</i>	0.1 EEP,ISB,RDB=EN							0.1
kamzik alpský <i>Rupicapra rupicapra rupicapra</i>	1.2 RDB=LC							1.2
kamzik horský <i>Rupicapra rupicapra</i>	0.4 RDB=LC		1.1.1	1.1.1				1.5.1
koza bezoárová <i>Capra aegagrus</i>	0.4 RDB=VU		5.2	5.2	5.2			0.4
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	4.27.2	0.1	2.2.30	2.2.23	2.2.6	1.1	1.1.1	2.26.18
koza domácí – kašmířská <i>Capra hircus</i>	0.3	0.3					0.1	0.5
koza krétská <i>Capra hircus cretica</i>	2.0							2.0
kozorožec kavkazský <i>Capra caucasica</i>	9.11 ESB,RDB=EN		4.5	4.3			1.3	12.11
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	4.14 RDB=LC	1.0	5.5	4.4	4.5		0.1	5.12
los evropský <i>Alces alces</i>	0.2 CROH=SOH,RDB=LC	1.0					1.1	0.1
markhur <i>Capra falconeri</i>	6.8 RDB=NT,CITES=I		2.6	2.6	5.0		0.2	3.12
muflon <i>Ovis aries musimon</i>	4.13		5.7	2.7	5.0		1.0	0.20
oryx jihoafrický <i>Oryx gazella</i>	4.15 RDB=LC	1.0	5.4	2.2	2.2		0.1	5.14
ovce domácí – kamerunská <i>Ovis aries aries</i>	1.7.2003		5.0.5	5.0.5	5.0	0.1		1.6.8

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
ovce domácí – valašská <i>Ovis aries aries</i>	0.4	0.1				0.1		0.4
pakůň běloocasý <i>Capreolus capreolus</i>	2.5 RDB=LC		1.0			1.0	0.1	1.4
pižmoň <i>Ovibos moschatus</i>	1.0 EEP,ISB,RDB=LC						1.0	
pižmoň grónský <i>Ovibos moschatus wardi</i>		1.0						1.0
sika <i>Cervus nippon</i>	2.5 RDB=LC		2.0	1.0			0.1	3.4
sika vietnamský <i>Cervus nippon pseudaxis</i>	1.11 EEP,ISB,RDB=LC		1.1.1	0.1			0.1	1.11
sob <i>Rangifer tarandus</i>	1.12 RDB=VU	1.0	7.3	4.3	1.0			5.15
štetkoun kamerunský <i>Potamochoerus porcus pictus</i>	0.2 EEP,RDB=LC	1.0					1.0	0.2
velbloud dvouhrbý – domácí <i>Camelus bactrianus</i>	1.3							1.3
vikuňa <i>Vicugna vicugna</i>	2.1 EEP,ISB,RDB=LC,CITES=I							2.1
zubr <i>Bison bonasus</i>	1.4 EEP,ISB,RDB=VU							1.4
žirafa Rothschildova <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	6.12 EEP,RDB=VU		1.0		2.1		2.0	2.11

Hlodavci (Rodentia)

aguti středoamerický <i>Dasyprocta punctata</i>	1.2 RDB=LC		1.0.3	1.0	1.1			1.1
dikobraz srstnatonosý <i>Hystrix indica</i>	5.6 RDB=LC		3.0	3.0	4.1			4.5
morče divoké <i>Cavia aperea</i>		1.2	2.0.15	2.0.10	2.0			1.2.10
morče domácí <i>Cavia porcellus</i>		1.6	0.0.9	0.0.9				1.6.9
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0.1.32 RDB=LC							0.1.32
urzon kanadský <i>Erethizon dorsatum</i>	2.6 RDB=LC		2.0.1	2.0	1.0		0.1	3.5
veverka kapská <i>Xerus inauris</i>	2.1 RDB=LC	1.1				1.0	1.1	1.1

Zajíci (Lagomorpha)

králík domácí – belgický obr <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>		0.3						0.3
--	--	-----	--	--	--	--	--	-----

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchov mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
králík domáci – francouzský beran strakáč <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>		3.3					1.0	2.3

PTÁCI (AVES)

Nanduové (*Rheiformes*)

nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.2.2 <i>RDB=NT</i>	0.0.2					0.0.1	1.2.3
--	------------------------	-------	--	--	--	--	-------	-------

Kasuárové (*Casuariiformes*)

emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	0.1.1 <i>RDB=LC</i>	0.0.1						0.1.2
--	------------------------	-------	--	--	--	--	--	-------

Brodiví (*Ciconiiformes*)

čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	0.1 <i>ESB,CROH=SOH,RDB=LC</i>	1.0						1.1
ibis skalní <i>Geronticus eremita</i>	8.3.1 <i>EER,RDB=CR,CITES=I</i>		0.0.2	0.0.2				8.3.3
volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	2.1.3 <i>RDB=LC</i>					0.0.1	1.0.1	1.1.1

Plameňáci (*Phoenicopteriformes*)

plameňák růžový <i>Phoenicopeterus roseus</i>	20.17.15 <i>RDB=LC</i>		0.0.8	0.0.7		1.0	0.1	19.16.21
--	---------------------------	--	-------	-------	--	-----	-----	----------

Vrubozobí (*Anseriformes*)

čája obojková <i>Chauna torquata</i>	1.3 <i>RDB=LC</i>	0.1				0.1		1.3
husa tibetská <i>Anser indicus</i>	1.0 <i>RDB=LC</i>							1.0
husice egyptská <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1.1 <i>RDB=LC</i>							1.1
husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	2.1.6 <i>RDB=LC</i>					0.0.4		2.1.2
husička dvoubarvá <i>Dendrocygna bicolor</i>	0.0.8 <i>RDB=LC</i>							0.0.8
kachnička karolinská <i>Aix sponsa</i>	<i>RDB=LC</i>	0.0.2						0.0.2
kachnička mandarinská <i>Aix galericulata</i>	1.1.6 <i>RDB=LC</i>	2.0	0.0.11	0.0.6	0.0.2	0.0.3	1.0.1	2.1.6

Dravci (*Falconiformes*)

hadilov pisař <i>Sagittarius serpentarius</i>	1.1 <i>ESB,RDB=VU</i>							1.1
kondor havranovitý <i>Coragyps atratus</i>	1.1 <i>RDB=LC</i>		0.0.1				0.1	1.0
kondor královský <i>Sarcoramphus papa</i>	1.1 <i>ESB,RDB=LC</i>							1.1

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
kondor krocanovitý <i>Cathartes aura</i>	2.0 RDB=LC							2.0
orel stepní <i>Aquila nipalensis</i>	2.3 RDB=EN		2.0	2.0	3.2			1.1

Hrabavi (Galliformes)

bažant Wallichův <i>Catreus wallichii</i>	RDB=VU,CITES=I	2.0				1.0		1.0
koroptev polní <i>Perdix perdix</i>	1.2.12 CROH=OH,RDB=LC					0.0.8	0.1.1	1.1.3
křepel horský <i>Oreortyx picta</i>	1.1 RDB=LC							1.1
kur bankivský <i>Gallus gallus</i>	1.2.5 RDB=LC		0.0.10	0.0.10		0.0.1	0.1	1.1.14
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	2.3.6 RDB=LC						0.1	2.2.6

Krátkokřídlí (Gruiformes)

jeřáb bělošijí <i>Grus vipio</i>	3.2 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I					0.2		3.0
jeřáb královský <i>Balearica regulorum gibbericeps</i>	1.1 RDB=EN					1.1		
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		0.0.2	0.0.1				1.2.2001
jeřáb panenský <i>Anthropoides virgo</i>	1.1 RDB=LC	1.2			1.1	1.1		0.1
jeřáb popelavý <i>Grus grus</i>	1.1 CROH=KOH,RDB=LC							1.1

Měkkozobí (Columbiformes)

holub nikobarský <i>Caloenas nicobarica</i>	1.0 RDB=NT,CITES=I							1.0
hrdlička damarská <i>Streptopelia capicola</i>	RDB=LC	0.3.2						0.3.2
hrdlička chechtavá <i>Streptopelia roseogrisea</i>	0.0.6 RDB=LC							0.0.6

Papoušci (Psittaciformes)

agapornis hnědohlavý <i>Agapornis nigrigenis</i>	0.0.23 RDB=VU						0.0.3	0.0.20
agapornis růžovohlavý <i>Agapornis lilianae</i>	0.0.39 RDB=NT						0.0.4	0.0.35
agapornis šedohlavý <i>Agapornis canus</i>	2.2 RDB=LC		1.1.1	1.1	0.1		2.1	1.1
ara arakanga <i>Ara macao</i>	1.1 RDB=LC,CITES=I							1.1

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	1.1 RDB=LC							1.1
ara vojenský <i>Ara militaris mexicana</i>	1.1 ESB,RDB=VU,CITES=I							1.1
aratinga sluneční <i>Aratinga solstitialis</i>	1.1 RDB=EN	3.2					1.0	3.3
kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	1.0 RDB=EN							1.0
nandej černohlavý <i>Nandayus nenday</i>	0.0.14 RDB=LC							0.0.14
papoušek černotemenný <i>Pionites melanocephala</i>	2.3 RDB=LC		0.0.1		0.1			2.2
papoušek mniši <i>Myiopsitta monachus</i>	0.0.32 RDB=LC				0.0.1		0.0.1	0.0.30
papoušek nádherný <i>Polytelis swainsonii</i>	1.1 RDB=LC						1.1	
papoušek šupinkový <i>Pionus maximiliani</i>	1.0 RDB=LC							1.0

Kukačky (Cuculiformes)

turako fialový <i>Musophaga violacea</i>	1.1 ESB,RDB=LC	1.1						2.2
---	-------------------	-----	--	--	--	--	--	-----

Sovy (Strigiformes)

sova pálená <i>Tyto alba</i>	4.4 CROH=SOH,RDB=LC		0.0.6	0.0.6	0.0.6		0.1	4.3
sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	2.2 RDB=LC		1.3.1	1.3	1.2		1.0	1.3
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	2.2 CROH=SOH,RDB=LC	1.2						3.4
výr velký <i>Bubo bubo</i>	1.0 CROH=OH,RDB=LC							1.0
výreček malý <i>Otus scops</i>	2.5.1 CROH=KOH,RDB=LC							2.5.1

Srostloprstí (Coraciiformes)

toko Deckenův <i>Tockus deckeni</i>	1.1 ESB,RDB=LC							1.1
toko šedý <i>Tockus nasutus</i>	1.1 RDB=LC						1.0	0.1
zoborožec kaferský <i>Bucorvus leadbeateri</i>	3.1 ESB,RDB=VU		0.0.3	0.0.1	1.0			2.1
zoborožec šedolící <i>Ceratogymna brevis</i>	2.2 RDB=LC							2.2
zoborožec temný <i>Aceros plicatus</i>	ESB,RDB=LC	2.0			1.0		1.0	

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
zoborožec tmavý <i>Anthracoseros malayanus</i>	1.1 ESB,RDB=NT	1.0			1.0			1.1
Šplhavci (Piciformes)								
arassari zlatolící <i>Selenidera culik</i>	1.0 RDB=LC						1.0	
vousák senegalský <i>Lybius dubius</i>	1.2 RDB=LC	1.0						2.2
Pěvci (Passeriformes)								
čečetka zimní <i>Acanthis flammea</i>	0.0.2 RDB=LC						0.0.2	
hýl mexický <i>Carpodacus mexicanus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.1						0.1.1
kraska červenozobá <i>Urocissa erythrorhyncha</i>	1.1 RDB=LC							1.1
křivka obecná <i>Loxia curvirostra</i>	1.1 RDB=LC		0.0.4	0.0.4				1.1.4
snovač Jacksonův <i>Ploceus jacksoni</i>	RDB=LC	0.0.7						0.0.7
snovač rudozobý <i>Quelea quelea</i>	RDB=LC	0.0.16						0.0.16
snovač zahradní <i>Ploceus cucullatus</i>	RDB=LC	0.0.8						0.0.8
zeblička pestrá <i>Taeniopygia guttata</i>	RDB=LC	0.0.6			0.0.6			

PLAZI (REPTILIA)

Želvy (Chelonia)

kajmanka dravá <i>Chelydra serpentina</i>	0.0.2 RDB=LC							0.0.2
klapavka obecná <i>Sternotherus odoratus</i>	1.1 RDB=LC							1.1
želva amboinská <i>Cuora amboinensis</i>	0.0.1 ESB,RDB=VU							0.0.1
želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	0.1.3 RDB=LC				0.1.2		0.0.1	
želva nádherná <i>Trachemys scripta scripta</i>	0.0.1 RDB=LC				0.0.1			
želva ostruhatá <i>Centrochelys sulcata</i>	3.2 RDB=VU				1.0			2.2
želva skalní <i>Malacochersus tornieri</i>	2.0 ESB,RDB=VU							2.0
želva stepní <i>Testudo horsfieldii</i>	5.5.2 RDB=VU	0.1						5.6.2

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odchovy mláďat /Breed/	Odchod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
želva tuniská <i>Testudo graeca nabeulensis</i>	3.0 RDB=VU							3.0
želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	2.2 RDB=NT							2.2
Krokodýli (Crocodylia)								
krokodýl čelnatý <i>Osteolaemus tetraspis tetraspis</i>	1.1.13 ESB,RDB=VU,CITES=I				0.0.13			1.1
Šupinatí (Squamata)								
agama límcová <i>Chlamydosaurus kingii</i>	1.1 RDB=LC							1.1
agama vousatá <i>Pogona vitticeps</i>		1.0						1.0
agama západoafrická <i>Agama africana</i>	8.1.1 RDB=LC	0.3					1.2	7.2.1
felzuma <i>Phelsuma grandis</i>	1.4 RDB=LC	0.1	0.0.2	0.0.2	0.2		1.0	0.3.2
felzuma Standingova <i>Phelsuma standingi</i>	2.1 RDB=VU	0.1					1.0	1.2
gekon obrovský <i>Gekko gecko</i>	2.0.3	0.1	0.0.5	0.0.5	0.0.3			2.1.5
hroznýš Dumerilův <i>Acrantophis dumerili</i>	1.2 RDB=VU,CITES=I						1.0	0.2
hroznýš královský <i>Boa constrictor</i>	1.2							1.2
hroznýš psohlavý <i>Sanzinia madagascariensis</i>	2.1 ESB,RDB=LC,CITES=I				2.0		0.1	
chameleolis vousatý <i>Anolis barbatus</i>	2.2	2.3			0.1	1.1	1.1	2.2
kobřík kapský <i>Aspidelaps lubricus</i>		2.2						2.2
korovec jedovatý <i>Heloderma suspectum suspectum</i>	3.0 EEP,RDB=NT							3.0
krajta Macklotova <i>Liasis mackloti</i>	1.1							1.1
krajta zelená <i>Morelia viridis</i>	0.0.1 RDB=LC							0.0.1
leguán fidžijský <i>Brachylophus fasciatus</i>		1.0						1.0
leguánek modrý <i>Sceloporus cyanogenys</i>	3.0 RDB=LC	0.2						3.2
leiocefalus kýlnatý <i>Leiocephalus carinatus</i>		2.0.2					0.0.2	2.0

Název /Species/	Stav 01. 01. 2017 /Status/	Příchod /Arriva/	Narození /Births/	Odhovy mláďat /Breed/	Odhod /Departure/	Jiné úbytky /Other decrease/	Úhyn /Death/	Stav 31. 12. 2017 /Status/
tilíkva obrovská <i>Tiliqua gigas</i>	1.1	1.0					0.1	2.0
trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>	1.1.1						0.1	1.0.1
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.1 RDB=LC							0.1
varan Mertensův <i>Varanus mertensi</i>		0.0.2						0.0.2
vejčozrout rezavý <i>Dasypeltis medici</i>		1.2					0.1	1.1

RYBY (PISCES)

Název /Species/   Stav /Status/ 1. 1. 2017   Stav /Status/ 31. 12. 2017

Holobříši (Anguilliformes)

muréna hvězdotvá <i>Echidna nebulosa</i>	0.0.1	0.0.1
---	-------	-------

Trnoblíši (Characiformes)

kolosoma brazilská <i>Colossoma macropomum</i>	0.0.1	0.0.1
metynis rostlinožravý <i>Metynnis hypsauchen</i>	0.0.43	0.0.34
piraňa Nattererova <i>Pygocentrus nattereri</i>	0.0.26	0.0.20

Volnoostní (Gasterosteiformes)

jehla Janssova <i>Doryrhamphus janssi</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
--	-----------------	-------

Ropušnicotvární (Scorpaeniformes)

perutýn ohnivý <i>Pterois volitans</i>	0.0.6 RDB=LC	0.0.4
---	-----------------	-------

Ostnoploutví (Perciformes)

akilolo zelený <i>Gomphosus varius</i>	1.1 RDB=LC	1.0
bičonoš zobanovitý <i>Zanclus canescens</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok bahamský <i>Acanthurus bariene</i>		0.0.1
bodlok běloprsý <i>Acanthurus leucosternon</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok bezrohý <i>Naso lituratus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1

Název /Species/   Stav /Status/ 1. 1. 2017   Stav /Status/ 31. 12. 2017

bodlok Desjardinův <i>Zebrasoma desjardinii</i>	0.0.2 RDB=LC	0.0.2
bodlok Dussumierův <i>Acanthurus dussumieri</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok dvouskvrnný <i>Ctenochaetus binotatus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok fialový <i>Zebrasoma xanthurum</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok hnědý <i>Zebrasoma scopas</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok japonský <i>Acanthurus japonicus</i>	1.0 RDB=LC	1.0
bodlok krátkorohý <i>Naso brevirostris</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok maskovaný <i>Acanthurus pyroferus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok modrý <i>Acanthurus coeruleus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok olivový <i>Acanthurus olivaceus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
bodlok pestrý <i>Paracanthurus hepatus</i>	0.0.5 RDB=LC	0.0.4
bodlok plachtonoš <i>Zebrasoma veliferum</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.2
bodlok proužkovaný <i>Acanthurus lineatus</i>	0.0.2 RDB=LC	0.0.2
bodlok půvabný <i>Naso elegans</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
bodlok rudomořský <i>Acanthurus sohal</i>	0.01 RDB=LC	0.01
bodlok tominský <i>Ctenochaetus tominiensis</i>	0.04 RDB=LC	0.03
bodlok zlatoleký <i>Acanthurus nigricans</i>	0.01 RDB=LC	0.01
bodlok žlutý <i>Zebrasoma flavescens</i>	0.013 RDB=LC	0.09
bradáč šupinoploutvý <i>Pseudanthias squamipinnis</i>	0.09 RDB=LC	0.08
hlaváč hnědopruhy <i>Amblygobius phalaena</i>	0.01	0.01
hlaváč korálový <i>Gobiodon citrinus</i>	0.01	0.01
hlaváč modropásý <i>Valenciennea strigata</i>	0.02	0.01
hlaváč okinawský <i>Gobiodon okinawae</i>	0.03	0.01
hlaváč opásaný <i>Cryptocentrus cinctus</i>	0.01	0.01
hlaváč oranžovoskrvný <i>Valenciennea puellaris</i>	RDB=LC	0.01
hlaváčovec nádherný <i>Nemateleotris decora</i>	0.01 RDB=LC	0.02
hlaváčovec pastelový <i>Nemateleotris magnifica</i>	RDB=LC	0.01
chňapal vláknoploutvý <i>Symphoricthys spilurus</i>	0.01	0.01
chňapal žlutoocasý <i>Caesio cuning</i>	0.01 RDB=DD	0.01
Chrochtal stříbrnopruhovaný <i>Plectorhinchus diagrammus</i>	0.01	0.01
chrochtal prasečí <i>Anisotremus virginicus</i>	0.01	0.01
kanic modroskrvný <i>Cephalopholis miniata</i>	0.01 RDB=LC	0.01
kanic rubínový <i>Liopropoma rubre</i>	0.01 RDB=LC	0.01
kanic tečkovaný <i>Cromileptes altivelis</i>	0.02 RDB=VU	0.02
kanic žlutomodrý <i>Epinephelus flavocaeruleus</i>	0.01 RDB=LC	0.01
kanicek fialovožlutý <i>Gramma loreto</i>	0.01	0.01
klaun Allardův <i>Amphiprion allardi</i>	0.02	0.02
klaun Clarkův <i>Amphiprion clarkii</i>	0.01	0.01

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
klaun očkátý <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.010	0.09
klaun sametový <i>Premnas biaculeatus</i>	0.02	0.02
klaun sedláť <i>Amphiprion ephippium</i>	0.03	0.03
klaun severoindický <i>Amphiprion sebae</i>		0.01
klaun tmavý <i>Amphiprion melanopus</i>	0.01	0.01
klaun uzdičkatý <i>Amphiprion frenatus</i>	0.01	0.01
klaun zdobený <i>Amphiprion percula</i>	0.02	0.02
klipka <i>Heniochus varius</i>	0.01	0.01
klipka červenoocasá <i>Chaetodon collaris</i>	0.01 RDB=LC	0.01
klipka dlouhonasá <i>Forcipiger longirostris</i>	0.01	0.01
klipka hrotová <i>Heniochus acuminatus</i>	0.05 RDB=LC	0.04
klipka Kleinova <i>Chaetodon kleinii</i>	0.04 RDB=LC	0.03
klipka poloměsíčitá <i>Chaetodon lunula</i>	0.02 RDB=LC	0.01
kněžík Hardwickův <i>Thalassoma hardwicke</i>	0.01 RDB=LC	0.01
kněžík ocasoskrvný <i>Halichoeres pictus</i>	0.01 RDB=LC	0.01
kněžík žlutý <i>Halichoeres chrysus</i>	0.02 RDB=LC	0.01
komorník běloocasý <i>Dascyllus aruanus</i>	0.06	0.05
komorník černoocasý <i>Dascyllus melanurus</i>		0.04
komorník síťovaný <i>Dascyllus reticulatus</i>	0.02	0.02
komorník třískvrnný <i>Dascyllus trimaculatus</i>		0.01
králíčkovec dvojpruhý <i>Siganus virgatus</i>		0.01
králíčkovec liščí <i>Siganus vulpinus</i>	0.02 RDB=LC	0.02
králíčkovec modropruhý <i>Siganus puellus</i>	0.01 RDB=LC	0.01
králíčkovec žlutosedlý <i>Siganus guttatus</i>	0.01 RDB=LC	0.01

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
králíčkovec zlatoskvrnný <i>Siganus punctatus</i>		0.0.1
oblohlav vysokoploutvý <i>Callopleksiops altivelis</i>	0.0.1	0.0.1
parmovec průsvitný <i>Apogon leptacanthus</i>		0.0.1
parmovec příčnopruhý <i>Sphaeramia nematoptera</i>	0.0.4	0.0.4
parmovec skvělý <i>Pterapogon kauderni</i>	0.0.5 RDB=EN	0.0.9
perlovka skvrnitá <i>Hemichromis elongatus</i>	RDB=LC	0.0.18
pestřencec tanganickej <i>Neolamprologus brichardi</i>	0.0.34 RDB=LC	0.0.34
ploskozubec dvoubarevný <i>Cetoscarus bicolor</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
ploskozubec modropruhý <i>Scarus ghobban</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pomčik citrónový <i>Centropyge flavissima</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pomčik dvoubarevný <i>Centropyge bicolor</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pomčik korálový <i>Centropyge bispinosus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.2
pomčik ohnivý <i>Centropyge loricula</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pomec indický <i>Apolemichthys xanthurus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pomec paví <i>Pygoplites diacanthus</i>	0.0.1	0.0.1
pomec skvělý <i>Pomacanthus navarchus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pyskoun Dianin <i>Bodianus diana</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pyskoun rohatý <i>Novaculichthys taeniourus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.2
pyskoun rozpúlený <i>Labroides dimidiatus</i>	0.0.13 RDB=LC	0.0.14
pyskoun šestipruhý <i>Pseudocheilinus hexataenia</i>	0.0.2 RDB=LC	0.0.2
pyskoun zlatoskvrnný <i>Bodianus perditio</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
sapín zelený <i>Chromis viridis</i>	0.0.25	0.0.24
sapínek Allenův <i>Pomacentrus alleni</i>	0.0.1	0.0.1

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
sapínek Talbotův <i>Chrysiptera talboti</i>	0.0.1	0.0.6
sapínek zlatoocasný <i>Chrysiptera parasema</i>	0.0.14	0.0.17
sapínek žltomodrý <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0.0.6	0.0.5
sapínovec Fridmannův <i>Pseudochromis fridmani</i>	0.0.1	0.0.1
sapínovec páskovaný <i>Labracinus lineatus</i>	0.0.1	0.0.1
slizoun dvoubarevný <i>Ecsenius bicolor</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
slizoun pruhoavný <i>Salaria fasciatus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
slizoun vločkovitý <i>Salaria ramosus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
šavlatka kopinatá <i>Equetus lanceolatus</i>	0.0.1	0.0.1
štětíčkovec dlouhohlavý <i>Oxyrrhites typus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
tlamoun mosambický <i>Oreochromis mossambicus</i>	0.0.4 RDB=NT	0.0.8
tlamovec Füllebornův <i>Labeotropheus fuelleborni</i>	0.0.3 RDB=LC	0.0.3
tlamovec modrozitý <i>Metriaclima estherae</i>	0.0.4 RDB=VU	0.0.4
útesník neonový <i>Neoglyphidodon oxyodon</i>	0.0.1	0.0.1
vrubozubec paví <i>Astronotus ocellatus</i>	0.0.3	0.0.1
vřetěnka mandarínská <i>Synchiropus splendidus</i>	0.0.1	0.0.1
vřetěnka ozdobná <i>Synchiropus picturatus</i>		0.0.1
zobec obecný <i>Chelmon rostratus</i>	0.0.3 RDB=LC	0.0.3

Čtverzubci (Tetraodontiformes)

havýš rohatý <i>Lactoria cornuta</i>	0.0.2	0.0.1
pilníkotrň šedozelejný <i>Acreichthys tomentosus</i>	0.0.1 RDB=LC	0.0.1
pilníkotrň třísnitý <i>Chaetodermis penicilligera</i>	0.0.1	0.0.1

PARYBY (CHONDRICHTHYES)

Žralouni (Carcharhiniformes)

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
žralok černoploutvý <i>Carcharhinus melanopterus</i>	0.1 ESB,RDB=NT	0.1
žralok lagunový <i>Triaenodon obesus</i>	0.1 RDB=NT	0.1

Rejnoci (Rajiformes)

siba atlantská <i>Rhinoptera bonasus</i>	2.1 RDB=NT	2.0
trnucha modrosvrnná <i>Taeniura lymma</i>	0.1 ESB,RDB=LC	0.1

BEZOBRATLÍ (EVERTEBRATA)

Žahavci (Cnidaria)

větevník <i>Acropora tumida</i>	2 RDB=DD	2
větevník <i>Acropora yongei</i>	1 RDB=LC	1
větevník <i>Acropora elegans</i>	1 RDB=VU	1
laločník <i>Heteroxenia</i> sp.	1	1
laločník <i>Pinnigorgia</i> sp.	4	4
pórovník <i>Pocillopora</i> sp.	1	1
houbovník <i>Fungia</i> sp.	1	1
rohovitka <i>Gorgonia</i> sp.	2	2
laločnice <i>Sinularia</i> sp.	11	11
laločnice <i>Cladiella</i> sp.	2	2
laločnice <i>Lobophytum</i> sp.	4	4
montipóra <i>Montipora confusa</i>	2 RDB=NT	2
montipóra <i>Montipora capricornis</i>	2 RDB=VU	2
sasankovec <i>Zoanthus</i> sp.	3	3

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
turbinatka <i>Nemenezophyllia</i> sp.	1 RDB=VU	1
turbinatka <i>Euphyllia</i> sp.	10	10
větevník útlý <i>Acropora tenuis</i>	6 RDB=NT	6
stolon zelený <i>Clavularia viridis</i>	1	1
laločník šedý <i>Anthelia glauca</i>	2	2
merulína plochá <i>Merulina ampliata</i>	1 RDB=LC	1
pórovník úhledný <i>Seriatoropora calidendum</i>	1 RDB=NT	1
útesovník bodavý <i>Echinopora lamellosa</i>	1 RDB=LC	1
korálovník ušatý <i>Rhodactis mussoides</i>	1	1
houbovník lupenitý <i>Pavona decussata</i>	2 RDB=VU	2
okulína kuželovitá <i>Galaxea fascicularis</i>	1 RDB=NT	1
pórovník bodlnatý <i>Seriatoropora hystrix</i>	2 RDB=LC	2
útesovník pichlavý <i>Hydnophora exesa</i>	6 RDB=NT	6
houbovník kaktusový <i>Pavona cactus</i>	5 RDB=VU	5
větevník proměnlivý <i>Acropora valida</i>	3 RDB=LC	3
laločník žlábkovaný <i>Capnella imbricata</i>	10	10
pórovník různotvarý <i>Stylophora pistillata</i>	4 RDB=NT	3
montipóra prstovitá <i>Montipora digitata</i>	2 RDB=LC	2
útesovník vidličnatý <i>Caulastraea furcata</i>	10	10
útesovník rozvětvený <i>Hydnophora rigida</i>	1 RDB=LC	1
houbovník chorošovitý <i>Pachyseris rugosa</i>	1 RDB=VU	1
dendrofyta listovitá <i>Turbinaria mesenterina</i>	1 RDB=VU	1
stolon <i>Coelogorgia</i> sp.	5	5
sasanka <i>Heteractis</i> sp.	2	1

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
větevnik <i>Acropora</i> sp.	4	4
rifovník <i>Lobophyllia</i> sp.	1	1
rifovník <i>Symphyllia</i> sp.	1	1
trsovnik <i>Menella</i> sp.	1	1
laločnice <i>Sarcophyton</i> sp.	6	6
laločnice <i>Sinularia notanda</i>	1	1
útesovník <i>Favia</i> sp.	1	1
korálovník <i>Actinodiscus</i> sp.	3	3
korálovník <i>Discosoma</i> sp.	3	3
korálovník <i>Ricordea</i> sp.	1	1
laločnice dura <i>Sinularia dura</i>	1	1
rifovník zubatý <i>Lobophyllia hemprichii</i>	1 RDB=LC	1
rifovník Welsův <i>Blastomussa wellsii</i>	1 RDB=NT	1
laločnice měkká <i>Sinularia mollis</i>	1	1
korálovník juma <i>Ricordea yuma</i>	2	2
houbovník obecný <i>Fungia fungites</i>	1 RDB=NT	1
dírčovník obecný <i>Porites porites</i>	1 RDB=LC	1
korálnatec modrý <i>Heliopora coerulea</i>	1 RDB=VU	1
sasanka velkolepá <i>Heteractis magnifica</i>	1	1
sasanka tečkovaná <i>Phymanthus crucifer</i>	1	1
turbinatka hladká <i>Euphyllia glabrescens</i>	1 RDB=NT	1
papírník lékařský <i>Pectinia paeonia</i>	1 RDB=NT	1
dendrofyla vousatá <i>Duncanopsammia axifuga</i>	1 RDB=NT	1
varhánitka červená <i>Tubipora musica</i>	1 RDB=NT	1

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
rohovitka svazčitá <i>Rumphella aggregata</i>	1	1
sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>	16	16
laločnice elastická <i>Sarcophyton glaucum</i>	1	1
laločnice houbovitá <i>Sarcophyton ehrenbergi</i>	1	1
laločnice hvězdnatá <i>Sinularia asterolobata</i>	2	2
útesovník plástvový <i>Favia fавus</i>	1 RDB=LC	1
turbinatka lištovitá <i>Plerogyra sinuosa</i>	1 RDB=NT	1
dendrofyla šarlatová <i>Tubastraea coccinea</i>	1	1
pórovník <i>Stylophora subseriata</i>		1
sasanka čtyřbarevná - red <i>Entacmaea quadricolor</i>	7	7

Členovci (Arthropoda)

šváb velkokřídlý <i>Archimandrita tessellata</i>	70	70
veleštír Petersův <i>Heterometrus petersii</i>	18	20
strašilka ostruhatá <i>Eurycantha calcarata</i>	1	5
krab hallowenský <i>Gecarcinus quadratus</i>	1	4
pakobyłka peruánská <i>Oreophoetes peruana</i>		26
kreveta drsná <i>Stenopus hispidus</i>	2	2
ostreop americký <i>Limulus polyphemus</i>	1 RDB=VU	1
kreveta pruhovaná <i>Lysmataamboinensis</i>	3	1
sklípkan parahybýský <i>Lasiodora parahybana</i>	1	1
mnohonožka <i>Dendrostreptus macracanthus</i>	10	20

Ostnokožci (Echinodermata)

ježovka <i>Diadema</i> sp.	7	5
ježovka křehká <i>Tripeustes gratilla</i>	1	1

Název /Species/	Stav /Status/ 1. 1. 2017	Stav /Status/ 31. 12. 2017
ježovka diadémová <i>Diadema setosum</i>	9	7
ježovka Mathaeova <i>Echinometra mathaei</i>	2	2
ježovka pružovaná <i>Echinothrix calamaris</i>	2	1
hvězdice Linckova <i>Protoreaster linckii</i>	1	3
hvězdice páskovaná <i>Archaster typicus</i>	6	6
hvězdice strukovitá <i>Pentaceraster mammillatus</i>		1
ježovka olivovězelená <i>Eucidaris tribuloides</i>	1	1
hvězdice hranatá <i>Archaster angulatus</i>	2	2
hvězdice uzlovitá <i>Protoreaster nodosus</i>	2	3

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková,
Milan Kořínek

PŘEHLED CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ŽIVOČICHŮ

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Taxony jsou podle stupně ohrožení rozděleny do tří skupin:

- **CITES I** – zahrnuje na 500 druhů živočichů a 300 druhů rostlin, které jsou bezprostředně ohroženy vyhubením. Mezinárodní obchod s těmito druhy je zakázán; povoluje se jen výjimečně.
- **CITES II** – zahrnuje na 4 000 druhů živočichů a 25 000 druhů rostlin, které by mohly být ohroženy, pokud by mezinárodní obchod s nimi nebyl regulován.
- **CITES III** – zahrnuje 220 druhů živočichů a 8 taxonů rostlin. Jedná se o druhy, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem pouze v určitých zemích a jsou chráněny na návrh těchto zemí.

RDB – Kategorie IUCN „Red List of Threatened Species“ (tzv. „Červená kniha“ nebo také „Červený seznam ohrožených druhů“). Lze jej nalézt na webové adrese www.iucnredlist.org.

- **NE** – nevyhodnocený druh (*not evaluated*)
- **DD** – málo informací o daném druhu (*data deficient*)
- **LC** – neohrožený druh (*least concern*)
- **NT** – druh blízky ohrožení (*near threatened*)
- **VU** – zranitelný druh (*vulnerable*)
- **EN** – ohrožený druh (*endangered*)
- **CR** – kriticky ohrožený druh (*critically endangered*)
- **EW** – druh vyhubený ve volné přírodě (*extinct in the wild*)
- **EX** – vyhubený druh (*extinct*)

ČR-OH – Chov ohrožených druhů chráněných v České republice podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Tyto druhy se dále rozdělují na:

- **KOH** – kriticky ohrožené druhy
- **SOH** – silně ohrožené druhy
- **OH** – ohrožené druhy

EOP – Chov ohrožených druhů zařazených do evropských záchranných programů.

ISB – Chov ohrožených druhů zařazených do mezinárodních plemenných knih.

ESB – Chov ohrožených druhů zařazených do evropských plemenných knih.

Genofond – Chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečných genofondů.

V roce 2017 jsme chovali 30 druhů zařazených do evropských záchranných programů, 25 druhů zařazených do mezinárodních plemenných knih, 31 druhů zařazených do evropských plemenných knih, 3 druhy chráněné v ČR a zařazené mezi druhy kriticky ohrožené, 5 druhů patřících mezi silně ohrožené a 2 druhy ohrožené. Ze seznamu CITES jsme chovali 99 druhů. Jako vzácná a vymírající plemena domácích zvířat za účelem záchrany jejich genofondů chováme pouze jediný druh, a sice ovce valašky v počtu 0,4.

Stav ke dni: 31. 12. 2017		CITES	RDB	ČR-OH	EEP	ISB	ESB	[kusů]
Savci (Mammalia)								137,222,15
adax	<i>Addax nasomaculatus</i>	I	CR		✓	✓		1,4,0
aguti středoamerický	<i>Dasyprocta punctata</i>	III						1,1,0
baribal	<i>Ursus americanus</i>	II						2,2,0
binturong	<i>Arctictis binturong</i>	III	VU				✓	2,1,0
dama skalní	<i>Procapra capensis</i>						✓	5,3,0
daněk evropský	<i>Dama dama</i>	I						1,2,0
daněk mesopotámský	<i>Dama mesopotamica</i>	I	EN		✓			2,1,0
fenek	<i>Vulpes zerda</i>	II					✓	1,1,0
gepard štíhlý	<i>Acinonyx jubatus</i>	I	VU		✓	✓		1,3,0
gibon lar	<i>Hyllobates lar</i>	I	EN		✓			2,2,1
gibon zlatolící	<i>Hyllobates concolor gabriellae</i>	I	EN		✓	✓		4,3,0
hrabáč kapský	<i>Orycteropus afer</i>						✓	1,0,0
hrošík liberijský	<i>Hexaprotodon liberiensis</i>	II	EN		✓	✓		0,1,0
charza žlutohrdlá	<i>Martes flavigula</i>	III					✓	0,1,0
jaguár	<i>Panthera onca</i>	I	NT				✓	0,1,0
jaguár - černá forma	<i>Panthera onca</i>	I	NT				✓	1,0,0
kalimiko	<i>Callimico goeldii</i>	I	VU		✓	✓		1,1,0
kaloň zlatý	<i>Pteropus rodricensis</i>	II	CR		✓	✓		17,26,0
klokan parma	<i>Macropus parma</i>		NT					1,7,0
klokan rudý	<i>Macropus rufus</i>						✓	5,11,0
klokánek králikovitý	<i>Bettongia penicillata</i>	I	CR		✓	✓		0,2,0
kočka evropská	<i>Felis silvestris silvestris</i>	II		KOH				0,2,0
kočka krátkouchá	<i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	I						2,1,0
kočka rybářská	<i>Prionailurus viverrinus</i>	II	EN		✓	✓		1,1,0
kočkodan husarský	<i>Erythrocebus patas</i>	II					✓	1,4,0
kosman běločelý	<i>Callithrix geoffroyi</i>	II			✓			5,5,2
kosman stříbitý	<i>Mico argentata</i>	II					✓	2,1,2
kosman zakrslý	<i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	II						3,2,5
kotul veverovitý	<i>Saimiri sciureus</i>	II			✓			1,16,3
koza bezoárová	<i>Capra aegagrus</i>		VU					0,4,0
koza krétská	<i>Capra aegagrus cretica</i>		VU					2,0,0
koza šrouborohá	<i>Capra falconeri</i>	I	EN		✓			3,12,0
kozorožec kavkazský	<i>Capra caucasica</i>		EN				✓	12,11,0
kozorožec sibiřský	<i>Capra sibirica</i>	III						5,12,0
lemur běločelý	<i>Eulemur fulvus albifrons</i>	I	VU					2,1,0
lemur kata	<i>Lemur catta</i>	I	EN				✓	1,4,0
lemur tmavý	<i>Eulemur macaco macaco</i>	I	VU		✓	✓		0,3,0
lenochod dvouprstý	<i>Choloepus didactylus</i>						✓	2,2,0
lev berberský	<i>Panthera leo leo</i>	II	EW					1,1,0
levhart mandžuský	<i>Panthera pardus orientalis</i>	I	CR		✓	✓		2,2,0
los evropský	<i>Alces alces alces</i>			SOH				0,1,0
lviček zlatý	<i>Leontopithecus rosalia</i>	I	EN		✓	✓		1,0,0
makak červenolící	<i>Macaca fuscata</i>	II				✓		12,9,0
medvěd malajský	<i>Helarctos malayanus</i>	I	VU				✓	0,1,0

Slav ke dni: 31. 12. 2017		CITES	RDB	ČR-OH	EEP	ISB	ESB	[kusů]
mříkína noční	<i>Aotus azarai boliviensis</i>	II						2,1,1
mravenečník čtyřprstý	<i>Tamandua tetradactyla</i>						✓	1,2,1
mravenečník velký	<i>Myrmecophaga tridactyla</i>	II	VU		✓	✓		2,1,0
pižmoň grónský	<i>Ovibos moschatus wardi</i>				✓	✓		1,0,0
rys karpatský	<i>Lynx lynx carpathicus</i>	II		SOH			✓	3,1,0
serval	<i>Leptailurus serval</i>	II						1,1,0
siamang	<i>Hylobates syndactylus</i>	I	EN		✓			2,0,0
sika vietnamský	<i>Cervus nippon pseudaxis</i>				✓	✓		1,1,0
štětkoun kamerunský	<i>Potamochoerus porcus pictus</i>						✓	0,2,0
tamarin bělovousý	<i>Saguinus mystax</i>	II						1,1,0
tamarin vousatý	<i>Saguinus imperator subgriseus</i>	II			✓	✓		1,2,0
tygr ussurijský	<i>Panthera tigris altaica</i>	I	EN		✓	✓		1,1,0
vari černobílý	<i>Varecia variegata variegata</i>	I	CR		✓	✓		1,2,0
velbloud dvouhrbý	<i>Camelus bactrianus</i>		CR					1,3,0
vikuňa	<i>Vicugna vicugna</i>	I			✓	✓		2,1,0
vlk arktický	<i>Canis lupus arctos</i>	II						1,1,0
vlk hudsonův	<i>Canis lupus hudsonicus</i>	II						7,9,0
zubr	<i>Bison bonasus</i>		VU		✓	✓		1,4,0
žirafa Rothschildova	<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>		EN		✓			2,1,0
Pláci (Aves)								71,57,133
ara arakanga	<i>Ara macao</i>	I						1,1,0
ara ararauna	<i>Ara ararauna</i>	II						1,1,0
ara vojenský	<i>Ara militaris mexicana</i>	I	VU			✓	✓	1,1,0
aratinga černohlavý	<i>Nandayus nenday</i>	II						0,0,14
aratinga sluneční	<i>Aratinga solstitialis</i>	II	EN					3,3,0
astrild vlnkovaný	<i>Estrilda astrild</i>	III						0,0,0
bažant Wallichův	<i>Catreus wallichii</i>	I	VU					1,0,0
čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	II		SOH			✓	1,1,0
hadilov pisař	<i>Sagittarius serpentarius</i>	II	VU				✓	1,1,0
holub nikobarský	<i>Caloenas nicobarica</i>	I	NT					1,0,0
ibis skalní	<i>Geronticus eremita</i>	I	CR		✓	✓		8,3,3
jeřáb bělošijí	<i>Grus vipio</i>	I	VU		✓	✓		3,0,0
jeřáb mandžuský	<i>Grus japonensis</i>	I	EN		✓	✓		1,2,1
jeřáb panenský	<i>Anthropoides virgo</i>	II						0,1,0
jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	II		KOH				1,1,0
kakadu bílý	<i>Cacatua alba</i>	II	VU					1,0,0
kondor havranovitý	<i>Coragyps atratus</i>	II						1,0,0
kondor královský	<i>Sarcoramphus papa</i>	III					✓	1,1,0
kondor krocanovitý	<i>Cathartes aura</i>	II						2,0,0
koroptev polní	<i>Perdix perdix</i>			OH				1,1,3
nandu pampový	<i>Rhea americana</i>	II	NT					1,0,5
orel stepní	<i>Aquila rapax nipalensis</i>	II						1,1,0
papoušek černotemenný	<i>Pionites melanocephala</i>	II						2,2,0
papoušek mniši	<i>Myiopsitta monachus</i>	II						0,0,30
papoušek šupinkový	<i>Pionus maximiliani</i>	II						1,0,0

Stav ke dni: 31. 12. 2017		CITES	RDB	ČR-OH	EEP	ISB	ESB	[kusů]
papoušek hnědohlavý	<i>Agapornis nigrigenis</i>	II	VU					0,0,20
papoušek růžovohlavý	<i>Agapornis lilianae</i>	II	NT					0,0,35
papoušek šedohlavý	<i>Agapornis cana</i>	II						1,1,0
plameňák růžový starosvětský	<i>Phoenicopeterus ruber roseus</i>	II						19,16,21
sova pálená	<i>Tyto alba</i>	II		SOH				4,3,0
sovice sněžní	<i>Nyctea scandiaca</i>	II						1,3,0
sýček obecný	<i>Athene noctua</i>	II		SOH				3,4,0
turako fialový	<i>Musophaga violacea</i>	III					✓	2,2,0
výr velký	<i>Bubo bubo</i>	II		OH				1,0,0
výřeček malý	<i>Otus scops</i>	II		KOH				2,5,1
zoborožec Deckenův	<i>Tockus deckeni</i>						✓	1,1,0
zoborožec kaferský	<i>Bucorvus leadbeateri</i>		VU				✓	2,1,0
zoborožec tmavý	<i>Anthraceroceros malayanus</i>	II	NT				✓	1,1,0
Plazi (Reptilia)								23,21,9
felzuma madagaskarská	<i>Phelsuma madagascariensis grandis</i>	II						0,3,2
felzuma standingova	<i>Phelsuma standingi</i>	II	VU					1,2,0
hroznýš Dumerilův	<i>Acrantophis dumerili</i>	I						0,2,0
hroznýš královský	<i>Boa constrictor</i>	II						1,2,0
korovec jedovatý	<i>Heloderma suspectum suspectum</i>	II	NT		✓	✓		3,0,0
krajsa vodní	<i>Liasis mackloti</i>	II						1,1,0
krajsa zelená	<i>Chondropython viridis</i>	II						0,0,1
krokodýl čelnatý	<i>Osteolaemus tetraspis tetraspis</i>	I	VU				✓	1,1,0
leguán fidžijský	<i>Brachylophus fasciatus</i>	I	EN				✓	1,0,0
tnorep skalní	<i>Uromastix acanthinurus</i>	II						1,0,1
varan Mertensův	<i>Varanus mertensi</i>	II						0,0,2
želva amboinská	<i>Cuora amboinensis</i>	II	VU				✓	0,0,1
želva čtyřprstá	<i>Testudo horsfieldii</i>	II	VU					5,6,2
želva ostruhatá	<i>Geochelone sulcata</i>	II	VU					2,2,0
želva skalní	<i>Malacochersus tornieri</i>	II	VU				✓	2,0,0
želva zelenavá	<i>Testudo hermanni</i>	II	NT					2,2,0
želva žlutohnědá - tuniská	<i>Testudo graeca nabeulensis</i>	II						3,0,0
Paryby (Chondrichthyes)								2,1,2
siba atlantská	<i>Rhinoptera bonasus</i>		NT					2,0,0
trnuha modroskvrnná	<i>Taeniura lymma</i>		NT				✓	0,0,1
žralok černoploutvý	<i>Carcharhinus melanopterus</i>		NT				✓	0,0,1
žralok lagunový	<i>Triaenodon obesus</i>		NT					0,1,0

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková,
Mgr. Dana Bräuerová, Milan Kořínek

Přehled počtů chráněných druhů živočichů

		Druhů				Kusů			
		Savci	Ptáci	Plazi	Paryby	Savci	Ptáci	Plazi	Paryby
CITES	I	22	7	3	0	76	27	5	0
	II	21	25	14	0	183	218	48	0
	III	4	3	0	0	23	6	0	0
	Celkem	47	35	17	0	282	251	53	0
RDB	NT	3	4	2	4	10	44	7	5
	VU	11	7	6	0	29	29	27	0
	EN	12	2	1	0	77	10	1	0
	CR	6	1	0	0	61	14	0	0
	Celkem	32	14	9	4	177	97	35	5
Ochrana v ČR	OH	0	2	0	0	0	6	0	0
	SDH	2	3	0	0	5	16	0	0
	KOH	1	2	0	0	2	10	0	0
	Celkem	3	7	0	0	7	32	0	0
EEP	26	3	1	0	175	21	3	0	
ISB	20	4	1	0	127	23	3	0	
ESB	17	8	4	2	86	19	6	2	

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková, Mgr. Dana Bräuerová, Milan Kořínek

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Společnost	Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace Darwinova 222/29, Svatý Kopeček, 779 00 Olomouc IČ: 000 96 814
Příjemce zprávy	ředitel příspěvkové organizace
Zástupce společnosti	Dr. Ing. Radomír HABÁŇ – ředitel
Audit účetní závěrky za období:	1.1.2017 – 31.12.2017
Součástí účetní závěrky:	Rozvaha k 31.12.2017 Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2017 – 31.12.2017 Příloha k účetní závěrce za období 1.1.2017 – 31.12.2017 Výroční zpráva za rok 2017
Auditor:	Ing. Vladimíra JORDOVÁ Božetěchova 945/5, 772 00 Olomouc Oprávnění KAČR č. 1398

Výrok auditora

Provedla jsem audit přiložené účetní závěrky společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2017, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2017, a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace k 31.12.2017 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2017 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsem provedla v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Moje odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsem na společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace nezávislá a splnila jsem i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domnívám se, že důkazní informace, které jsem shromáždila, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s §2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a moji zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá vedení společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace.

Můj výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí mých povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s mými znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzuji, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda

případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokáží posoudit, uvádím, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsem povinna uvést, zda na základě poznatků a povědomí o společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace, k nimž jsem dospěla při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsem v obdržovaných ostatních informacích žádné významné (materiální) nesprávnosti nezjistila.

Odpovědnost vedení společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace za účetní závěrku

Vedení společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je vedení společnosti Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace povinno posoudit, zda je společnost Zoologická zahrada Olomouc, příspěvková organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případu, kdy vedení společnosti plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost, než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Mým cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nepravnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující můj výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost.

Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivé nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je mojí povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je mojí povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abych na jejich základě mohla vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalím významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol vedením společnosti.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abych mohla navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abych mohla vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo společnosti uvedeno v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky představenstvem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti trvat nepřetržitě. Jestliže dojdou k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je mojí povinností upozornit v mojí zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Moje závěry týkající se schopnosti společnosti trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsem získala do data mojí zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost trvat nepřetržitě.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Mojí povinností je informovat vedení společnosti radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsem v jeho průběhu učinila, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Datum zprávy auditora :

9. února 2018

Ing. Vladimíra JORDOVÁ

Božetěchova 945/5,

772 00 Olomouc

Oprávnění KAČR č. 1398

ZOOLOMOUC

**OKO DO SVĚTA
DIVOČINY**

EUROPEAN ASSOCIATION
OF ZOOS AND AQUARIA

EUROASIAN REGIONAL ASSOCIATION
OF ZOOS AND AQUARIA

World Association of Zoos
and Aquariums | **WAZA**
United for Conservation

INTERNATIONAL ZOO
EDUCATORS ASSOCIATION

UCSZO
UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

ZOOOLOMOUC

OKO DO SVĚTA DIVOČINY

**ZOOLOGICKÁ
ZAHRAHA OLOMOUČ
DARWINOVA 29
779 00 OLOMOUČ
SVATÝ KOPEČEK**

**+420 585 151 601
INFO@ZOO-OLOMOUČ.CZ**

WWW.ZOO-OLOMOUČ.CZ